

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Trnavská 112, 821 02 Bratislava II

Záverečná správa k výskumnej úlohe P - 106

Európsky školský prieskum o alkohole a iných drogách (ESPAD) v SR za rok 2007

Záverečnú správu napísal:
doc. PhDr. Alojz Nociar, CSc.
koordinátor ESPAD v SR

Bratislava, december 2007

Prípravu, vykonanie a hodnotenie školského prieskumu ESPAD v Slovenskej republike finančne podporili : Protidrogový fond a Národné monitorovacie centrum pre drogy

Európsky školský prieskum o alkohole a iných drogách (ESPAD) v SR za rok 2007

Záverečná správa

Koordinujúca inštitúcia: Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Spolupracujúce inštitúcie: Ústav informácií a prognóz školstva
Úrad verejného zdravotníctva SR
Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR

Záverečnú správu napísal:
doc. PhDr. Alojz Nociar, CSc.
koordinátor ESPAD v SR

© Rozmnožovanie obsahu tejto záverečnej správy, aj jej jednotlivých častí v originálnej alebo v upravenej podobe, je možné iba s písomným súhlasom koordinujúcej inštitúcie ESPAD a autora správy. Údaje zo správy je možné citovať v rozsahu danom autorským zákonom s uvedením zdroja: Nociar, A.: Európsky školský prieskum o alkohole a iných drogách (ESPAD) v SR za rok 2007. Záverečná správa. Bratislava, VÚDPaP 2007.

OBSAH

I.	ÚVOD.....	4
II.	ESPAD2007 A OSTATNÉ PRIESKUMY.....	9
III.	ESPAD2007: POPULÁCIA A VZORKA.....	14
IV.	TERÉNNÁ FÁZA PRIESKUMU.....	18
V.	NÁSTROJ NA ZBER ÚDAJOV.....	23
VI.	ZADANIE A SPRACOVANIE ÚDAJOV.....	25
VII.	PREDBEŽNÝ PREHLAD VÝSLEDKOV.....	27
VIII.	ŠTANDARDNÉ TABUĽKY U STREDOŠKOLÁKOV.....	50
IX.	TABUĽKY PODĽA KRAJOV A TYPOV ŠKÔL.....	73
X.	REALIZAČNÉ VÝSTUPY.....	89
XI.	DOTAZNÍK ESPAD 2007.....	90
XII.	LITERATÚRA.....	109

I. ÚVOD

Sledovanie drogového problému a odhad celkovej situácie a trendov na drogovej scéne si vyžaduje štandardizované postupy na stanovenie celkového výskytu a výskytu nových prípadov (prevalencie a incidencie) užívania, nadmerného užívania a napokon závislosti od hlavných skupín legálnych aj nelegálnych drog. Keďže neexistuje nijaká metóda na úplné spoznanie drogovej scény a jej zmien, je potrebné spoznávať ju pomocou indikátorov, ktoré v uspokojivej a vedecky dostatočne preukázateľnej miere odzrkadľujú drogový fenomén.

Monitorovacie systémy pre drogy každoročne hodnotia situáciu členských krajín EÚ. Zakladajú sa na presne definovaných indikátoroch zneužívania drog, ktoré vyšli z práce skupiny epidemiologických expertov Pompidou Group Rady Európy. Vo svete a v Európe existujú štyri medzinárodné monitorovacie systémy pre alkohol, tabak a ostatné drogy, a to globálny systém WHO pre celý rozsah legálnych i nelegálnych drog; systém monitoringu a kontroly nelegálnych drog podľa Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC); Mnoho-mestská epidemiologická sieť ministerskej skupiny pre boj s nezákonným obchodovaním s drogami a abúzm drog – Pompidou Group Rady Európy, ktorá fungovala do roku 2003); Európska informačná sieť o drogách a o drogových závislostiach Reitox (*Réseau européen d'information sur les drogues et les toxicomanies*), napojená na Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) v Lisabone, ktorá má 27 členských štátov Európskej únie, plus krajiny vedúce prístupové rozhovory.

Prvé dva monitorovacie systémy používajú na zber informácií pravidelné dotazníky so štvrt'- až dvojročnou periodicitou, čo koordinujú styčné úradovne WHO v členských štátoch euroregiónu (a údaje tvoria súčasť celosvetových údajov), alebo ministerstvá či nadrezortné orgány koordinácie protidrogovej politiky v členských štátoch OSN. Tieto údaje predstavujú podklady pre tvorbu a hodnotenie celosvetových alebo celoeurópskych programov v oblasti alkoholu, tabaku a medzinárodne kontrolovaných nezákonných drog – v prípade WHO ide o celý rozsah, v prípade UNODC len o omamné drogy a psychotropné látky, ktoré sú pod medzinárodnou kontrolou OSN.

Ďalšie dva systémy každoročne hodnotili situáciu členských krajín EÚ a postupne aj krajín strednej a východnej Európy najmä v rámci rôznych predvstupových programov. Zakladali sa na indikátoroch, ktoré vyšli z viacročnej práce skupiny epidemiologických

expertov, s aplikáciami na národnej úrovni. Týkali sa hlavných miest Európy a iných európskych miest, alebo pokusov o rozšírenie niektorého z indikátorov z úrovne mesta na úroveň krajiny (Nociar 2000a). V prípade EMCDDA a Reitox ide o päť prioritných indikátorov, ktoré sa sledovali na národnej úrovni najprv iba v členských krajinách Európskej únie, a postupne aj v kandidátskych krajinách, kým sa stali obligatónymi pre všetky členské štáty únie.

Súhrn indikátorov zneužívania nelegálnych drog podľa Pompidou Group Rady Európy, ktorý sa používal ako návod a osnova pre písanie výročných správ pre Mnohomestskú štúdiu, ktorej súčasťou boli aj porovnania drogovej situácie v hlavnom meste so situáciou na úrovni krajiny, pokrýval dve oblasti – znižovanie dopytu po drogách a znižovanie ponuky drog. K indikátorom prvej skupiny patrili: liečba závislých, morbidita a infekčné ochorenia vrátane hepatitídy a HIV/AIDS, predávkovania drogami a úmrtia, populačné a školské prieskumy, odhady počtu problémových užívateľov a ďalšie údaje z kvalitatívneho výskumu. K druhej skupine patrili: počty, druhy a prípady drogovej kriminality, počty odsúdených, počty a množstvá zachytených drog, cena a čistota drog).

Uvedenú schému indikátorov pre drogy prakticky bezo zvyšku prevzalo EMCDDA, ktoré ich následne overovalo a spresňovalo. Na národnej úrovni sa dnes sleduje päť kľúčových indikátorov, medzi ktoré patria (okrem liečby, infekčných ochorení, úmrtí, odhadov výskytu počtov problémových užívateľov, od čoho v záverečnej správe abstrahujeme) aj reprezentatívne populačné prieskumy na úrovni krajiny. Do ich rámca spadajú aj školské a študentské prieskumy, ktorých význam spočíva v tom, že opakovane sledujú trendy užívania legálnych a nelegálnych drog u najzraniteľnejšej časti populácie.

U nás sa údaje v oblasti monitoringu drogovej situácie zbierajú cez štátny informačný systém a povinné štatistické zisťovania. To však nestačí a viaceré druhy informácií sa musia zbierať aj mimo štátny informačný systém, napr. odhady skutočnej populácie drogovu závislých, vrátane skrytej časti, ktorá sa nedostáva na liečbu, metódami ako sú zachytenie – znovuzachytenie, metóda snehovej gule alebo ďalšie nominačné, násobkové a modelové techniky.

Indikátor výskytu užívania drog v celkovej populácii dnes netvorí súčasť štátneho informačného systému a nepodarilo sa ho zaradiť medzi povinné štatistické zisťovania, naopak, podobne ako aj pri školských prieskumoch, organizátori sa musia spoliehať hlavne na mimorozpočtové, často náhodné zdroje financovania. Pritom by však mal

poskytovať spoľahlivé a medzinárodne porovnateľné informácie o rozsahu a spôsoboch užívania legálnych aj nelegálnych drog v populácii, a podľa možnosti aj základné osobné a sociálne charakteristiky a správanie sa užívateľov, resp. postoje v rôznych skupinách populácie. Sú to informácie dôležité na hodnotenie situácie, identifikáciu priorít a zároveň sú to podklady na plánovanie stratégií, programov a opatrení v rámci protidrogovej politiky.

Školské prieskumy patria medzi kľúčové indikátory, ktorých sledovanie na národnej úrovni sa dnes očakáva od členských krajín EÚ. K tradičným metódam ich vykonávania patria rozhovory anketárov s respondentmi, anonymné dotazníky, či telefonické interview. Okrem nich sú aj nové metódy, ako rozhovor s podporou počítača, zber údajov s použitím prenosných počítačov, či zbieranie údajov pri viacerých počítačoch a termináloch v rámci automatizovaného testovania. Sú aj pokusy vykonať prieskumy pomocou internetu, ktoré však majú viaceré obmedzenia. Všetky tieto moderné metódy vykonávania prieskumov sú zároveň priveľmi nákladné a používajú sa zatiaľ pomerne zriedkavo.

V praxi sa preto asi najčastejšie používa tradičná metóda podávania dotazníka formou "papier-ceruza", so zaručením anonymity a prierezovým vykonaním prieskumu v čo najkratšom čase a u čo najväčších počtov starostlivo vybraných respondentov tak, aby sa dosiahla adekvátna presnosť a reprezentatívnosť výsledkov.

K školským prieskumom tohoto druhu patrí aj ESPAD: Projekt európskeho školského prieskumu o alkohole a iných drogách („European School Survey Project on Alcohol and other Drugs“), ktorý sa na Slovensku koval po štvrtý raz na jar roku 2007. Jeho priebehu a prehľadu predbežných výsledkov sa venuje táto záverečná správa.

Vôbec prvé stretnutie krajín, ktoré prejavili záujem o štandardné a porovnateľné školské prieskumy u študentov stredných škôl v Európe, sa odohralo v roku 1988 v Štrasburgu na 10. stretnutí epidemiologických expertov ministerskej skupiny Pompidou Group pri Rade Európy. Tu sa rozhodlo šesť krajín vykonať spoločný, štandardný a porovnateľný školský prieskum, o ktorom podali správu traja autori (Johnston, Driessen, Kokkevi 1994).

Ako základ takéhoto dotazníka bola zvolená metóda pre vykonávanie školských prieskumov v USA. Základná verzia nového dotazníka, vytvorenú okruhom expertov, bola rozoslaná výskumníkom do vyše 30 európskych štátov a po ich pripomienkach napokon vznikla konečná verzia.

Projekt ESPAD sa začal v polovici deväťdesiatych rokov dvadsiateho storočia z iniciatívy švédskych výskumníkov zo švédskej Rady pre alkohol a drogy (CAN). Od jeho začiatku ho podporovala aj ministerská skupina pre boj proti obchodu s drogami Pompidou Group pri Rade Európy. Pre začiatok ESPAD na Slovensku bola dôležitá jednak výskumná správa, ktorú predniesli v roku 1994 na kongrese ICAA v Prahe neskorší koordinátori z CAN, a jednak informácia, ktorá bola podaná v tom istom roku ministerskou skupinou Pompidou Group Rady Európy na stretnutí krajín strednej a východnej Európy, ktoré zorganizoval program Phare v Bruseli v rámci projektu vývoja národných drogových informačných systémov.

Počas roka 2007 sa realizovala na v Európe štvrtá vlna prieskumu, na ktorom sa od jeho začiatku zúčastňuje aj Slovenská republika. Hlavným cieľom medzinárodnej štúdie ESPAD je získať štandardné a vzájomne porovnateľné informácie o celkovom výskyte fajčenia, pitia alkoholu a užívania nelegálnych drog u európskej mládeže. Podľa plánov projektu mal od marca 2007 prebehnúť v asi 35 krajinách Európy zber údajov, do ktorého sa zapojila aj Slovenská republika. Zber sa vykonával pomocou štandardizovaného dotazníka u študentov prvých až štvrtých ročníkov všetkých typov stredných škôl a u deviatych ročníkov základných škôl vo všetkých ôsmich krajoch Slovenskej republiky.

Medzinárodné porovnanie sa týka iba kohorty študentov s rokom narodenia 1991, t.j. takých, ktorí v roku 2007 predpokladateľne dosiahnu 16 rokov veku. Na rozdiel od väčšiny účastníkov sa v Slovenskej republike opätovne skúmala cieľová populácia študentov zo všetkých štyroch ročníkov rôznych typov stredných škôl, t.j. narodených v rokoch 1988 až 1992. Najviac študentov narodených v roku 1991 bolo v prvých ročníkoch stredných škôl, ale nie zanedbateľné percento z tejto kohorty sa nachádzalo aj v deviatych triedach základných škôl v SR. Prieskum sa zameril na okolo 13 000 študentov prvých až štvrtých ročníkov stredných škôl a žiakov deviatych ročníkov základných škôl, pričom okrem prehľadu situácie v drogách po štyroch rokoch bude možné porovnať údaje podľa krajov, pohlavia, veku, typu škôl. Okrem toho bude možné porovnať výsledky žiakov deviatych tried základných škôl a študentov prvých ročníkov stredných škôl približne rovnakého veku.

Národným koordinátorom projektu ESPAD v Slovenskej republike bol v rokoch 1994 až 2007 doc. PhDr. Alojz Nociar, CSc. z Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie (VÚDPaP). Projekt sa riešil pod gesciou Ministerstva školstva SR v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva SR a okrem VÚDPaPu ako koordinačného

pracoviska sa na ňom podieľali pracovníci Úradu verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR), Ústavu informácií a prognóz školstva (ÚIPŠ).

Prípravnú a realizačnú fázu projektu ESPAD finančne podporil, podobne ako v rokoch 1999 a 2003 Protidrogový fond, a v rokoch 2006 a 2007 Generálny sekretariát Výboru ministrov pre drogové závislosti a kontrolu drog a Národné monitorovacie centrum pre drogy (NMCD).

Školské prieskumy TAD1, TAD2 aj ESPAD boli reprezentatívne a ich výsledky možno zovšeobecniť na žiakov a študentov v tých rokoch, v ktorých sa konali.

Prieskum ESPAD z roku 2007 sa odohral za podmienok, keď sa štruktúra projektu ESPAD do istej miery zmenila, v niektorých položkách aj na úkor porovnateľnosti. Pretože údaje sa spracovávajú v centrálnej európskej databáze a správa sa vypracuje a aj bude publikovaná centrálne pre všetky účastnícke krajiny v jazyku anglickom, tak ako doteraz (Hibell a kol. 2004). Na rozdiel od minulosti však spracovanie na národnej úrovni ostáva druhotné a časovo sa odsúva. Z toho dôvodu aj výsledky prezentované v tejto správe, sú predbežné, pretože spracovanie na centrálnej úrovni do konca roka 2007 ešte nebolo ukončené a ešte nie je k dispozícii definitívna verzia databázy.

Kvôli nutnosti uzavrieť projekt spolu s finančným rokom, teda v decembri roku 2007 podávame túto správu s tým, že konečné výsledky sa spracujú v osobitnej verzii pre NMCD a EMCDDA, a to až po poskytnutí konečnej verzie definitívnej databázy od medzinárodného koordinátora.

Preto je treba výsledky prezentované v tejto správe považovať za predbežné. Je to z toho dôvodu, aby sme sa vyhli tým chybám, ktoré sa v epidemiológii drog vyskytli v minulosti, keď sa z krajín hlásili z rôznych pracovísk alebo rezortov odlišné údaje, čo vyplývalo z neefektívnej alebo úplne nedostatočnej koordinácie.

Záverom však podotýkame, že pri konečnej verzii pôjde skôr o upresnenie počtov a charakteristík súborov iba v časti určenej na medzinárodné porovnanie, čo je cca ¼ z celého súboru. Ostatné časti databázy, v ktorých ide o vyššie ročníky stredných škôl a študentov narodených pred rokom 1991, sme totiž spracovali vo vlastnej réžii presne tak, ako to bol pri troch minulých vlnách prieskumu, a sčasti aj pri medzinárodnom porovnávaní týchto študentov v rámci Európy (pozri Andersson a kol. 2007).

II. ESPAD2007 A OSTATNÉ PRIESKUMY

Jeden rok pred štyrmi vlnami ESPAD sa v rokoch 1994, 1998, 2002 a 2006 konali celonárodné školské prieskumy o tabaku, alkohole a drogách u žiakov druhého stupňa základných škôl TAD1 – (skratka TAD znamená vždy dotazník „Tabak, Alkohol, Drogy“ pozri tab. 1) a študentov prvých až štvrtých ročníkov stredných škôl (TAD2, pozri tab. 2). Výsledky v TAD2 sú porovnateľné s ESPAD od roku 2002; a v TAD1 od roku 2006 (prehľady výsledkov – pozri tab. 3 a grafy 1 a 2). Výsledky analýz týchto troch prieskumov TAD od roku 1994 do 2002 a troch prieskumov ESPAD od roku 1995 do roku 2003 boli publikované aj v dvoch monografiách (Nociar 2000; Nociar 2004).

Primárny zámer školských prieskumov TAD bolo zmapovať terén pred začiatkom preventívneho programu „Škola bez alkoholu, nikotínu a drog“, a preto sa táto séria prieskumov okrem žiakov základných škôl a študentov stredných škôl týkala aj ich učiteľov a kooordinátorov prevencie na oboch druhoch škôl, ktorí by mali v uvedenom programe hrať rozhodujúcu úlohu. Už pri počiatočnom plnení tohoto zámeru sa ukázalo, že tento národný prieskum by mohol predstavovať vhodný doplnok k prieskumu ESPAD. Toto okrem vlastného prínosu umožnilo aj odskúšavanie určitých zmien v znení otázok, ale aj zvažovanie zmien v koncepcii školských prieskumov pri prechode od epidemiológie drog a jej čisto prevalenčných opisov a odhadov trendov k para-epidemiologickým výskumom a viacnásobným analýzám údajov – ktoré by mali tvoriť doplnok a prípadné konceptuálne rozšírenie k obvyklej bežnej deskripcii zistení.

V prieskume ESPAD z roku 1995 bolo spracovaných 8 179 dotazníkov (4 516 chlapcov, 3 763 dievčat); pričom z ročníka 1979, ktorý mal v čase prieskumu od 15 do 16 rokov, sa do medzinárodného porovnania dostalo 2 392 študentov (1 275 chlapcov, 1 117 dievčat). Zber údajov sa odohral pred Veľkou nocou, aby sme vylúčili prípadné skreslenia v pití alkoholu za posledných tridsať dní.

V prieskume ESPAD z roku 1999 bolo spracovaných 7 975 dotazníkov (3 715 chlapcov, 4 260 dievčat); pričom z ročníka 1983, ktorý mal v čase prieskumu od 15 do 16 rokov, sa do medzinárodného porovnania dostalo 2 442 študentov (1 149 chlapcov, 1 293 dievčat). Zber údajov sa odohral tiež pred Veľkou nocou, aby sme vylúčili skreslenie v pití alkoholu za posledných tridsať dní.

V prieskume ESPAD z roku 2003 bola rovnakým spôsobom spracovaná databáza 11 287 dotazníkov (4 976 chlapcov, 6 311 dievčat); pričom z ročníka 1987, ktorý mal v čase prieskumu od 15 do 16 rokov, sa do medzinárodného porovnania dostalo 2 276 študentov (1 056 chlapcov, 1 220 dievčat). Zber údajov sa z podobných dôvodov odohral v marci 2003 pred Veľkou nocou.

V prieskume ESPAD z roku 2007 bolo zadaných 10 822 dotazníkov, z ktorých sa po prvej hrubej kontrole vytvorila anglická verzia, ktorá bola odoslaná v dvoch častiach medzinárodným kordinátorom. Podľa zadaných údajov o pohlaví a type školy (v 31 prípadoch chýbali údaje o pohlaví) v databáze bolo (5 404 chlapcov a 5 387 dievčat; pozri prvú štandardnú tabuľku). Pritom z ročníka 1991, ktorý mal v čase prieskumu od 15 do 16 rokov, sa do medzinárodného porovnania dostalo 2 484 študentov (1 230 chlapcov, 1 254 dievčat). Zber údajov sa z podobných príčin taktiež odohral na jar roku 2007 pred Veľkou nocou.

Hlavným cieľom prieskumu ESPAD v roku 2007 bolo, okrem rozšírenia výberového súboru 16-ročných, získanie údajov o užívaní a zneužívaní legálnych a nelegálnych drog medzi študentami posledných ročníkov základných škôl a v štyroch ročníkoch stredných škôl zo všetkých regiónov Slovenska, a pokračovať v medzinárodnom porovnávaní európskych krajín poskytnutím výsledkov študentov narodených v roku 1991. Okrem toho sme popri prevalencii a odhadoch trendov za roky 1995 až 2007 podľa hlavných výberových premenných (pohlavie, región, typ školy, ročník a vek) chceli overiť plauzibilitu zistení z TAD1 a TAD2 ohľadne dodatočných analýz k bežnému opisu frekvencií a trendov.

Ďalšie ciele prieskumu v roku 2007 boli:

- skúmať rizikové správanie študentov v súvislosti s rodinným zázemím a psychickou zraniteľnosťou za použitia tých istých dodatkových modulov ako v rokoch 1999 a 2003 (rodinné zázemie, psychická zraniteľnosť);
- porovnať trendy z prieskumov ESPAD v rokoch 1995 až 2007 pre Slovensko, regióny, typ školy, pohlavie a vek;
- použiť hlavné výsledky v drogovej prevencii na školách a v najnovších vzdelávacích programoch vytvorených za pomoci výpočtovej techniky;

- skúmať problémy s alkoholom a závislosť od alkoholu a problémy s kanabisom u 15 až 19 ročných a analyzovať ich vo vzťahu iným nezákonným drogám;
- porovnať výsledky z rokov 1999 až 2007 s ohľadom na otázky na subjektívny odhad rastu tolerancie na alkohol a nikotín (pozri tiež Nocoar, Miller 2002).

Tab. 1. Počty a percentá žiakov druhého stupňa základných škôl podľa ročníkov a pohlavia v SR: výbery pre TAD1 z rokov 2002 a 2006

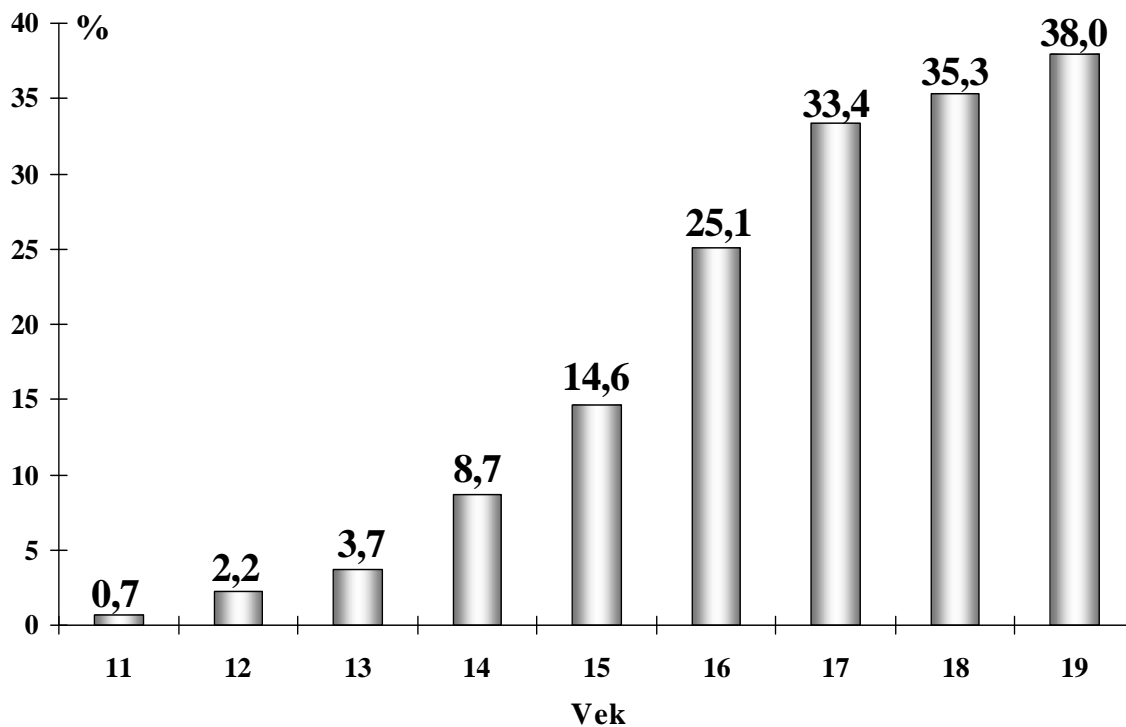
Charakteristiky výberu		Počty a percentá			
		2002 2006	Σ	2002 2006	%
R o č n í k	5	1 464	1 270	25,5	18,5
	6	1 415	1 424	24,6	20,7
	7	1 428	1 472	24,9	21,4
	8	1 438	1 468	25,0	21,4
	9	–	1 230	–	17,9
P o h l a v i e	chlapci	2 953	3 603	51,4	52,5
	dievčatá	2 793	3 263	48,6	47,5
Slovenská republika		5 746	6 866	100,0	100,0

Tab. 2. Počet študentov prvých až štvrtých ročníkov stredných škôl podľa krajov a pohlavia v rámci krajov v SR: výbery pre TAD2 z rokov 2002 a 2006

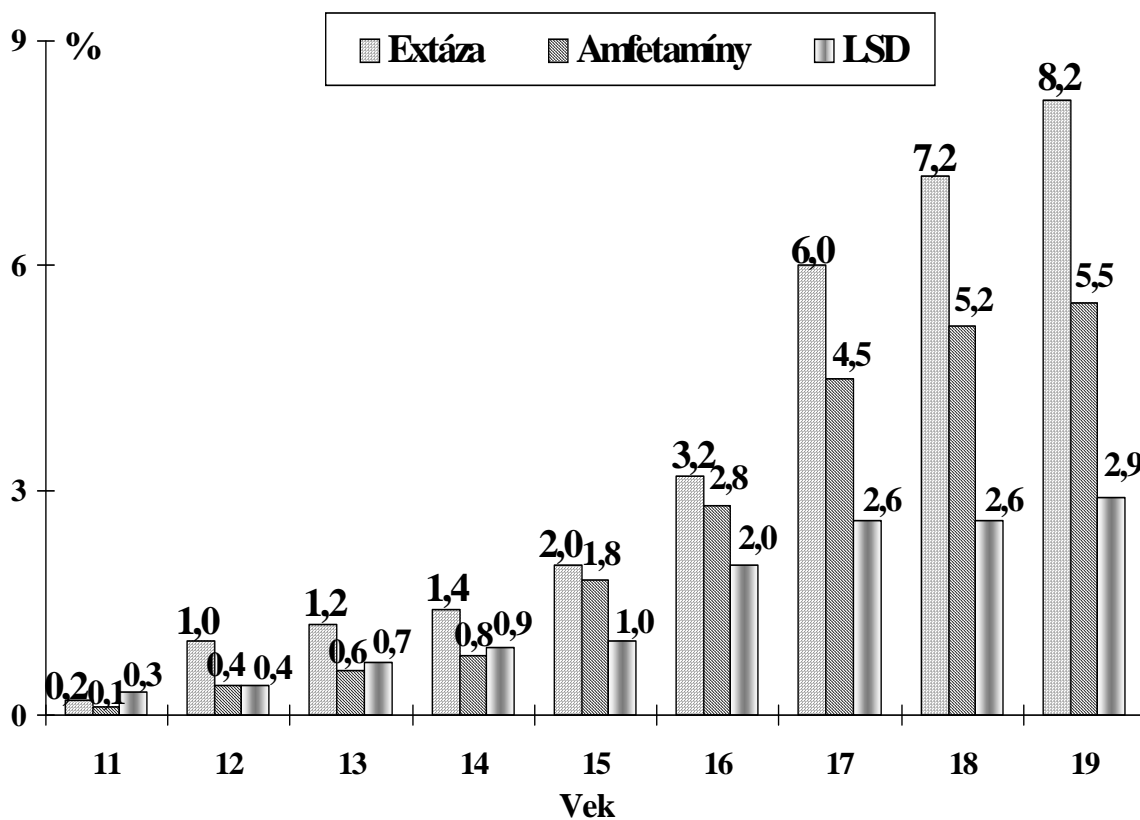
Kraje	Pohlavie	Počet študentov		Percento		Chlapci: Σ		Dievčatá: Σ	
		2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006
Bratislavský		694	971	12,4	14,4	276	453	255	524
Trnavský		494	669	8,4	9,7	294	171	277	498
Trenčiansky		639	896	11,4	12,9	345	242	325	654
Nitriansky		684	519	12,4	7,4	371	141	345	378
Žilinský		794	1051	14,4	15,4	417	387	397	664
Banskobystrický		714	941	12,4	13,4	343	455	323	490
Prešovský		774	861	13,4	12,4	492	488	470	379
Košický		794	1011	14,4	14,4	415	503	401	508
Slovenská republika		5594	6935	100,0	100,0	2484	2840	3117	4095

Tab. 3. Celoživotná prevalencia užívania drogy u žiakov 5. až 9. ročníkov základných škôl a študentov 1. až 4. ročníkov stredných škôl podľa veku a pohlavia v roku 2006

Droga \ Vek	11 12 13 14 15					16 17 18 19				
	Marihuana alebo hašiš	chlapci	1,0	2,5	5,1	9,5	16,6	29,2	41,0	45,5
	dievčatá	0,4	1,9	2,1	7,9	13,4	20,0	27,6	29,0	32,9
<i>Spolu</i>	Σ	0,7	2,2	3,7	8,7	14,6	25,1	33,4	35,3	38,8
Trankvilizéry, sedatíva	chlapci	1,1	2,7	4,5	5,5	5,2	6,1	8,0	8,4	10,0
	dievčatá	1,1	3,1	4,1	8,3	10,5	11,8	15,3	13,8	14,9
<i>Spolu</i>	Σ	1,1	2,9	4,3	6,8	7,6	9,4	10,8	11,9	13,1
Extáza	chlapci	0,0	1,3	1,4	2,0	2,5	2,4	7,0	8,8	11,7
	dievčatá	0,4	0,6	0,9	0,6	1,7	3,7	5,3	6,1	8,7
<i>Spolu</i>	Σ	0,2	1,0	1,2	1,4	2,0	3,2	6,0	7,2	9,8
Amfetamíny	chlapci	0,0	0,7	0,7	0,5	1,8	2,4	5,9	6,0	6,9
	dievčatá	0,2	0,0	0,5	1,1	1,9	3,1	3,5	4,6	5,8
<i>Spolu</i>	Σ	0,1	0,4	0,6	0,8	1,8	2,8	4,5	5,2	6,2
Prchavé inhaláty	chlapci	0,7	2,2	4,3	4,3	5,5	6,4	5,6	5,2	6,5
	dievčatá	1,3	2,3	3,8	2,8	2,7	5,5	4,5	3,3	4,1
<i>Spolu</i>	Σ	1,0	2,3	4,1	3,6	4,2	5,9	5,0	4,1	5,0
LSD a halucinogény	chlapci	0,4	0,8	1,1	1,3	1,2	2,4	4,3	3,8	6,1
	dievčatá	0,2	0,0	0,3	0,5	1,1	1,6	1,4	1,9	2,4
<i>Spolu</i>	Σ	0,3	0,4	0,7	0,9	1,0	2,0	2,6	2,6	3,8
Heroín	chlapci	0,2	0,6	0,6	0,9	0,4	0,3	1,4	1,1	1,0
	dievčatá	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,7	0,7	0,7	0,4
<i>Spolu</i>	Σ	0,2	0,4	0,4	0,6	0,4	0,5	1,0	0,9	0,6
Kokaín	chlapci	0,2	1,0	1,3	0,4	0,9	0,8	2,1	2,8	2,5
	dievčatá	0,6	1,1	0,5	0,3	0,6	1,4	1,5	1,7	1,6
<i>Spolu</i>	Σ	0,4	1,0	0,9	0,4	0,7	1,1	1,7	2,1	2,0

Obr. 1. Výsledky TAD1 a TAD 2 v roku 2006: Celoživotná prevalencia marihuany podľa veku
Zdroj dát: ÚVZ SR; Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 2. Výsledky TAD1 a TAD 2 v roku 2006: Celoživotná prevalencia 3 syntetických drog podľa veku
Zdroj dát: ÚVZ SR; Spracovanie a grafika: A. Nociar

III. ESPAD2007: POPULÁCIA A VZORKA

V každom prieskume ESPAD sa počnúc rokom 1995 pre medzinárodné porovnanie vybrala kohorta študentov stredných škôl, ktorí sa narodili v jednom roku, približne vo veku 15 – 16 rokov (v roku 1995 to bol ročník 1979, v roku 1999 ročník 1983, v roku 2003 ročník 1987 a v roku 2007 ročník 1991). Prpravy na prieskum ESPAD sa v roku 1994 začínali v čase rastu užívania drog na Slovensku, keď sme mali najvyššie percentá menej ako 20-ročných liečených drogovovo závislých v hlavných mestách Európy (Nociar, Šteliar 1996). Vtedy sme pokladali za potrebné prispieť k presnejšiemu opisu situácie u dospievajúcej mládeže ako najohrozenejšej časti populácie vo vzťahu k drogám. Aj preto sme sa rozhodli spraviť prieskum u celej stredoškolskej populácie.

Situáciu postupne komplikovali zmeny v počtoch a typoch škôl, ako aj predĺženie povinnej školskej dochádzky, no napriek tomu sme až do tejto štvrtej vlny prieskumu ESPAD dokázali zachovať aj medzinárodnú porovnatelnosť v súboroch 15 až 16-ročných, aj v záujme krajiny opis celého vekového rozsahu študentov stredných škôl.

Zo zmien vyplývajú obmedzenia pri sledovaní trendov, kde musíme napr. porovnávať len stredoškolských študentov, a teda aj v roku 2007 neporovnávame s prieskumami v rokoch 1995 – 2003 celý rozsah súboru, ale len ročníky 1. až 4., pričom vzorku na medzinárodné porovnanie tvoria aj žiaci 9. tried základných škôl.

V tretej vlne prieskumu v roku 2003 neboli zaradené základné školy (ZŠ), a preto sme sa v prieskume TAD v roku 2006 pokúsili porovnať výsledky niekoľkých tried deviatych ročníkov na ZŠ (n = 89) s výsledkami u náhodne vybraných študentov prvých ročníkov SŠ (n = 103). Študenti niekoľkých tried ZŠ teda vyplnili škálu TAD2 pre SŠ, ktorej otázky sú porovnateľné s ESPAD. V roku 2003 sme predpokladali veľké rozdiely vo výsledkoch medzi ZŠ a SŠ v rámci tej istej vekovej kategórie kvôli rozdielnosti prostredia a vzdelávacích prístupov na školách, či stručne povedané: rozdiely v pripísaných rolách žiaka ZŠ alebo študenta SŠ.

Výsledky z marca 2006 však tento predpoklad nepotvrdili (pozri tab. 4). Aj neskoršie zistenia zo štúdie popri prieskume TAD sa potvrdili v pilotnej štúdiu uskutočnenej v zime 2006, a preto sme sa rozhodli zlepšiť reprezentatívnosť vzorky na medzinárodné porovnanie zaradením deviatych tried do prieskumu.

Tab. 4. Porovnanie výsledkov žiakov ZŠ a študentov SŠ toho istého veku

Typ školy a významnosť Droga celoživotne	Základná škola vek 15-16	Stredná škola vek 15-16	t-test*
Tabletky na spanie	8,0	6,8	,305
Extáza	2,2	2,9	,287
Inhaláty	5,6	8,7	,826
Amfetamíny	0,0	1,9	1,321
Marihuana	15,7	19,4	,665
Heroín	1,1	0,0	1,076
Kokaín	0,0	2,9	1,625
Sedatíva	9,0	10,7	,389
Stimulanciá	5,6	4,9	,236
LSD a halucinogény	0,0	3,9	1,886
Pitie až po "okno"	25,3	33,0	1,161
Známky závislosti	Škála závislosti od alkoholu ADS (%): skóre 3 a viac		
ADS (celkové skóre)	11,8	13,9	,705
Známky závislosti	Skóre 1 a viac v podškále ADS (%)		
Podškály: Strata kontroly	16,5	19,0	,579
Nutkavé pitie	0,0	1,0	,917
Abstinenčné príznaky	17,6	6,0	2,137*
Tolerancia na alkohol	1,2	15,8	3,347**

*významné ak $p < 0,05$; ** významné ak $p < 0,01$.

Výberový súbor pre školský prieskum ESPAD 2007 bol začiatkom roka 2007 vytvorený z elektronickej verzie príručky o typoch a počtoch základných a stredných škôl, ročníkoch a študentoch v školskom roku 2006/2007, so zoznamom adries týchto škôl triedených podľa typov a regiónov, poskytnutej Ústavom informácií a prognóz školstva. Prvá časť súboru – žiaci 9. tried a druhá časť – študenti ročníkov ročníkmi 1, 2, 3 a 4 (vrátane 8-ročných gymnázií), bola vybratá z populácie 348 328 žiakov a študentov.

Výberový súbor bol reprezentatívny pre celú populáciu dospelých vo veku od 15 do 19 rokov, ktorí sa narodili v roku 1991 na Slovensku: žiaci základných škôl z deviatych ročníkov, študenti stredných škôl z prvých až štvrtých ročníkov a štyroch typov stredných škôl, s piatimi druhmi štúdia.

Celkový rámec výberu je opísaný v tab. 5.

Tab. 5. Celkový rámec výberu.

Typy škôl	Počty škôl	Počty tried	Počty žiakov
Základné školy	1449	2408	60 204
4-ročné gymnáziá	221	501	60 298
8- ročné gymnáziá	159	216	21 576
Stredné odborné školy	249	726	87 220
Stredné učňovské školy	159	415	49 798
Združené stredné školy	129	578	69 232
Spolu	2366	4844	348 328

Na konštrukciu výberových súborov základných a stredných škôl rôznych typov sme použili proporcionálny stratifikovaný náhodný výber. Bolo vybratých 120 škôl, metóda výberu, ktorú sme použili, bola rovnaká ako pri predchádzajúcich prieskumoch: vykonal sa proporcionálny stratifikovaný náhodný výber škôl, primerane voči počtom študentov.

Najprv boli stanovené strata (oblasti): typ_sk (základné školy (ZŠ) -deviaty ročník, gymnázium 4-ročné (GYM4), gymnázium 8-ročné(GYM8), stredné odborné školy (SOŠ), stredné odborné učilištia (SOU), združené stredné školy (ZSŠ)) krát druh štúdia (pri ZŠ je to deviaty ročník, ďalej GYM4 a GYM8 a pri ostatných SŠ: - stredné a úplné stredné vzdelanie (SV, USV) a pomaturitné štúdium (PMS)) a kraj (86 oblastí z 96 teoreticky možných – pretože sa nevyskytujú všetky kombinácie druhu štúdia).

Na základe údajov o základných súboroch podľa počtu žiakov základných škôl, resp. študentov stredných škôl vzhľadom na strata, boli následne vypočítané parametre na vytvorenie výberových súborov. Jednotka výberu bola škola, s náhodným výberom tried v každom ročníku.

Vzorka 15 – 16 ročných študentov, narodených v roku 1991, určená na medzinárodné porovnanie s krajinami Európy, bola vytvorená z deviatich ročníkov základných a z prvých ročníkov stredných škôl. V oboch prípadoch sa predpokladal rozsah $n = 2\,400$, takže výberový súbor kohorty 1991 mal mať od 4 800 do 5 000 prípadov (v skutočnosti to bolo 4 758 prípadov: 2116 z deviatich tried ZŠ, 2 642 z prvých ročníkov SŠ).

Rozhodnutie zaradiť deviate ročníky vyplynulo zo zistení prieskumu TAD v roku 2006, z odporúčania regionálneho semináru v 2006, a tiež z odhadov na báze pilotného prieskumu v novembri-decembri 2006 pred poslednými úpravami dotazníka¹.

V pilotnej štúdií bolo 126 žiakov a študentov: jedna 9. trieda, jedna kvinta gymnázia, dve triedy zo SOŠ a dve triedy zo SOU. Hlavné závery boli:

1. Štúdiá potvrdila nevyhnutnosť zaradenia 9. ročníkov do prieskumu (odhadom okolo 30 % ročníka 1991 bude v nich a v kvintách).
2. Položky týkajúce sa alkopops je treba ponechať, keďže už sú nosné.
3. Je treba vykonať už iba minimálne zmeny znenia konečnej verzie.
4. Dotazník je pomerne rozsiahly, no ukázal sa byť časovo zvládnuteľný.

Celý výberový súbor sa skladá z deviatich ročníkov základných škôl a prvých až štvrtých ročníkov stredných škôl, t.j. študentov narodených v rokoch 1988 až 1992. Spravidla sa skúmali študenti všetkých štyroch ročníkov vybraných stredných škôl (t.j. vekové rozpätie od 15 – 16 až 18 – 19 rokov), ale v stredných odborných školách, učňovských školách a tzv. združených školách sa skúmalo viac tried v rámci ročníka, pretože v ich programoch existuje viacero druhov štúdiá a špecializácií. Prieskumy TAD uskutočnené v roku 2006 aj pilotná štúdiá ukázali, že približne do jednej tretiny študentov narodených v roku 1991 ešte navštevuje základnú školu, a preto sa do prieskumu sa zaradili aj deviate triedy ZŠ. Už z predbežnej analýzy bolo zrejmé, že ich zaradenie bolo skutočne potrebné, lebo voliteľná premenná mesiaca narodenia ukázala, že študenti zo základných škôl sa narodili zväčša od septembra do decembra 1991 (spolu 72,7 % z nich), kým ich rovesníci s rovnakým rokom narodenia zo stredných škôl sa narodili poväčšine od januára do augusta 1991 (spolu 91,8 % z nich). Na jednej strane sa teda len ťažko dá porovnať ročník 1991 zo základných a stredných škôl navzájom, ale na strane druhej je vzorka plne reprezentatívna.

Spracovanie údajov ukázalo, že skoro všetci študenti narodení v roku 1991 boli v deviatej triede na základnej škole alebo v prvom ročníku na strednej škole (celkovo približne 98 %), aj keď sme po zadaní všetkých údajov do súboru v SPSS zistili, že malé percento študentov narodených v roku 1991 sa nachádzalo nielen v kvintách, ale aj v sextách 8-ročných gymnázií. Percento žiakov v deviatej triede, narodených v roku 1991, bolo v našej vzorke 36,9 %. V každom prípade možno pokladať výberový súbor s rokom narodenia 1991 za reprezentatívny pre danú kohortu.

¹ Nociar, A., Nociarová, H.: Pilotná štúdiá pre ESPAD 2007. Nepublikovaný text, NMCD, december 2006.

IV. TERÉNNA FÁZA PRIESKUMU

Pred vykonaním prieskumu ESPAD na jar 1995 sa koncom roka stretli 1994 v Ústave zdravotnej výchovy (ÚZV) zástupcovia z Národného centra podpory zdravia (NCPZ), Štátneho zdravotného ústavu SR a ÚZV, ktorí prišli k spoločnému záveru – prieskum môže byť prínosom pre zmapovanie súčasného stavu zneužívania drog a dohodli sa na úlohách, spôsobe vykonania a termínoch. Koordináciou bol poverený autor tejto správy.

Riešiteľský tím pôsobil ako neformálne zoskupenie pracovníkov uvedených organizácií, spolu s mimovládnu organizáciou, ktorá poskytnutím časti finančných prostriedkov na tlač dotazníkov umožnila, aby sa ESPAD v roku 1995 vôbec zrealizoval (Nadácia Droga a Ty, ktorá v roku 1997 zanikla). V roku 1999 bol koordinujúcou inštitúciou Ústredný uzol drogového informačného systému (ÚU DIS) pri Generálnom sekretariáte Výboru ministrov pre drogové závislosti a kontrolu drog. ÚU DIS spolupracoval s týmito organizáciami: do konca roka 1998 ÚZV; po jeho zrušení od roku 1999 už iba NCPZ; Štátny zdravotný ústav SR (ŠZÚ SR) – a krajské i okresné ŠZÚ; a Ústav informácií a prognóz školstva (ÚIPŠ).

V roku 2003 bolo koordinujúcou inštitúciou Národné monitorovacie centrum pre drogy (NMCD), ktoré pri príprave prieskumu spolupracovalo s NCPZ a po jeho zrušení so ŠZÚ SR a sieťou krajských a okresných ŠZÚ; a napokon s ÚIPŠ. V roku 2007 sa koordinácia ESPAD presunula na Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (VÚDPaP), s ktorým ďalej spolupracoval Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR), ÚIPŠ, Ústav pre výskum verejnej mienky (ÚVVM) pri Štatistickom úrade SR.

Vykonanie prieskumov ESPAD od roku 1999 vo fáze zberu, zadávania, spracovania, vyhodnotenia a interpretácie údajov finančne podporil aj Protidrogový fond, vrátane uhradenia nákladov na publikácie s porovnaním výsledkov ESPAD z rokov 1995 –1999 a 2004. A napokon, Protidrogový fond spolu s NMCD finančne podporili aj prípravu, aj vykonanie ESPAD v rokoch 2006 a 2007.

Ako pri minulých prieskumoch sme na príprave prieskumu ESPAD spolupracovali s Ministerstvom školstva a zdravotníctva. Po rokovaní so sekciou regionálneho školstva, sme list s odporúčaním pre riaditeľov škôl sprostredkovali sieti, ktorá mala na jar 2007 vykonať zber údajov. Okrem rozmnoženia dostatočného počtu dotazníkov sme

pripravili dokumenty, inštrukcie a hodnotiace záznamové hárky z triedy pre osoby zbierajúce údaje.

Pri každej vlne prieskumu sme vykonali pilotnú štúdiu s konečnou verziou dotazníka. Prvú verziu ESPAD1995 sme odskúšali na súbore 89 študentov prvého a druhého ročníka a vykonali menšie úpravy. ESPAD1999 sme odskúšali u 100 študentov prvého a druhého ročníka strednej školy v januári 1999. ESPAD2003 sme odskúšali v decembri 2002 u 264 študentov. A napokon, prvú verziu ESPAD2007 sme odskúšali v decembri 2006 u 126 študentov prvého ročníka strednej školy a deviatej triedy základnej školy.

Už v roku 1995 sme sa dohodli, že zber údajov sa uskutoční v období pred Veľkou nocou, aby sme sa vyhli pravdepodobným skresleniam pri otázkach mapujúcich pitie alkoholu za posledných 30 dní. Zber údajov prebiehal v dňoch 10. až 13. apríla 1995. V roku 1999 sme údaje podobne zozbierali pred Veľkou nocou – a to v týždni od 22. do 26. marca 1999. V roku 2003 sa údaje zbierali od 24. do 28. marca; a pri poslednom prieskume v roku 2007 to bolo v týždni od 19. do 23. marca.

Osoby, ktoré zbierali údaje boli zamestnanci oddelení pre deti a dorast a pre ochranu zdravia zo siete regionálnych Úradov verejného zdravotníctva (ÚVZ), ktoré patria pod ústredný ÚVZ SR v Bratislave. Učítelia sa na konaní prieskumu nezúčastnili a spravidla neboli prítomní ani počas zberu údajov. Uvedená sieť vykonala rovnaký prieskum v rokoch 1995, 1999 a 2003, a taktiež sa zúčastnila na ďalších školských prieskumoch TAD u žiakov, študentov a učiteľov v rokoch 1994, 1998, 2002 a 2006.

Prieskum ESPAD v roku 2007 sa uskutočnil na území celej Slovenskej republiky. V každom z ôsmich krajov sa zozbierali údaje z deviatych ročníkov základných škôl, ako aj prvých ročníkov štyroch typov stredných škôl. Zber údajov sa uskutočnil prostredníctvom siete regionálnych Úradov verejného zdravotníctva na všetkých typoch škôl: gymnáziá; stredné odborné školy; stredné učňovské školy a združené stredné školy, ktoré pozostávajú z rôznych druhov odborných škôl buď s maturitou, alebo bez maturitnej skúšky.

Zber údajov sa vykonal pred Veľkou nocou, aby sme sa vyhli možným skresleniam v otázkach na pitie za predchádzajúcich 30 dní. Bolo to potrebné aj kvôli posunutiu dátumu Monitoru u deviatakov a tiež maturitným písomkám, teda aby všetky vybrané školy, a najmä deviate ročníky základných a štvrté maturujúce ročníky stredných škôl (a oktávy) mali rovnakú šancu zúčastniť sa na prieskume. Školy boli vybrané stratifikovaným proporcionálnym náhodným výberom (deviaty ročník základných, prvý

až štvrtý ročník stredných škôl plus päť typov škôl (základné školy, gymnáziá, odborné a stredné odborné učilišťa, stredné priemyselné školy, združené stredné školy), z ôsmich krajov Slovenska). Zber údajov sa odohral v rámci vybratých 120 škôl, z toho 60 stredných so štyrmi ročníkmi (predpokladaný počet okolo 11 000 študentov) a 60 základných s deviatimi triedami (vyše 2 000 žiakov). V rámci krajov bolo vybratých vždy od 12 do 18 škôl všetkých typov.

otazník bol administrovaný v triedach skupinovo ako anonymný, pričom žiaci a študenti s ním dostali vždy aj prázdnu obálku, do ktorej vyplnený dotazník bez osobných identifikačných údajov vložili, zalepili ju a odovzdali vedúcemu prieskumu. Zber údajov prebehol v celých triedach, na ktorých sa dohodli pracovníci vykonávajúci prieskum s riaditeľmi škôl.

V prieskume z roku 1995 všetci participujúci študenti podľa záznamov z tried odpovedali na dotazníky a ani jeden z nich neodmietol vyplniť ho. Študenti sa spýtali len na niekoľko otázok a celý zber údajov trval v priemere od 40 do 50 minút. Ani v roku 1999 podľa záznamov z tried nikto zo študentov neodmietol vyplniť dotazník. Študenti vyplnili zväčša celé dotazníky a len malý počet zostal neukončený. Bolo daných len málo otázok, aj vcelku málo vyrušovania počas vyplňania, ktoré trvalo od 45 do 60 minút, pričom priemer bol 51 minút. V roku 2003 bolo podľa záznamov z tried tiež len relatívne málo nevyplnených dotazníkov, ale bolo už o čosi viac otázok a pomerne dosť vyrušovania počas vyplňovania dotazníkov.

Pod participáciou sa myslí počet študentov v triede, ktorí boli prítomní v deň zberu údajov. Tento údaj o počte prítomných chlapcov a dievčat bol vždy zaznamenaný do záznamového hárku pre triedu spolu s údajom o celkovom počte chlapcov a dievčat v triede. Oproti roku 1995, keď boli počty zúčastnených študentov vyššie (95 až 96 %), boli počty zúčastnených v roku 1999 nižšie, no aj tak o niečo nad 90%, s priemerom 91,3 % pre všetkých študentov.

V roku 2003 bola participácia študentov na prieskume znovu o niečo nižšia, a to od 86 do 89 %, s priemerom 87,3 % pre všetkých študentov. Podobne aj v poslednej vlne prieskumu ESPAD v roku 2007, kde to bolo v priemere 86,5 %.

V roku 2007 vo väčšine prípadov bol zber údajov bez problémov, ale v niektorých prípadoch boli študenti unavení z príliš rozsiahlych otázok; dotazník im pripadal byť vyčerpávajúci a prídlhý. Pomerne často študenti nevedeli, čo sú to "alkopops", občas sa sťažovali, že niektoré otázky sú rovnaké alebo veľmi podobné a nudné.

Údaje sa analyzovali na tej úrovni, kde sa dá predpokladať ich reprezentatívnosť, t.j. na národnej úrovni, úrovni krajov a pre porovnanie podľa pohlavia a vekových skupín. V nijakom prípade sa údaje ESPAD neanalyzujú do úrovne jednotlivých škôl alebo tried a jedinec zostáva neidentifikovateľný.

Pred spracovaním a zadávaním údajov najprv prebiehalo ich roztriedenie, kontrola a distribúcia zozbieraných dotazníkov zadávateľom. Prioritu malo zadanie prvej časti databázy pre porovnanie v rámci Európy, čiže deviatich tried základných a prvých ročníkov stredných škôl. Po ukončení tejto časti zadávania a zaslaní medzinárodným koordinátorom vo Švédsku sa do konca leta 2007 skompletizovala databáza aj zadaním zvyšných ročníkov zo stredných škôl.

Hodnotiace záznamy z tried poslúžili ako základ pre vytvorenie dvoch súborov pre dopĺňajúce údaje k metodologickej časti medzinárodnej štúdie. Ich prehľad je v časti, kde v tejto záverečnej správe uvádzame tabuľky výsledkov. Priemerný čas trvania zberu údajov v jednej triede bol približne 48 minút.

Všetky vybrané školy a následne náhodne vybrané triedy boli ochotné zúčastniť sa na prieskume ESPAD v roku 2007. Podľa záznamových hárkov z tried iba minimálne množstvo študentov, resp. asi tisícina (11 z bežných 11-tisíc; traja zo skupiny s rokom narodenia 1991, osem zo skupiny starších) odmietlo vyplniť dotazník. Je to síce vcelku zanedbateľný počet, oproti predchádzajúcim nulovým výskytom odmietania to však znamená nový fenomén.

Všetci ostatní žiaci a študenti však vyplnili dotazníky, z ktorých zostalo len málo nedokončených. Žiaci a študenti sa opýtali na relatívne málo otázok, podľa záznamových hárkov z tried poväčšine stereotypných (najmä na názvy drog alebo na nové drogy) a zber údajov trval zväčša 40 až 55 minút (v niekoľkých prípadoch aj o 10 až 20 minút kratšie, alebo 10 až 20 minút dlhšie).

Priemerný čas vyplnenia dotazníkov bol 47,9 minút. V záznamových hárkoch z tried boli najčastejšie uvádzané časy okolo 45 až 55 minút (rozpätie od 25 do 90).

Tento raz sme vcelku zaznamenali už o niečo viac problémov pri spolupráci so školami a študentami, ako to bolo v troch predchádzajúcich vlnách prieskumu ESPAD. Hoci prevažná väčšina študentov bola ochotná spolupracovať, úplné odmietnutie účasti na prieskume, i ďalšie problémy a poznámky pri zbere údajov v triedach boli relatívne častejšie ako v minulosti.

Vedúci prieskumov v triedach zapísali tentokrát aj viacej poznámok o vyrušovaní počas vykonávania prieskumu, o hluku, hlasnom smiechu, žmurkaní na spolužiakov,

hlasnom rozprávaní so spolužiakmi, kritizovaní obsahu otázok, ich “stupidity” a opakovaní, atď. Medzi ostatnými poznámkami, ktoré robili študenti bola aj určitá únava z prílišného množstva dotazníkov, ktoré im už boli v škole predložené, ako napr.: “Toto je ešte hlúpejšie ako Monitor z minulého týždňa”, „Och, zasa dotazník?!“, alebo určité známky adolescentného chvastania sa, ako napr. „Minulý týždeň som bol spitý ako dog“, resp. grobianstva – “Aká sprostá otázka! Do p...le s ňou!”

V niektorých prípadoch mali žiaci problém s pochopením obsahu otázok, a to z dôvodu relatívne slabej úrovne ovládania slovenského jazyka najmä v tých triedach so žiakmi, ktorých materinský jazyk bola maďarčina, keďže na rozdiel od minulosti nám nezaujím bývalého objednávateľa a nedostatok financií v prieskume neumožnili dať preložiť ESPAD do maďarčiny. V takýchto prípadoch vedúci prieskumu, niekedy aj za pomoci učiteľa, museli prekladať, takže čas na vyplnenie takéhoto dotazníka bol o niečo dlhší.

Vo väčšine prípadov vyplňali študenti dotazníky so záujmom a seriózne, niekoľko ráz dokonca aj vyjadrili záujem dozvedieť sa celkové výsledky po spracovaní údajov. Zaznamenali sme však oveľa viac vyrušovania ako v troch predchádzajúcich vlnách prieskumu. Taktiež pre niektorých študentov bol dotazník príliš dlhý a postupne stratili počiatočný záujem.

Asi v 90 % tried sa podľa záznamových hárkov buď nevyskytlo nijaké rušenie pri vyplňaní dotazníka, alebo len zo strany ojedinelých žiakov či študentov. Asi v ôsmich percentách ich bolo viac, no nie nad polovicu triedy; okolo 2 % rušila buď polovica triedy alebo viac. Pokiaľ išlo o spôsoby vyrušovania, z vyše 60 % išlo o chichotanie sa či žmurkanie na spolužiakov; z vyše jednej štvrtiny (27 %) to boli hlasité poznámky; a viac ako 10 percentách išlo o poznámky iného typu.

Celkovo bolo pochopenie dotazníka zo strany študentov vo väčšine prípadov dosť dobré. Väčšina dotazníkov sa vyplnila a len málo študentov neodpovedalo na väčšiu časť otázok. Veľká väčšina žiakov a študentov pochopila obsah otázok a bola schopná na ne odpovedať bez pomoci. V každom prípade niekoľko nových otázok bolo do určitej miery ťažšie pochopiteľných, napr. otázky o alkopops, “magických hubách” alebo GHB, najmä medzi žiakmi a študentami z vidieckych oblastí.

V. NÁSTROJ NA ZBER ÚDAJOV

Údaje zozbierala regionálna sieť ÚVZ SR dotazníkom ESPAD, ktorý je odlišný od predošlých verzií: po základných informáciách (pohlavie, vek) nasledujú bloky otázok na legálne drogy (fajčenie a alkohol), za čím nasledujú otázky o nelegálnych drogách. Táto časť dotazníka je rovnaká pre účastnícke krajiny a má prevalenčné otázky na užívanie počas života, predchádzajúcich 12 mesiacov a 30 dní, pričom sa ponechali tiež otázky na zmapovanie vnímaného rizika užívania a dostupnosti drog. ESPAD obsahuje ešte dva moduly na odhad psychickej zraniteľnosti a na vzťahy v rodine, odhad socio-ekonomického statusu rodiny, užívanie drog u kamarátov a súrodencov. Do ESPAD 2007 bol zaradený aj krátky tretí modul o kanabise, a napokon pre krajinu špecifický podsúbor otázok na zmapovanie závislosti od alkoholu a nikotínu.

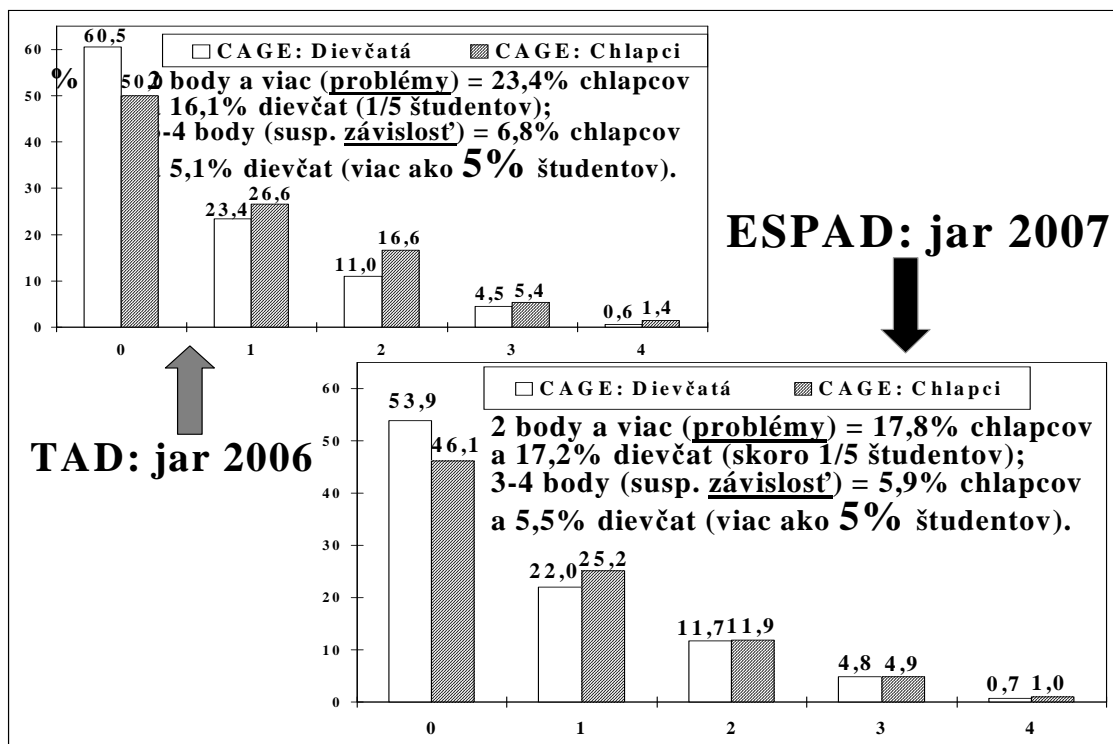
V dotazníku z roku 2007 boli teda všetky základné otázky, vrátane alkopops, a dva úplné dodatočné moduly: A – Integrácia (päť otázok), C, Psycho-sociálne miery (päť otázok), ako aj nový modul E so štyrmi otázkami týkajúcimi sa marihuany a úrovné problémov. Voliteľné otázky, ktoré odporúčal projekt, sme tentokrát nezaradili.

Čo sa týka otázok špecifických pre krajinu, zaujímali sme sa trochu viac o fajčenie a pasívne fajčenie, najmä však o známky problémového pitia a závislosti od alkoholu u žiakov a študentov. Tieto otázky vždy nasledovali až po otázkach z modulov, a teda predpokladateľne nenarúšali štandardnosť a porovnateľnosť základnej časti ESPAD a jeho troch dodatočných modulov. Tri z nich, cielené na znaky závislosti od nikotínu, boli prevzaté z Fagerströmovej škály o fajčení, jedna bola o pasívnom fajčení.

Z ďalších tridsiatich otázok špecifických pre krajinu štyri umožňovali odhadnúť úroveň možných problémov s alkoholom (CAGE) a zvyšok zase úroveň závislosti od alkoholu. V zhode s požiadavkou expertnej skupiny projektu ESPAD, aby sa ako otázky špecifické pre krajinu používali len štandardizované škály, použila sa Škála závislosti od alkoholu (ADS), ktorá bola adaptovaná a štandardizovaná koordinátorom ESPAD ešte v roku 1991 na Slovensku a opäť boli výsledky študentov stredných škôl získané popri prieskumoch TAD2 v roku 2006 a ESPAD v roku 2007 (pozri obr. 3).

Škála ADS s podškálami² boli použité na odhad prítomnosti a stupňa jednotlivých príznakov syndrómu závislosti (pozri tiež Nociar, Juráš, Škultétyová 1991).

² Strata kontroly, Obsedantno-kompulzívne pitie, Psycho-percepčné, Psycho-fyzické odvykacie príznaky, Návrat syndrómu, Tolerancia.

Obr. 3. Skríning CAGE u študentov stredných škôl na Slovensku

Môže sa zdať príliš drsné merať úroveň závislosti od alkoholu u žiakov a študentov. Výsledky však hovoria jasnou rečou: vyše 5 % stredoškôľakov uviedlo v roku 2006 (podľa položiek CAGE) závažné problémy s alkoholom. Toto zistenie bolo podporené po roku aj tým, že pätina stredoškôľakov uviedla v odpovediach príznaky ľahkej až strednej úrovne závislosti a skoro päť percent aj znaky podstatnej úrovne závislosti podľa škály ADS (bližšie pozri grafickú časť prehľadu výsledkov). Zistenia z roku 2006 nás presvedčili, aby sme oba skríninky zaradili aj do prieskumu ESPAD 2007, za predpokladu, že dotazník bude časovo zvládnuteľný, čo nám pilotná štúdia aj potvrdila.

Konečná verzia ESPAD2007 mala teda 197 premenných v 45 základných otázkach pre odhady prevalencie, vnímaného rizika a dostupnosti, ako aj veku prvého užívania drogy a tri moduly (A, C, E) o psychosociálnych charakteristikách, plus 34 otázok špecifických pre krajinu, ktoré celkovo pozostávajú zo 103 premenných (pričom v pôvodných otázkach špecifických pre krajinu v roku 2003 to bolo 64 premenných).

Takže celý dotazník ESPAD 2007 pozostával z 300 premenných (v roku 2003 ich bolo 290), vrátane otázok o alko pops a alkoholovom mušte, pretože sa ukázali užitočné pri pilotnej štúdii. Dá sa povedať, že dĺžka ESPAD 2007 bola v podstate porovnateľná s tou verziou dotazníka, ktorá bola použitá v roku 2003.

VI. ZADANIE A SPRACOVANIE ÚDAJOV

Distribúciu, zadávanie, kontrolu a spracovanie údajov v rámci VÚDPaP celkovo koordinoval doc. PhDr. Alojz Nociar, CSc. – hlavný výskumník projektu ESPAD, ktorý zabezpečoval aj kontakt s medzinárodnými koordinátormi. Ďalšími výskumníkmi v projekte ESPAD boli: Mgr. Alena Kopányiová (VÚDPaP) a Hana Nociarová; RNDr. Mária Slovíková, CSc., Mgr. Marcela Bieliková, PhDr. Marianna Pétiová (ÚIPS); MUDr. Jana Hamade (ÚVZ SR); a RNDr. Ján Luha, CSc. (ÚVVM pri ŠÚ SR).

V dotazníku sa najprv skontrolovala úplnosť informácií. Ak údaje o veku a pohlaví chýbali, alebo sa nedali doplniť podľa záznamového hárku z triedy, dotazník sa nevyradil, ale na základe nových smerníc bol tiež zadaný do databázy. Očividne nesprávne alebo naschvál nedbalo či náhodne vyplnené dotazníky sa vyradili, ak ale chýbali údaje o veku alebo o pohlaví boli ponechané. Vyradených dotazníkov bol relatívne malý, spolu 1,7 %.

Výskumní asistenti, ktorí zadávali údaje, boli vopred poučení o tom, ako skontrolovať kompletnosť a platnosť každého dotazníka, ako aj o kritériách na vylúčenie neúplných alebo naschvál zle či náhodným spôsobom vyplňaných dotazníkov, ktoré sbolo treba vylúčiť ako nespoľahlivé. Dostali tiež zoznamy a kódy pre zadávanie vybraných škôl podľa regiónu a typu, súhrn pravidiel pre zadávanie údajov do programu SPSS, ako aj preklad doporučených postupov kontroly kvality a platnosti údajov v jednotlivom dotazníku.

Na zadávanie získaných údajov sme použili štatistický softvér SPSS. Keďže údaje boli reprezentatívne pre deviaty ročník základnej školy a pre štyri ročníky stredných škôl v ôsmich regiónoch krajiny a boli vyvážené pre daný vek a pohlavie, nebolo pri štatistickom spracovaní použité nijaké váženie údajov.

Od apríla do júna 2007 boli zadané všetky údaje výberového súboru na medzinárodné porovnanie z deviatych tried základných a prvých ročníkov stredných škôl (plus údaje zo sexty z 8-ročných gymnázií); a do septembra 2007 aj údaje ostatných ročníkov stredných škôl. Pri zlučovaní súborov boli skorigované iba hrubé chyby a nepresnosti. Vyčistenie a definitívne verzie oboch častí výberového súboru sa mali odohrať štandardizovaným postupom v rámci celoeurópskej databázy.

Pre potreby tejto záverečnej správy však boli vykonané aspoň základné výpočty frekvenčných tabuliek a krostabulácie pre celý súbor podľa hlavných premenných pohlavia, veku, typu školy a regiónu, z ktorých časť je súčasťou tabuľkovej prílohy.

Pokiaľ však ide o porovnanie trendov medzi štyrmi vlnami ESPAD, do úvahy sme zobrali len výsledky stredných škôl, t.j. študentov prvých až štvrtých ročníkov, ale bez deviatych tried základných škôl. Všetky štandardné tabuľky, ako aj tabuľky v časti kde sa porovnávajú trendy vo výsledkoch podľa regiónov a typov škôl, sú len zo súboru stredoškôľakov. Do týchto porovnaní trendov bolo teda zaradených celkovo 8 662 študentov (z toho 4 314 chlapcov a 4 368 dievčat).

V uvedenom zmysle sú striktne porovnateľné iba výsledky takto definovaných celých súborov z roku 2003 a z roku 2007, keďže po zmene v rozsahu povinnej školskej dochádzky nastalo zvýšenie vekových priemerov asi o jeden rok (z cca 16,5 v roku 1995 na cca 17,5 v roku 2007), pričom vekový rozsah sa posunul približne o jeden rok vyššie. Čo znamená, že v prieskume ESPAD z rokov 1995 a 1999 ide o súbory vo veku od 15 do 18 rokov; v ESPAD z rokov 2003 a 2007 o súbory vo veku od 16 do 19 rokov. Významnosť rozdielov medzi výsledkami štyroch vln prieskumu sa dá rátať iba pre rovnaké vekové skupiny, kým pri celých súboroch možno porovnať iba roky 1995 s 1999 a roky 2003 s 2007.

Napísali sme syntaktické súbory v SPSS pre kombinované premenné na porovnanie trendov medzi štyrmi prieskumami ESPAD. Zrátali sme taktiež indexy spoľahlivosti dotazníka ESPAD 2007 a ďalšie indexy potrebné pre metodologickú časť správy, aby sme zachovali prezentačný formát troch predchádzajúcich prieskumov, pretože v tejto štvrtej vlne sa textová aj tabuľková časť medzinárodnej správy spracováva centrálné v rámci európskej databázy ESPAD. Za podobu národných správ už plne zodpovedajú národní koordinátori ESPAD, vrátane zvoleného obsahu, štandardného tabuľkového formátu, tabuliek s údajmi špecifickými pre krajinu, ako aj štatistických rutín pre výpočty indexov a premenných tak do štandardných, ako aj do špecifických tabuliek.

Napísali sme aj súbory v SPSS na výpočty súbežne sledovaných premenných na odhad stupňa závislosti od alkoholu, a to tak pre CAGE, ako aj pre štyri hlavné a dve dodatkové podškály dotazníka ADS. Tieto sa dali do súvislosti s výsledkami v dvoch dodatkových moduloch z rokov 1999 a 2003, ako aj s výsledkami tretieho modulu o kanabise, no najmä s výsledkami odhadu rozsahu problémov a suspektnej závislosti od marihuany – vo vzťahu k prevalencii nelegálnych drog. Prehľad o časti týchto výsledkov podáva táto správa, podrobnejšie analýzy však už spadajú mimo jej rozsah a budú súčasťou špeciálnych štúdií.

VII. PREDBEŽNÝ PREHLAD VÝSLEDKOV

V úvodných štandardných tabuľkách sú uvedené odhady spoľahlivosti odpovedania na ESPAD2007, ktoré ukazujú vcelku uspokojivú konzistenciu rovnakých odpovedí (buď dve rovnako pozitívne, alebo rovnako negatívne odpovede na dve obdobné otázky) a vcelku zanedbateľnú vzájomnú inkonzistenciu dvoch odpovedí na obsahovo homogénnu otázku (napr. pozitívna odpoveď na prevalenčnú otázku o užití drogy, ale negatívna odpoveď na otázku o veku jej prvého užitia, a naopak).

Inkonzistenia v trojiciach prevalenčných otázok (vyššia frekvencia užitia za 30 dní, ako frekvencia za rok; za 30 dní vyššia ako za život; a za rok vyššia ako za život) bola nízka: pri marihuane a inhalátoch pod 1 %, pri alkohole a opitosti nad 2, resp. 3%.

Podobne aj počty nevyplnených odpovedí sú porovnateľné alebo niekedy dokonca aj nižšie než v prieskume ESPAD z roku 2003, v ktorom tieto hodnoty boli výrazne najnižšie v porovnaní s prieskumom v rokoch 1999 a 1995. Zdá sa teda, že na úplnosť vyplnenia dotazníka, resp. vynechávanie položiek, nemá rozhodujúci vplyv jeho dĺžka, ktorá bola práve v prvých dvoch vlnách menšia.

Keďže výber sa naplánoval a podľa aktualizovaných údajov o školskom systéme a vykonal sa korektne, dá sa predpokladať, že výsledky z neho sú reprezentatívne pre cieľovú populáciu, teda pre kohortu ročníka 1991, určenú na porovnanie s krajinami Európy, aj pre ostatok súboru ďalších troch ročníkov stredných škôl na Slovensku.

Rozšírenosť užívania drog by sa na základe výsledkov prieskumov ESPAD v rokoch 1995 – 1999 – 2003 – 2007 v prípade pravidelného fajčenia v populácii študentov stredných škôl (1 – 5 a viac cigariet denne) v daných rokoch dala odhadnúť približne takto: 76 000 – 92 000 – 109 000 – 107 000 študentov štyroch ročníkov SŠ.

Vznikajúci problematický vzťah k alkoholu (5 a viac dávok alkoholu trikrát a viac za predchádzajúcich 30 dní) sa dal odhadnúť takto: 61 000 – 69 000 – 108 000 – 133 000 študentov štyroch ročníkov SŠ.

Vznikajúci problematický vzťah k marihuane (raz a viackrát za predchádzajúcich 12 mesiacov) sa dal odhadnúť takto: 33 000 – 59 000 – 85 000 – 99 000 študentov štyroch ročníkov SŠ.

A napokon, celoživotná prevalencia akejkolvek nelegálnej drogy (okrem marihuany alebo hašiša) sa dala odhadnúť takto: 10 000 – 21 000 – 29 000 – 37 000 študentov štyroch ročníkov SŠ teda počas života užilo buď osobitne alebo súbežne a v

kombinácii tieto drogy: amfetamíny, extázu, LSD a halucinogény, crack, kokaín, alebo heroín.

Tieto odhady, hoci len približné a zaťažené chybami výberu a zmenami v školskom systéme a územnom členení SR počas dvanástich rokov, sú však vzhľadom na jasný trend nárastu užívateľov legálnych aj nelegálnych drog veľmi nepriaznivým znakom. Predovšetkým ak uvážime silný pokles cieľovej populácie o 56-tisíc (jednu šestinú): z 381 000 15 – 18-ročných stredoškolákov v roku 1995 na 325 000 16 – 19-ročných stredoškolákov v decembri 2006.

Znamená to, že aj pri potešiteľnom trende k miernemu poklesu počtov, ako pri pravidelnom fajčení v roku 2007, a tým viac pri stálom náraste, ako pri alkohole a drogách, u nás neustále prebieha zväčšovanie sa rozsahu postihnutia stále sa zmenšujúcej populácie dospelujúcej mládeže v SR. Je to fenomén podobný tomu, aký sledujeme aj pri stagnujúcich počtoch liečených mladých drogovovo závislých ľudí, kde však okrem toho môže hrať rolu aj znižovanie dostupnosti liečby v dôsledku redukcie počtov liečebných centier, ako aj ďalšie faktory.

Porovnanie trendov pri tabaku a alkohole

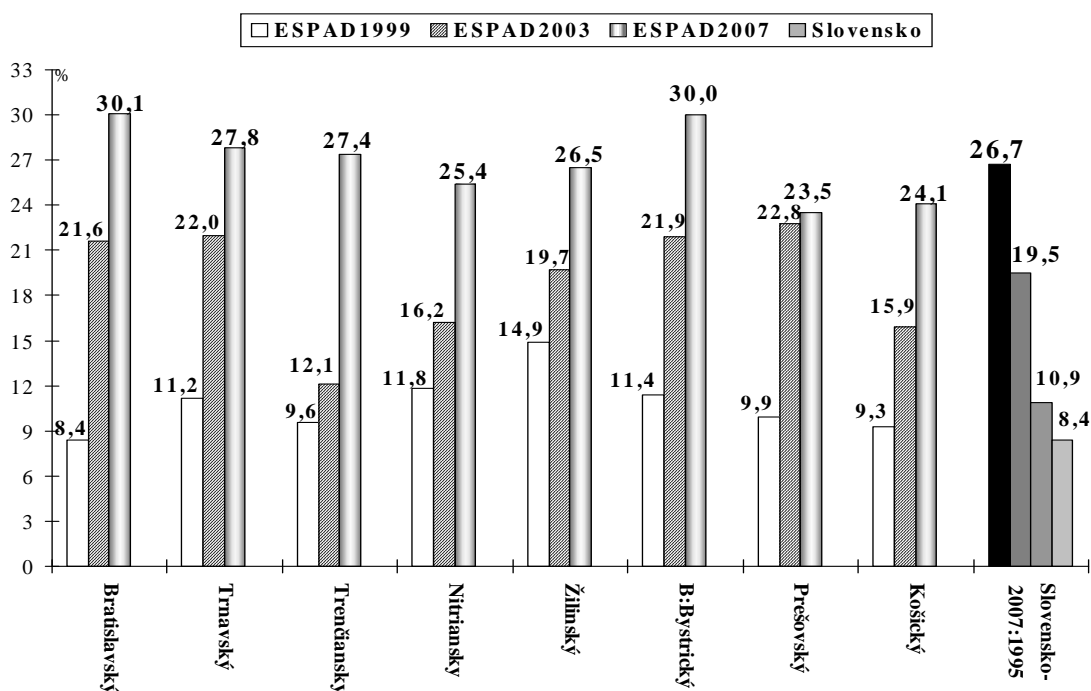
Celoživotná prevalencia legálnych drog (tabak, alkohol) u študentov prvých až štvrtých ročníkov SŠ sa podľa odpovedí respondentov oproti stavu z roku 2003 v podstate nezmenila (napr. jeden a viackrát počas života fajčilo 77,3 % študentov z roku 2007, oproti 78,6 % z roku 2003; jeden a viackrát počas života pilo alkohol 97,1 % študentov z roku 2007 oproti 98,0 % z roku 2003). Nezmenili sa v zásade ani vyššie frekvencie užívania pri fajčení 40 a viackrát za život (40,3 verzus 39,2 %), ako aj pítí 40 a viackrát za život (46,4 verzus 48,6 %).

O čosi iná je situácia pri 30-dňovej prevalencii týchto dvoch legálnych drog: kým v roku 2003 za posledný mesiac vôbec nefajčilo 58,3 %, v roku 2007 to bolo 56,5 %; a pritom 1 – 5 alebo viac cigariet denne v roku 2003 fajčilo 28,1 %, v roku 2007 už 32,6 % študentov. A teda, hoci počet nefajčiacich mierne poklesol, tí, ktorí fajčia naďalej, fajčia dnes častejšie a viac. Navyše, stráca sa rozdiel vo fajčení medzi chlapcami a dievčatami, pretože kým 1 – 5 alebo viac cigariet denne v roku 2003 fajčilo 35,4 % chlapcov a v roku 2007 nastal pokles na 33,4 %, u dievčat aj naďalej pokračoval rast: z 28,1 % v roku 2003 na 31,8 % v roku 2007, čo značí zotretý rozdiel medzi pohlaviami a výskyt pravidelného fajčenia u jednej tretiny stredoškolákov.

Vypitie akéhokoľvek alkoholu za minulých 30 dní oproti roku 2003 stúplo len o málo, no znaky problémového pitia nie, keďže viackrát opakované pitie alkoholického nápoja za minulý mesiac bolo v roku 2007 o niečo vyššie (napr. 6 – 9 a viackrát vypilo akýkoľvek alkohol v roku 2003 spolu „len“ 24,4 % študentov mesačne; kým v roku 2007 to bolo až 28,5 % študentov). Taktiež v dlhodobejšom zmysle výskyt opitosti napr. 6-9 a viackrát za 12 mesiacov sa od vysokých výsledkov roku 2003 zásadne nelíšil (18,8 % verus 17,0 %), a to aj napriek tomu, že v projekte podľa dohody nastala zmena znenia tejto otázky v zmysle jej sťaženia (t.j. z jednoduchej otázky o výskyte opitosti na opis opitosti podľa výrazných príznakov).

A tak, ako pri tabaku, je badateľný podobný trend aj pri alkohole: kým v roku 2003 vypilo mesačne akýkoľvek alkohol 6 – 9 a viackrát mesačne 33,7 % chlapcov a v roku 2007 to bolo 34,6 %, čo je rast o necelé percento chlapcov, v roku 2003 to bolo 17,0 % dievčat, avšak v roku 2007 to bolo už 22,2 %, čo je však vyše päťpercentný nárast.

Pri otázke na objem alkoholu za posledných 30 dní (5 a viac dávok 3 – 5 a viackrát pri jednej príležitosti), bol trend jednoznačný: päť a viac dávok po sebe v roku 2007 vypilo 26,7 % študentov, čo je o 7,2 % viac, ako v roku 2003 (pozri obr. 4). Prítom v roku 2003 to bolo 27,9 % chlapcov a v roku 2007 to bolo už 33,3 % chlapcov; avšak u dievčat od roku 2003 do 2007 nastal ešte väčší nárast: z 12,8 % na 20,5 %.

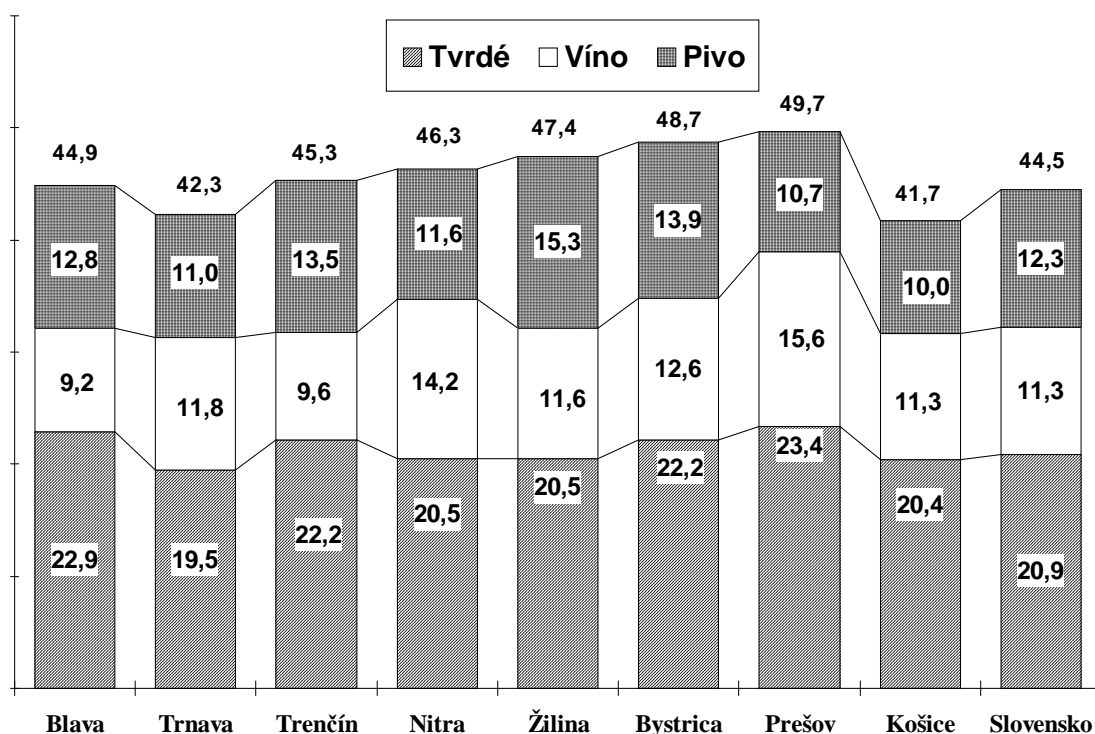

Obr. 4. Prieskumy ESPAD 1999 a 2003 na Slovensku u študentov 1. – 4. ročníkov SŠ podľa krajov. (Päť a viac dávok alkoholu 3 a viackrát za minulý mesiac)

Zdroj údajov: ŠZÚ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Vyššie uvedený spôsob pitia, na ktorý je zameraná táto otázka, už spĺňa charakteristiku silného epizodického pitia. Takéto epizodické pitie (občas sa označuje ako pijanský záťah alebo “binge drinking”), ktoré môže viesť k niektorým formám poškodenia zdravia, možno definovať ako vypitie najmenej 60 gramov alkoholu pri jednej príležitosti, čo trikrát a viac spĺňalo v posledných 30 dňoch nie zanedbateľné množstvo – štvrtina stredoškolákov.

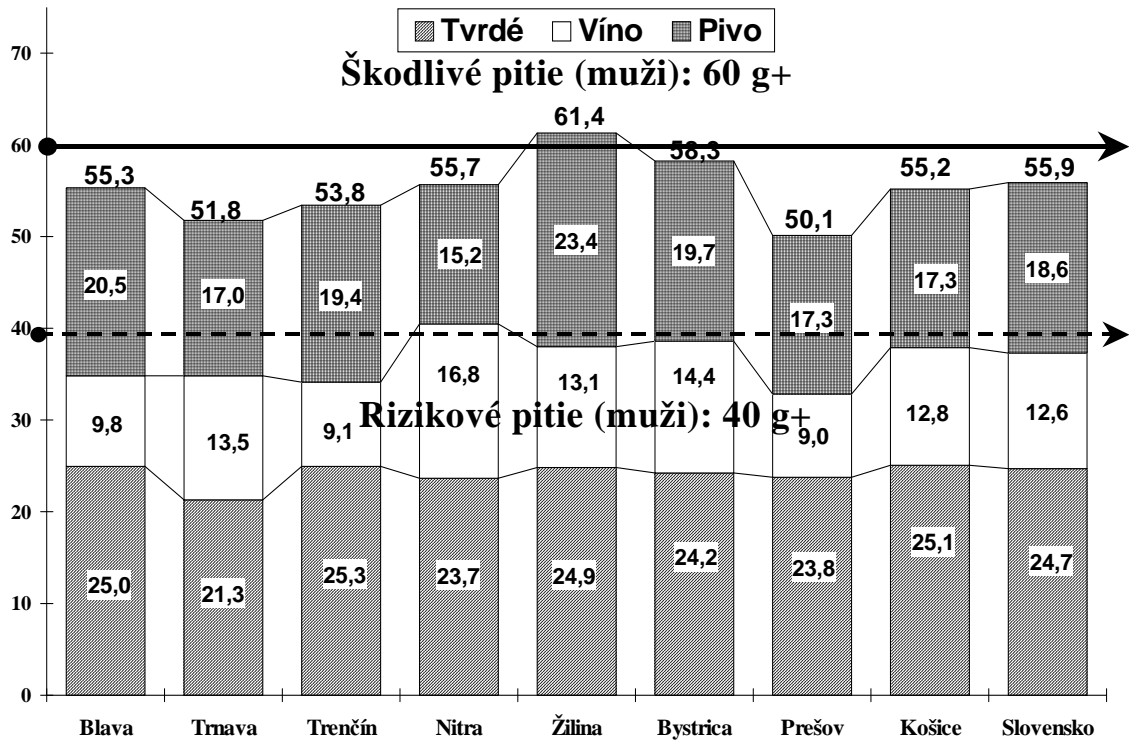
Ďalší významný faktor je objem vypitého alkoholu v prepočte na mililitre, a potom na gramy absolútneho alkoholu (t.j. množstvo alkoholu v prepočte na 100 % lieh). Dotazník ESPAD takýto typ odhadu umožňuje a dajú sa tu aj porovnávať trendy pre jednotlivé druhy alkoholických nápojov aj podľa pohlavia (pozri obr. 5 – 7).

Obr. 5. Odhad množstva vypitého alkoholu pri poslednom pití u všetkých študentov v roku 2007 (v prepočte na gramy čistého alkoholu).

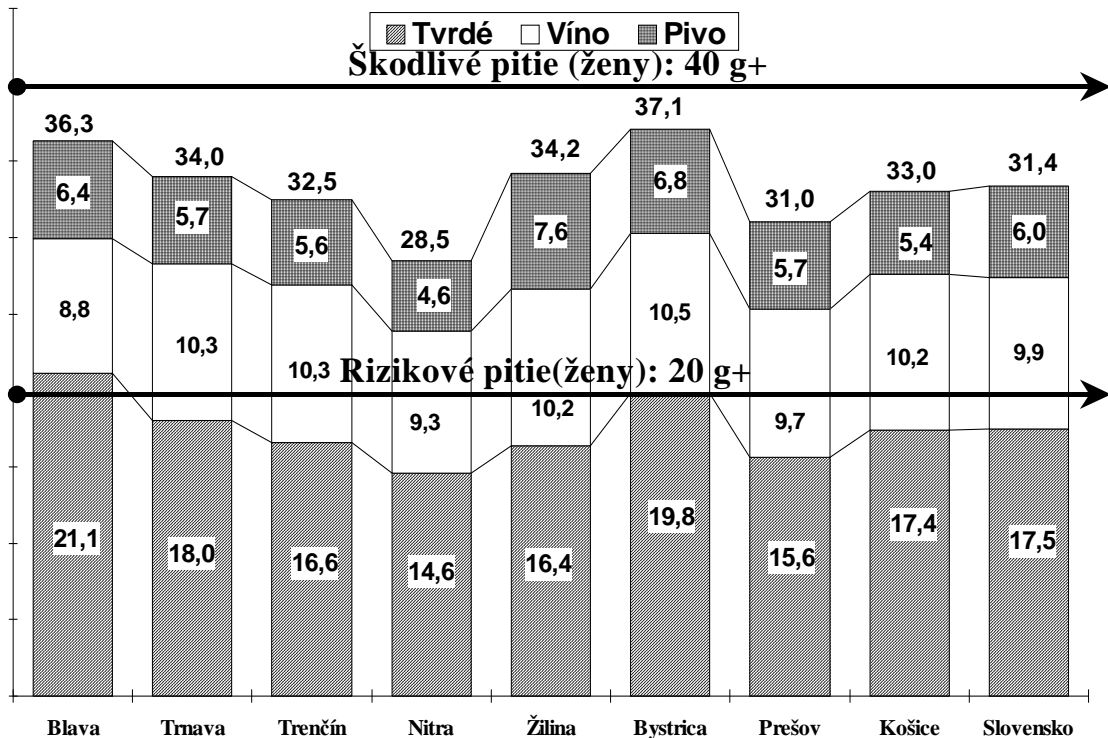
Zdroj údajov: ÚVZ SR Spracovanie a grafika: A. Nociar

Podľa WHO rizikové pitie znamená takú úroveň spotreby alkoholu alebo taký spôsob jeho pitia, ktorých výsledkom bude pravdepodobne škoda, ak súčasné pijanské návyky budú trvať aj naďalej. Za hranicu rizikového pitia sa podľa WHO pokladá 20 gramov čistého alkoholu u žien, 40 gramov čistého alkoholu u mužov, pričom u dospelých by sme tieto hodnoty mohli značne znížiť, zhruba na polovicu. Obrázky 5 až 7 ukazujú súhrnné priemery pre celú populáciu; pre študentov, ktorí uviedli určité príznaky závislosti, sú však priemery spotreby čistého alkoholu vyššie o jednu ¼ a viac.

Obr. 6. Odhad množstva vypitého alkoholu pri poslednom pití u chlapcov v roku 2007 (v prepočte na gramy čistého alkoholu).

Zdroj údajov: ÚVZ SR Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 7. Odhad množstva vypitého alkoholu pri poslednom pití u dievčat v roku 2007 (v prepočte na gramy čistého alkoholu).

Zdroj údajov: ÚVZ SR Spracovanie a grafika: A. Nociar

Pri vyššie uvedených hodnotách je zrejmé, že od vstupného odhadu z roku 1995 o množstve vypitého alkoholu pri poslednej príležitosti pitia tak dievčatá, ako aj chlapci, prekračujú hranice rizkového pitia podľa WHO, platné pre dospelé osoby. Navyše, rokmi sa obe pohlavia približujú už k hranici škodlivého pitia, ktoré pri pravidelnom pití znamená nielen hazard, ale už sú preukázateľné škody na psychickom aj fyzickom zdraví, pričom hranica škodlivého pitia podľa WHO je 40 gramov čistého alkoholu u žien a 60 gramov čistého alkoholu u mužov (podľa Gual a kol. 2007).

K ďalším nepriaznivým faktorom, ktoré tu vystupujú, patrí aj zloženie pitia, kde rovnako u chlapcov, ako u dievčat od roku 1995 do 2007 viacnásobne stúplo množstvo vypitého alkoholu vôbec, predovšetkým však vo forme destilátov (pozri tabuľku 19).

Porovnanie trendov pri nelegálnych drogách

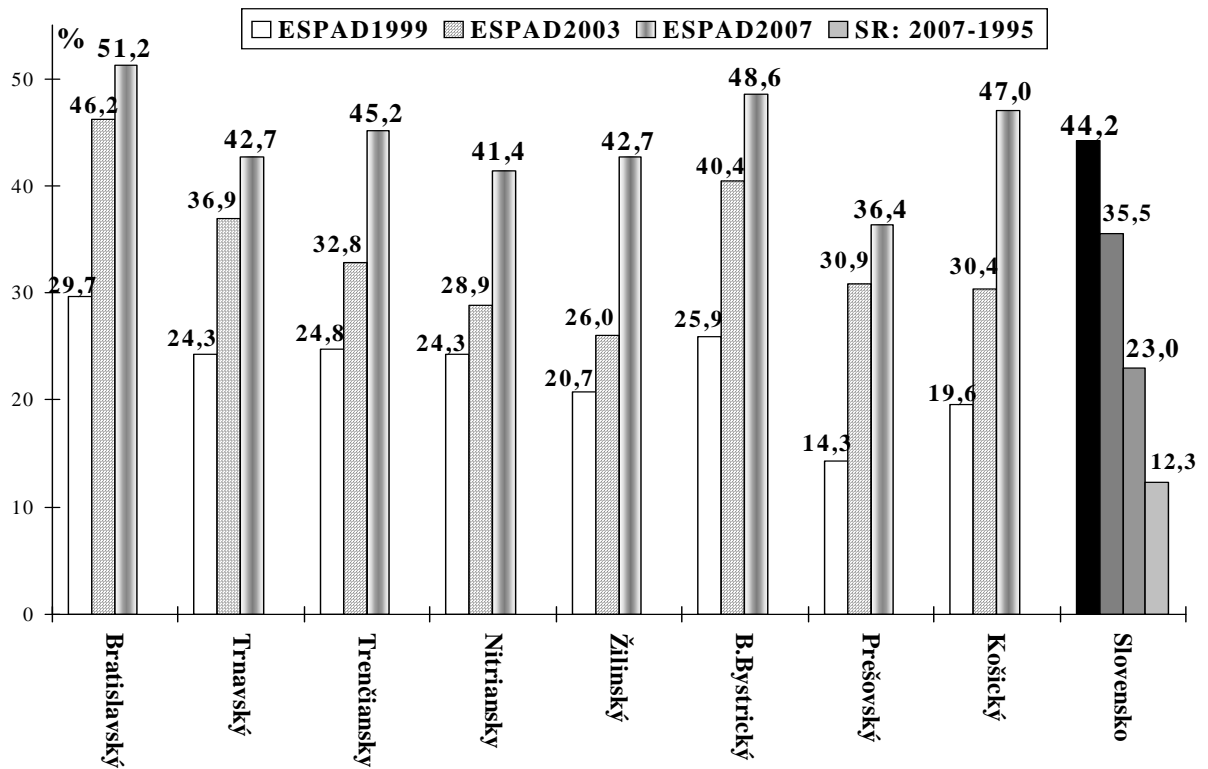
Podrobné výsledky študentov štyroch ročníkov stredných škôl zo štyroch vln prieskumu ESPAD, vrátane dostupných ukazovateľov spoľahlivosti dotazníka, sú uvedené v štandardných tabuľkách. Tieto by mali slúžiť ako vyčerpávajúci zdroj informácií o celom súbore, aj v členení podľa pohlavia. Na tomto mieste sa prezentujú predbežné interpretácie výsledkov a predovšetkým ich grafické znázornenia, ktoré obsahujú niektoré informácie o jednotlivých krajoch a prehľad výsledkov v členení podľa veku, pohlavia a podľa typu škôl.

Porovnanie slovenských regiónov podľa bývalého administratívneho členenia do roku 1996, ukázalo typický stav na začiatku postupného šírenia sa nových drog (marihuana, heroín) z hlavného mesta do ostatných častí krajiny. Pritom dve tradičné drogy (inhaláty a sedatíva) boli podľa výsledkov ESPAD v roku 1995 rozdelené v podstate rovnomerne na celom území Slovenska (Nociar 2000b).

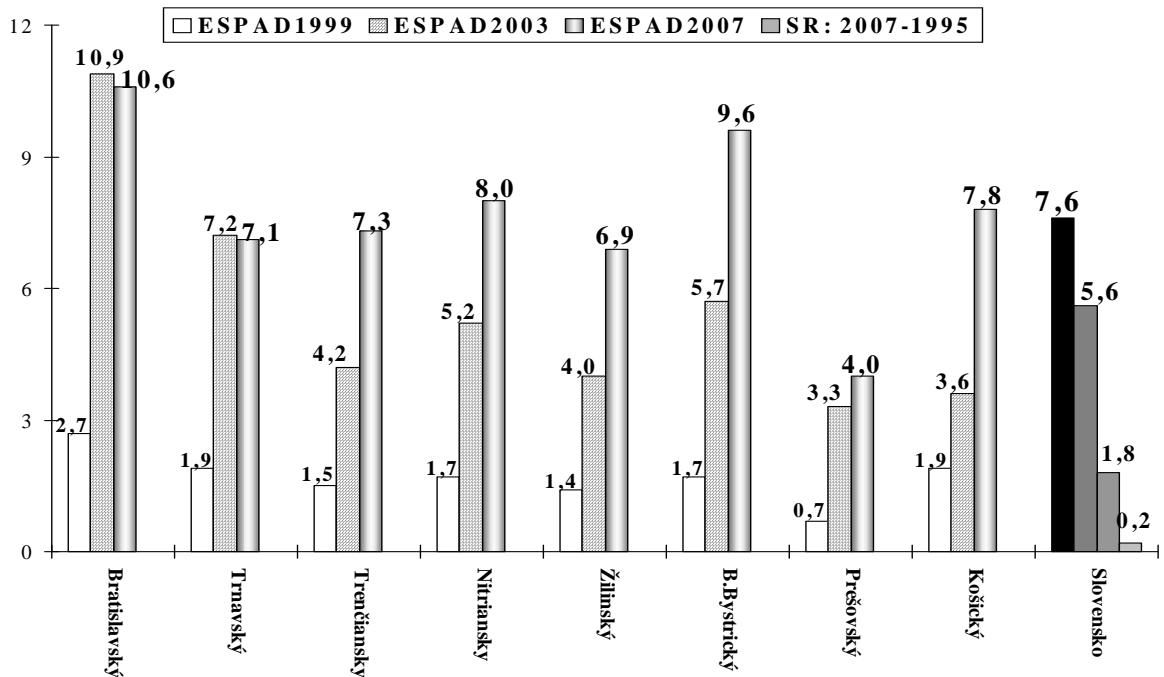
Pokiaľ ide o súčasné administratívne členenie, v priebehu ďalších štyroch rokov od ostatného prieskumu ESPAD na jar roku 2003 nastali určité zmeny vo vnímanej dostupnosti nelegálnych drog, v experimentovaní s nimi, v rekreačnom aj nadmernom užívaní.

Celkové porovnanie prieskumov vzhľadom na prevalenciu drog podľa základných výberových premenných ukazujú nasledujúce grafy:

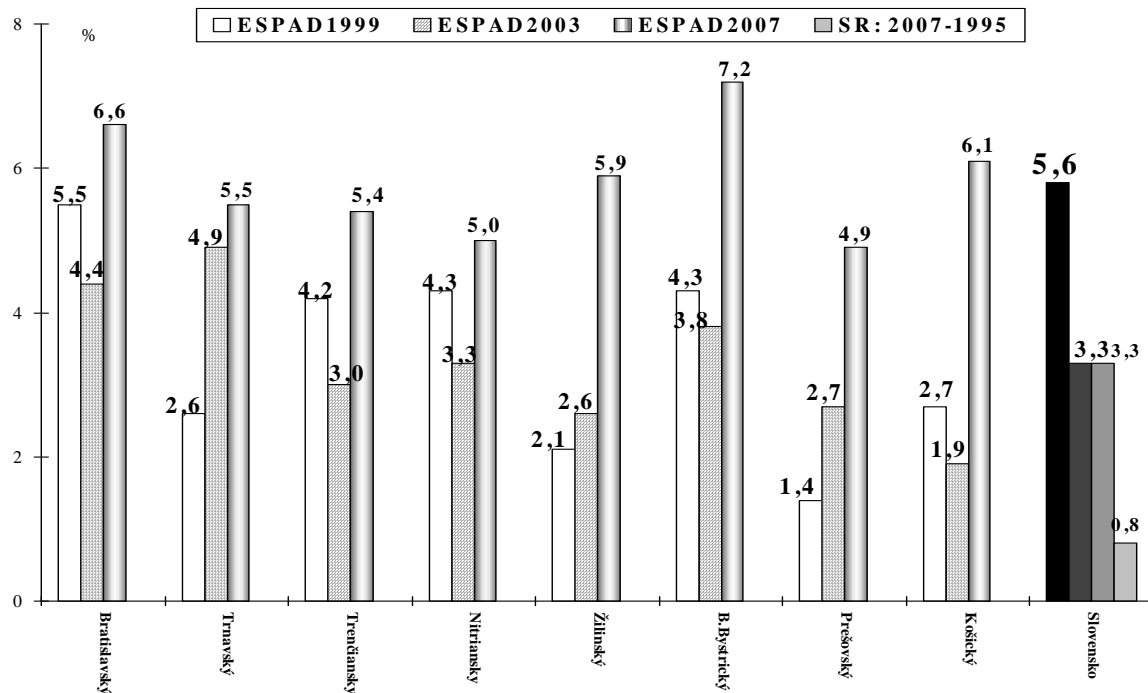
Porovnanie podľa krajov

Obr. 8. Prieskumy ESPAD 1999 až 2007 na Slovensku u študentov 1. – 4. ročníkov SŠ podľa krajov.
(1 a viackrát za život: **Marihuana** alebo hašiš)
Zdroj údajov: ŠZÚ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

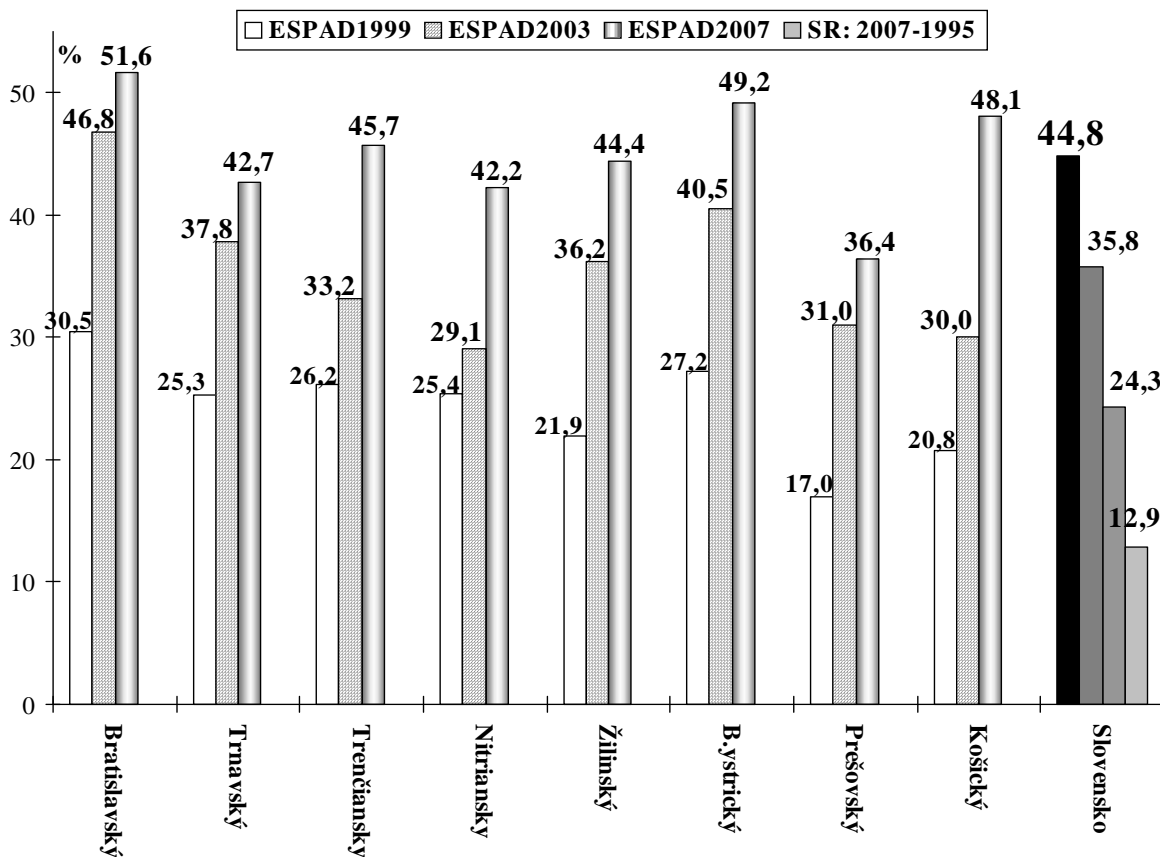

Obr. 9. Prieskumy ESPAD 1999 až 2007 na Slovensku u študentov 1. – 4. ročníkov SŠ podľa krajov.
(1 a viackrát za život: **Extáza**)
Zdroj údajov: ŠZÚ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

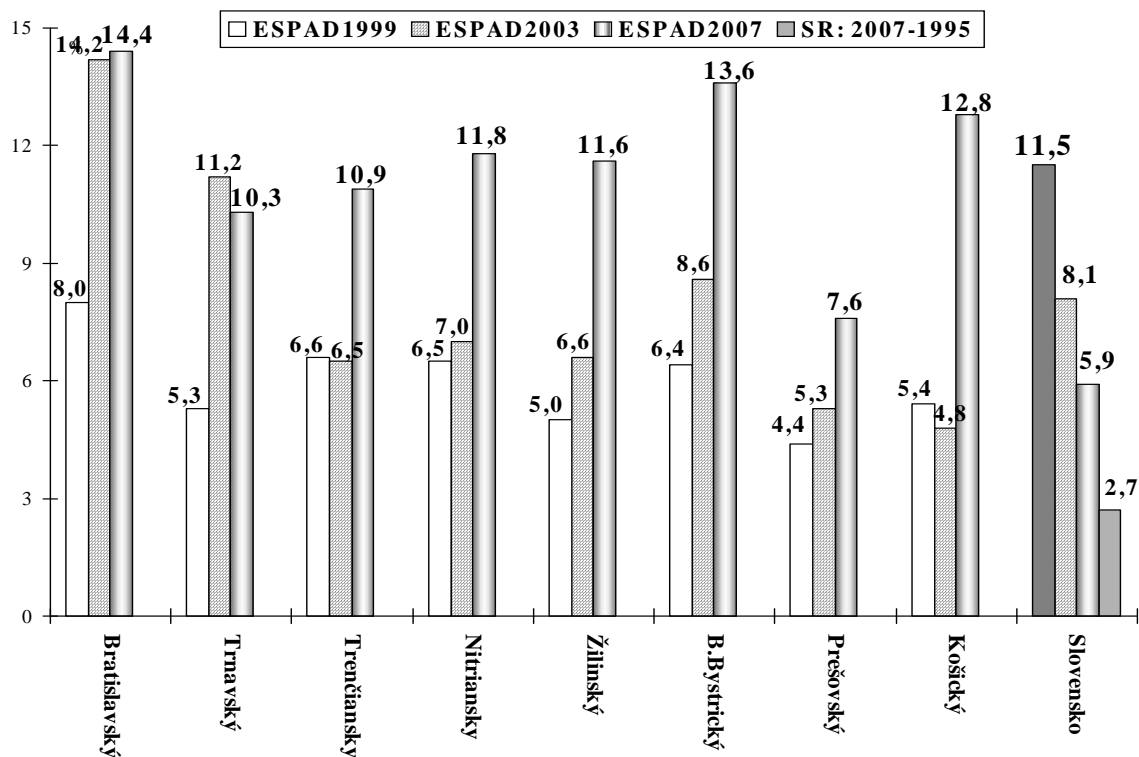
Obr. 10. Prieskumy ESPAD 1999 a 2003 na Slovensku u študentov 1. – 4. ročníkov SŠ podľa krajov. (1 a viackrát za život: LSD a halucinogény)

Zdroj údajov: ŠZÚ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 11. Prieskumy ESPAD 1999 a 2003 na Slovensku u študentov 1. – 4. ročníkov SŠ podľa krajov. (1 a viackrát za život: Užitie akejkoľvek nelegálnej drogy, vrátane marihuany)

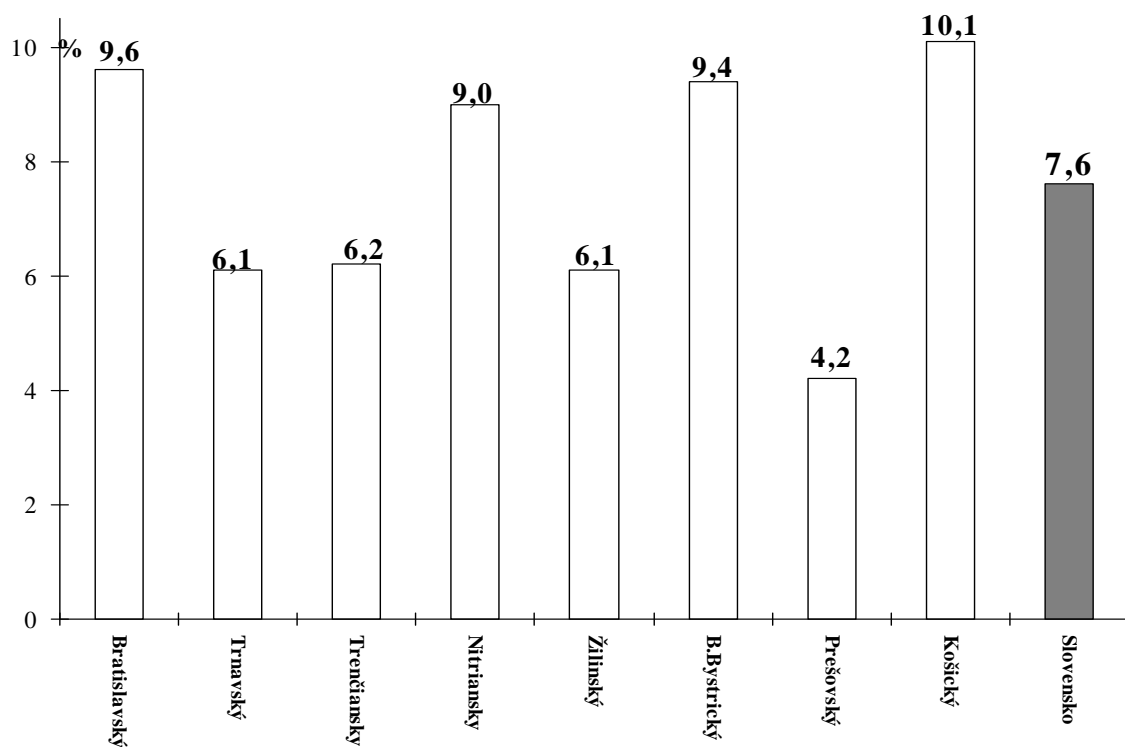
Zdroj údajov: ŠZÚ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 12. Prieskumy ESPAD 1999 a 2003 na Slovensku u študentov 1. – 4. ročníkov SŠ podľa krajov.

(1 a viackrát za život: Užitie akejkoľvek nelegálnej drogy, okrem marihuany)

Zdroj údajov: ŠZÚ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

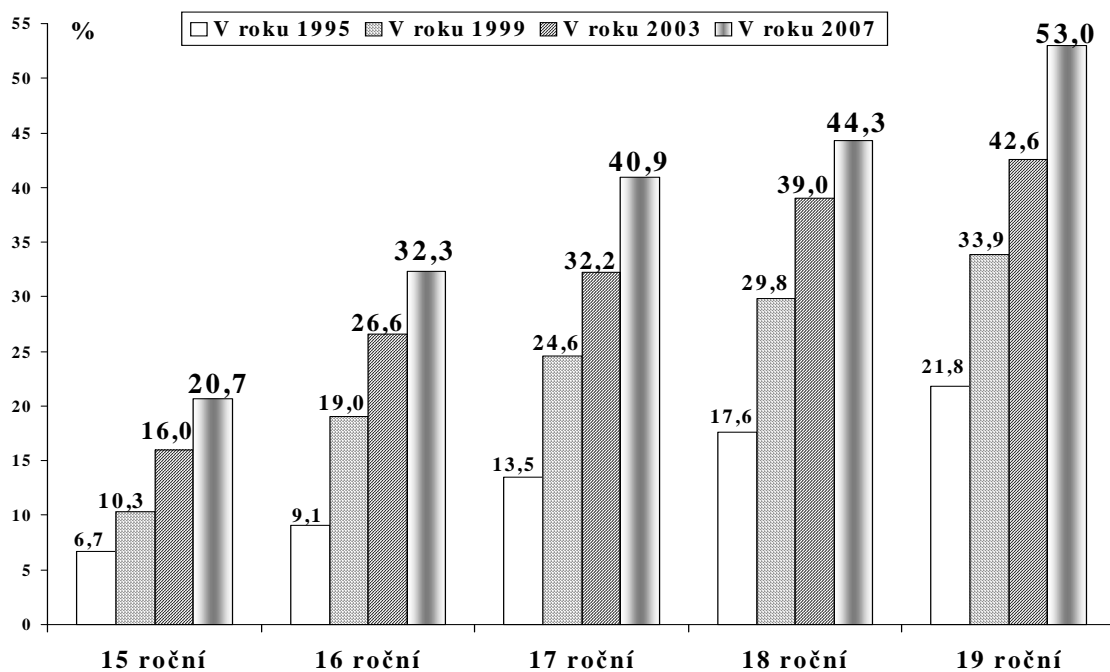
Obr. 13. Prieskum ESPAD 2007 na Slovensku u študentov 1. – 4. ročníkov SŠ podľa krajov.

(1 a viackrát za život: **Pervitín**)

Zdroj údajov: ŠZÚ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

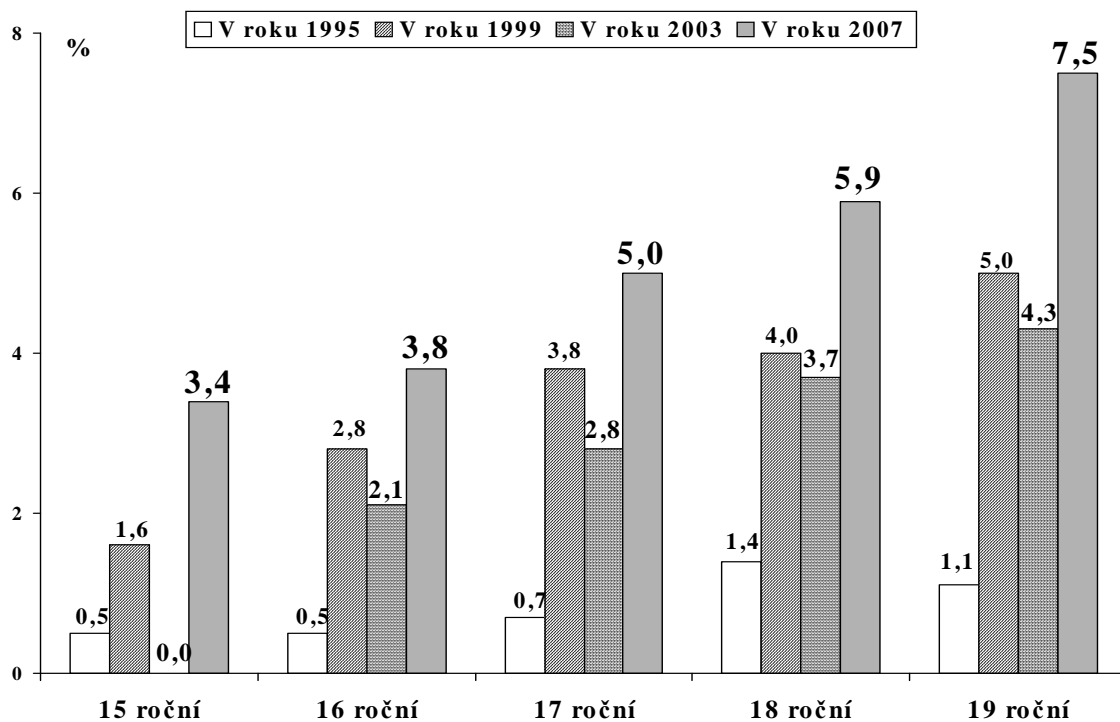
Porovnanie podľa veku

Porovnanie výsledkov celých súborov v prieskumoch ESPAD 1995 až 2007 podľa veku je na obrázkoch č. 14 až 23:

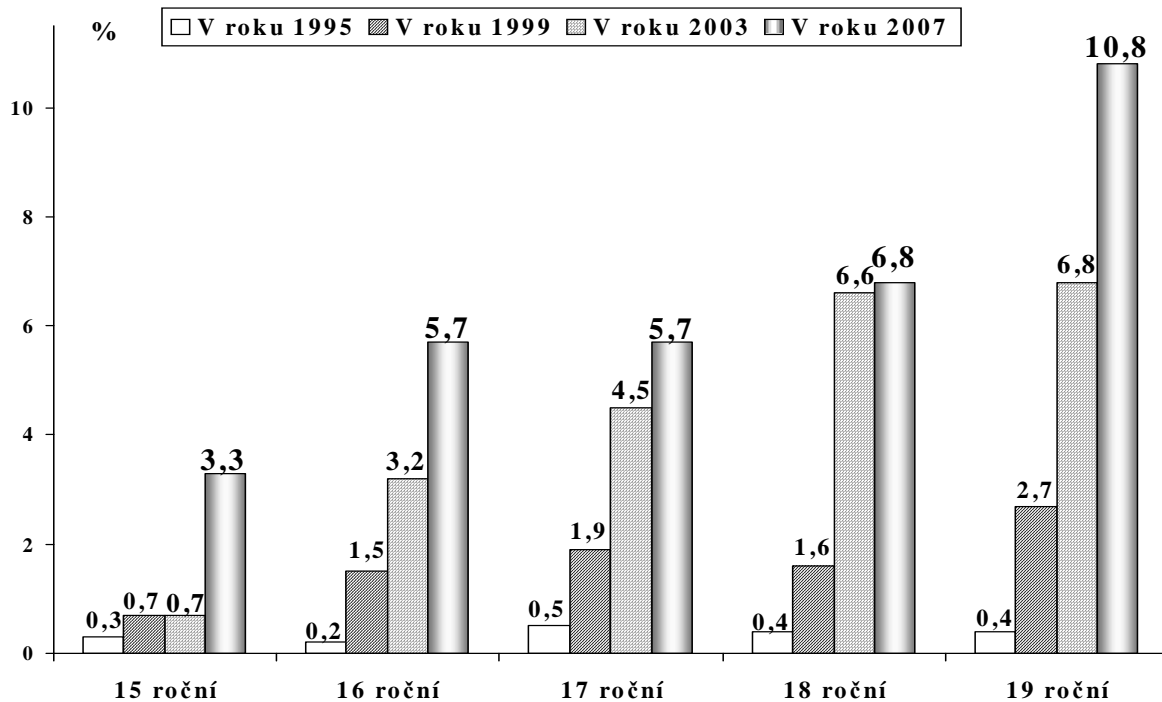
Obr. 14. Porovnanie podľa veku: Marihuana alebo hašiš 1 a viackrát počas celého života.

Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

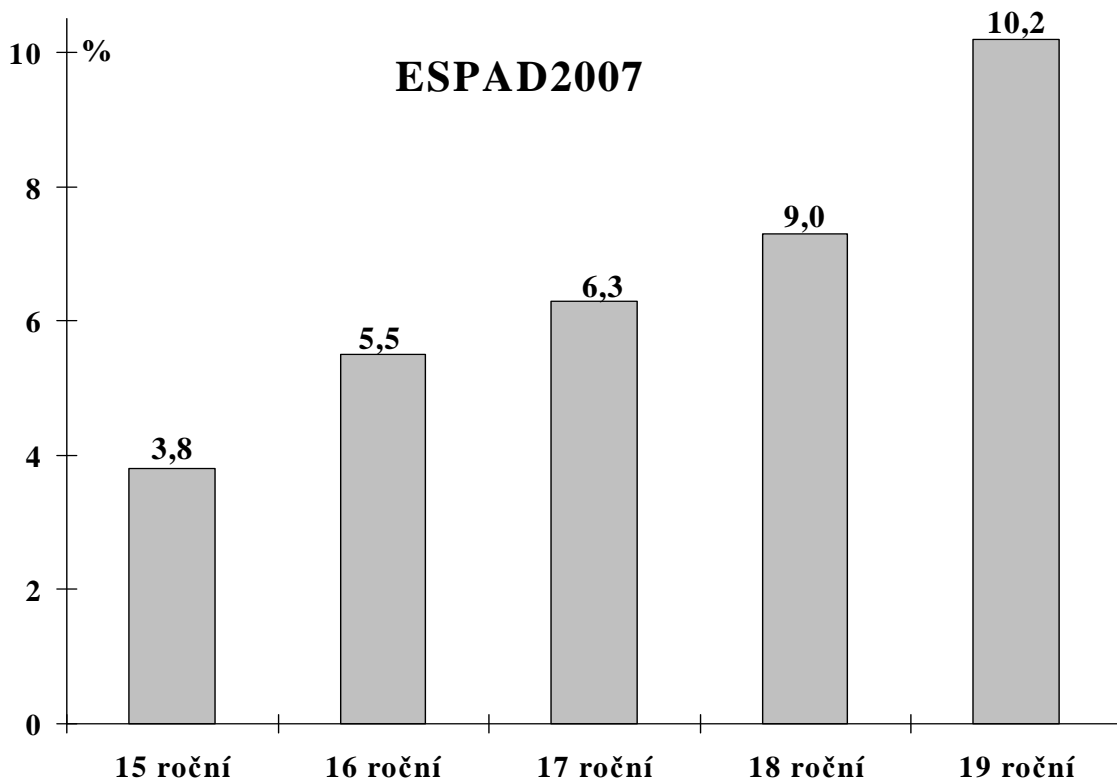
Obr. 15. Porovnanie podľa veku: LSD a halucinogény 1 a viackrát počas celého života.

Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 16. Porovnanie študentov podľa veku: Extáza 1 a viackrát počas celého života.

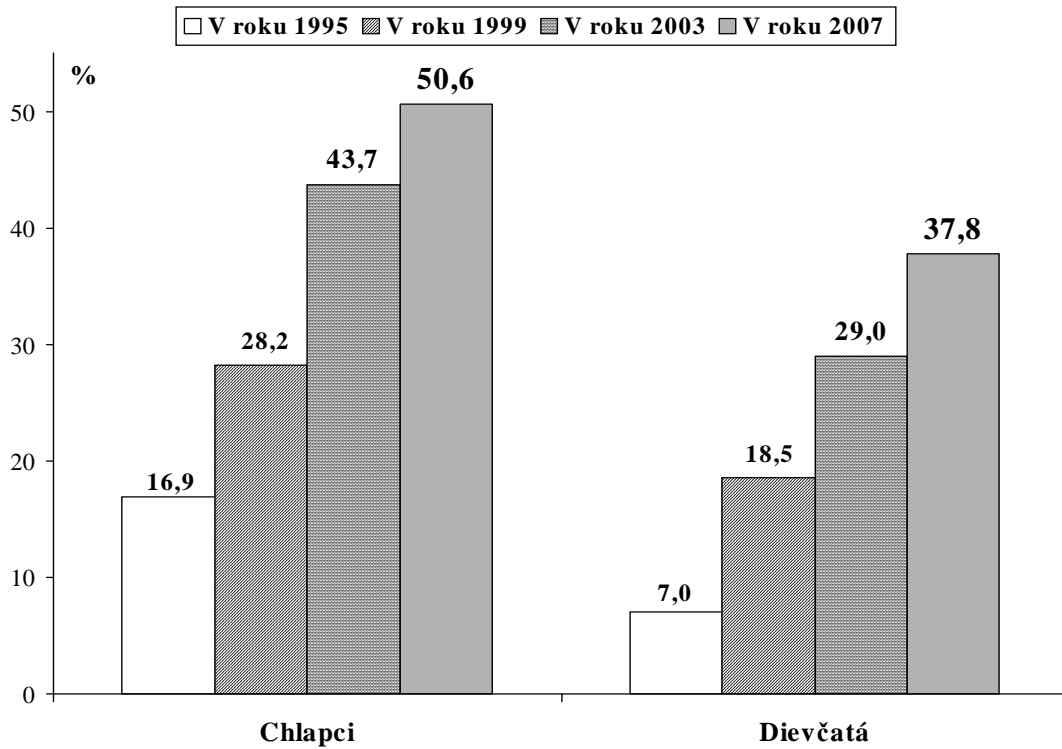
Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 17. Porovnanie podľa veku: Pervitín 1 a viackrát počas celého života.

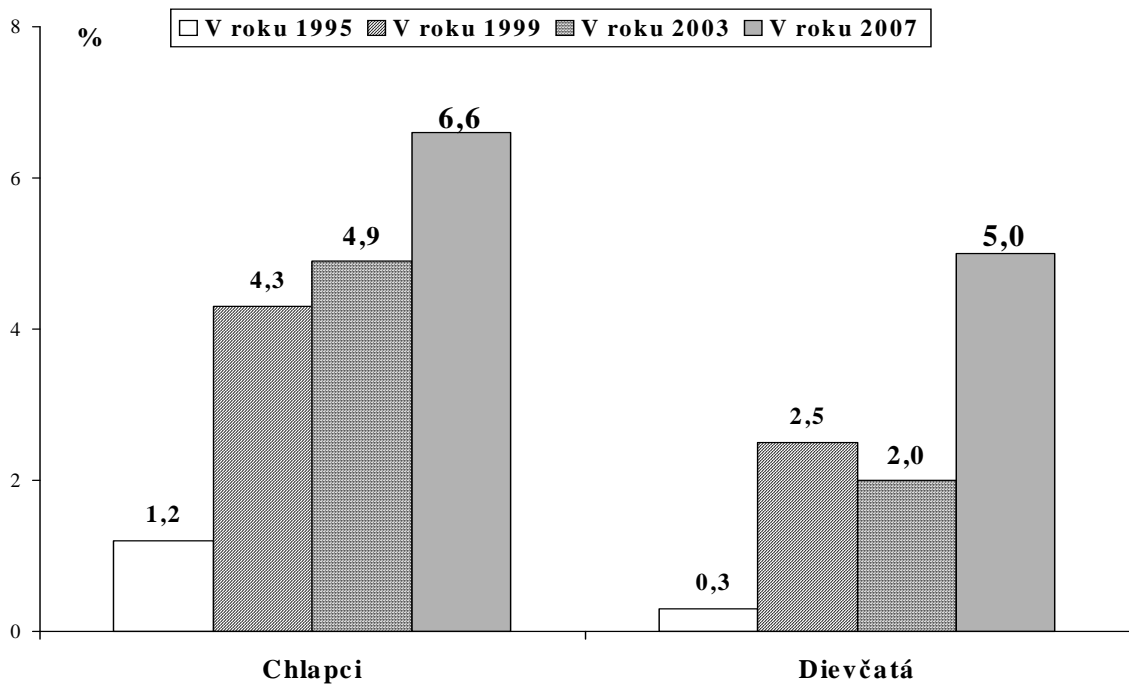
Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Porovnanie podľa pohlavia

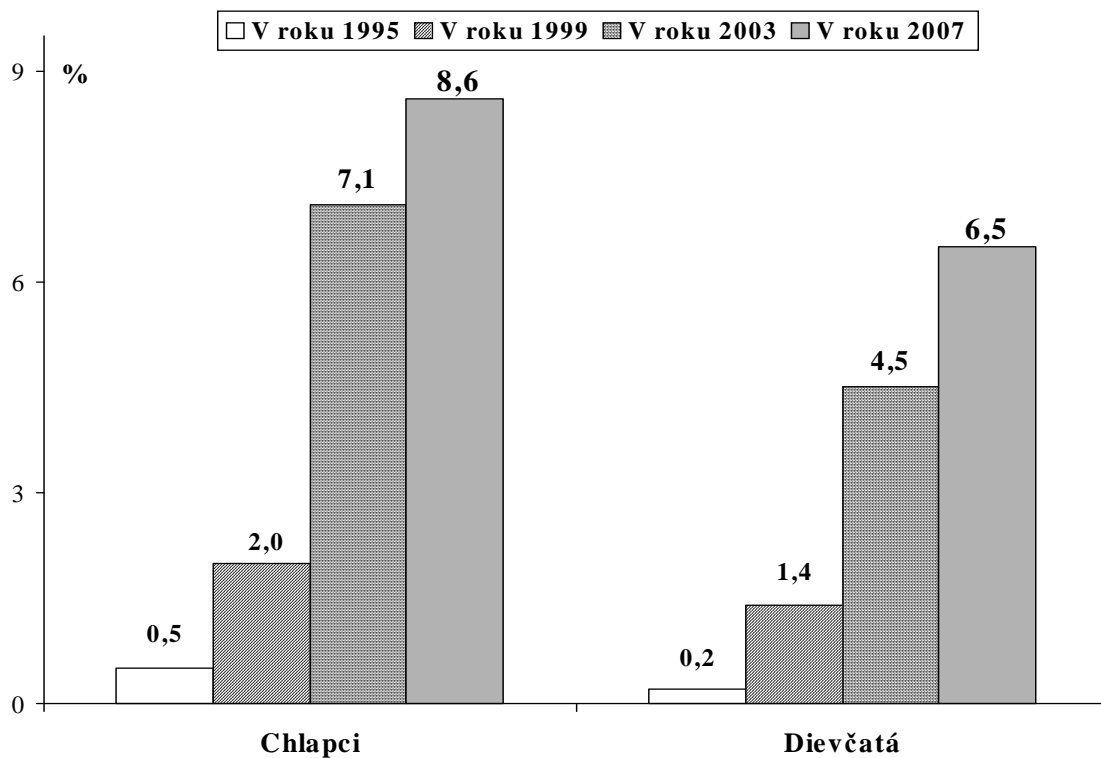
Obr. 18. Porovnanie podľa pohlavia: Marihuana alebo hašiš 1 a viackrát počas celého života.

Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

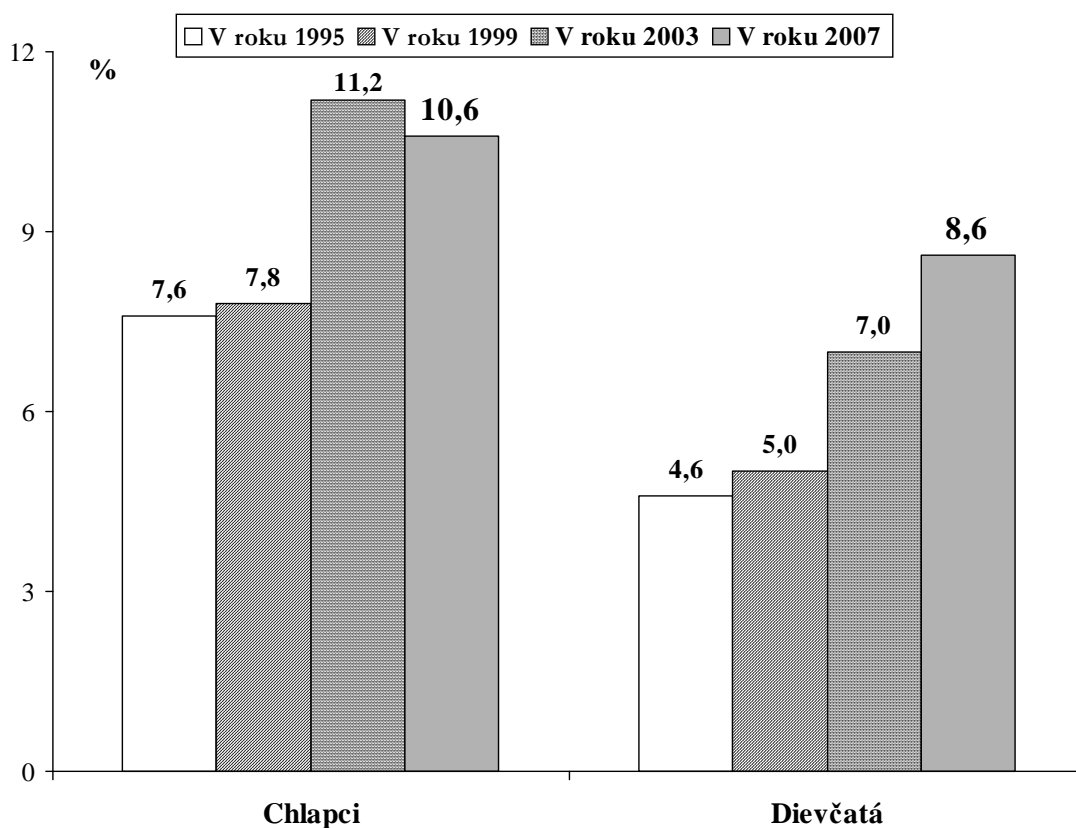
Obr. 19. Porovnanie podľa pohlavia: LSD a halucinogény 1 a viackrát počas celého života.

Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

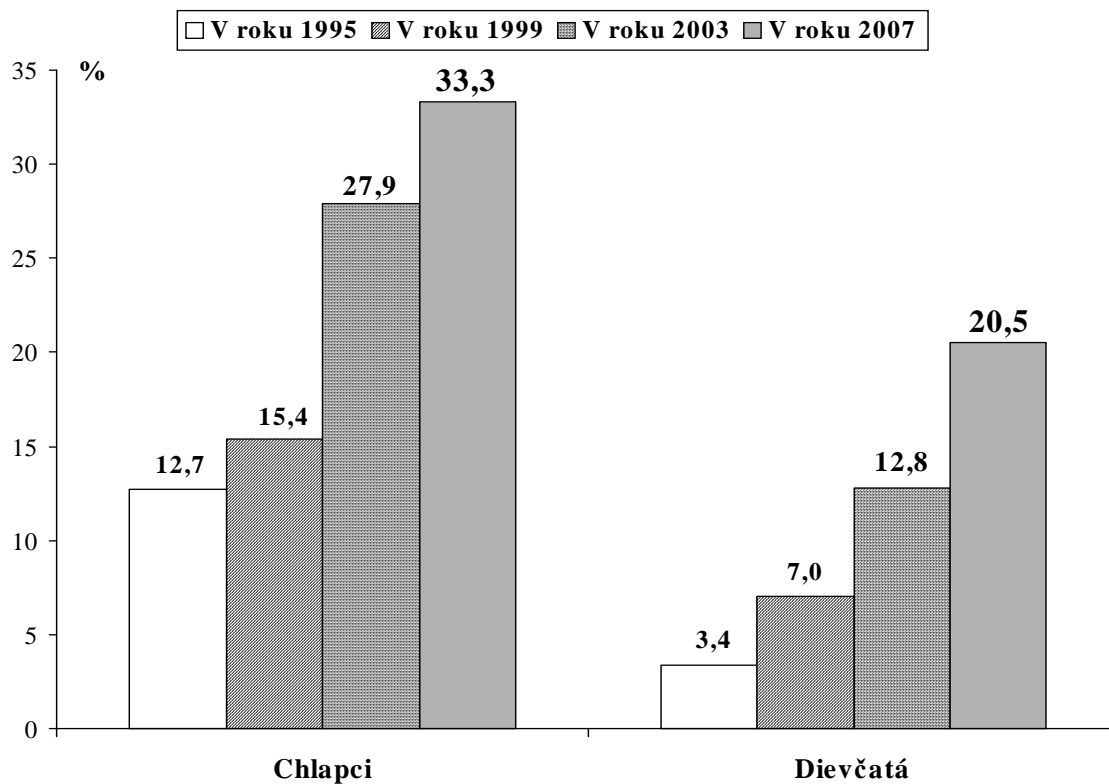
Obr. 20. Porovnanie podľa pohlavia: Extáza 1 a viackrát počas celého života.

Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

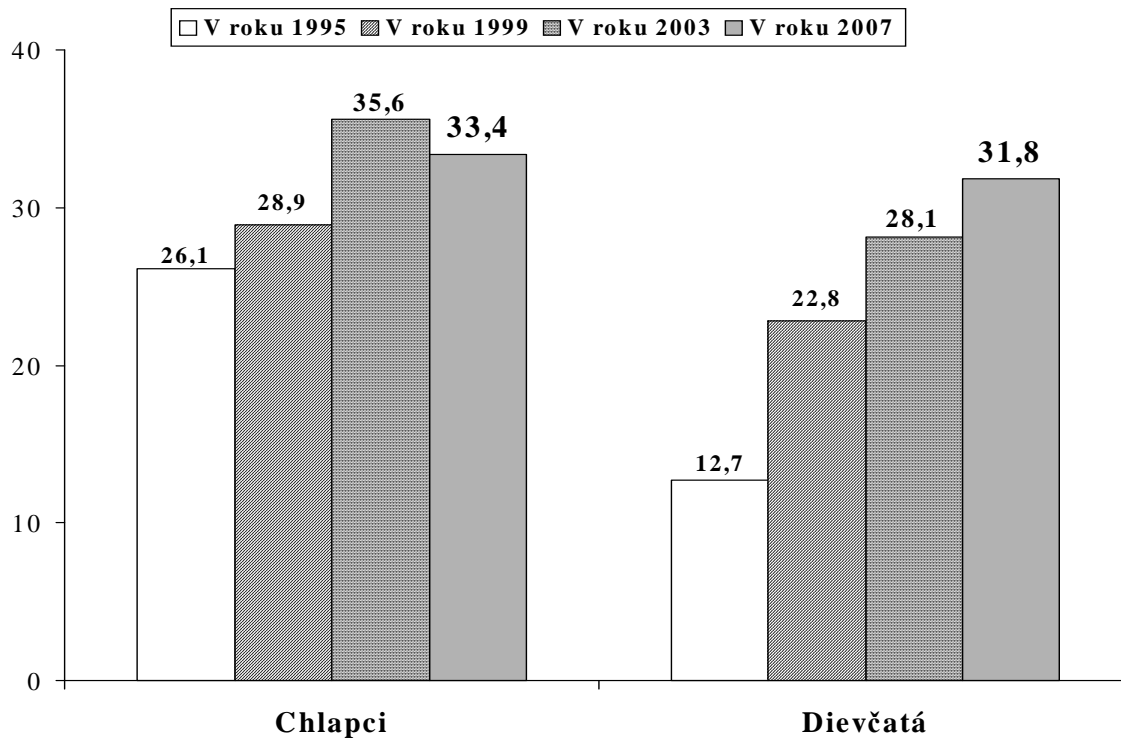

Obr. 21. Porovnanie podľa pohlavia: Prchavé inhaláty 1 a viackrát počas celého života.

Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 22. Porovnanie podľa pohlavia: Päť a viac dávok alkoholu 3 a viackrát počas celého života.
 Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 23. Porovnanie podľa pohlavia: 1 až 5 alebo viac cigariet denne za predchádzajúcich 30 dní.
 Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Ako je zrejmé aj z dvoch posledných grafov, situácia v pití alkoholu aj vo fajčení cigariet sa v priebehu času nepriaznivo zmenila u mladých dievčat vo veku 15 až 19 rokov: s odstupom štyroch rokov udávalo v rokoch 2003 a 2007 pravidelné fajčenie prakticky rovnako veľa dievčat ako pred štyrmi rokmi chlapcov.

Dievčatá konzumujú viac legálnych aj nelegálnych drog ako ich rovesníčky pred dvanástimi, ôsmimi a štyrmi rokmi, a zároveň užívajú o niečo menej drog ako chlapci, s výnimkou trankvilizérov a sedatív, či pitia alkoholu spolu s tabletami.

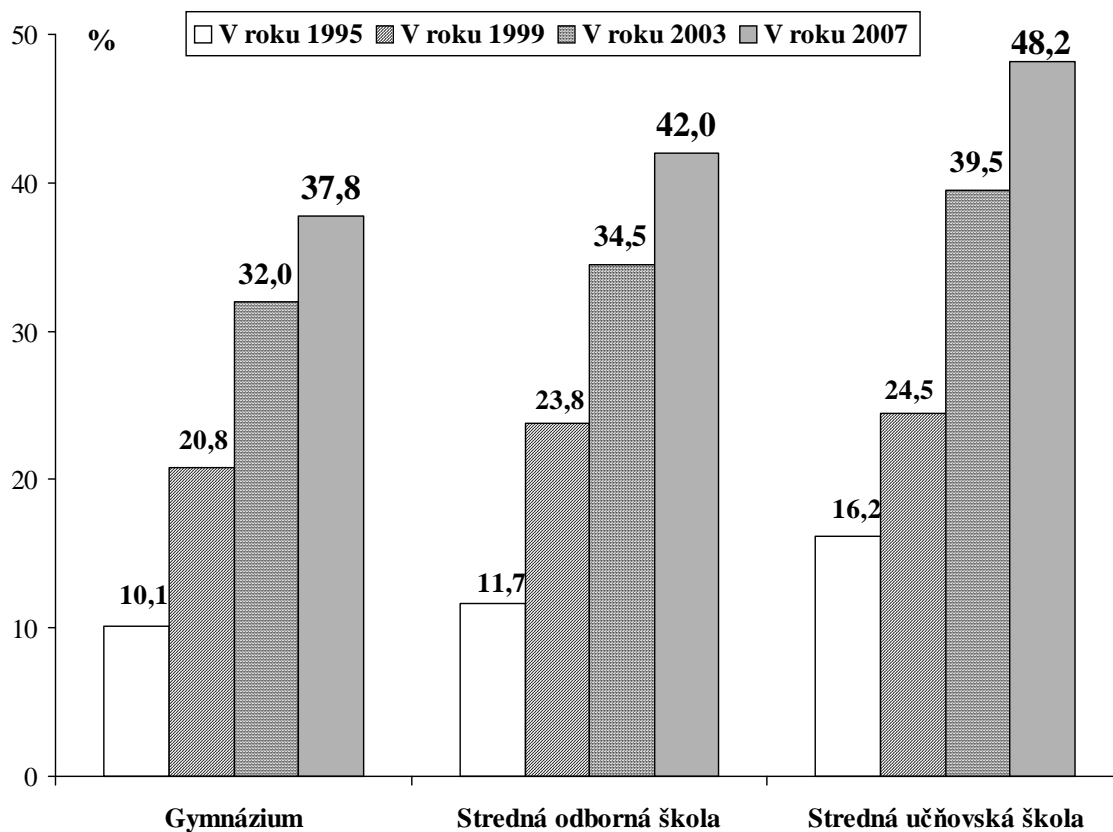
Prakticky vo všetkých druhoch legálnych aj nelegálnych drog nastalo mierne až veľmi výrazné zvýšenie konzumácie oproti roku 1995, čo sa týka najmä veľmi rýchleho rastu užívania marihuany, ale aj užívania syntetických drog, ako LSD a halucinogény, extáza a stimulanciá amfetamínového typu. Pri týchto drogách je obdobný model šírenia, ako bol pred rokom 2000 u heroínu: najprv rast v hlavnom meste a stagnácia, ale potom šírenie sa na celé Slovensko (napr. pri extáze, pozri obr. 9). Výnimkou bolo užívanie inhalátov, kde nebol nárast, ale skôr len oscilácia.

Údaje roztriedené podľa veku ukázali plynulé narastanie konzumácie všetkých druhov drog, pričom najväčší nárast s postupom veku je pri marihuane, kde bol zároveň bežná trojnásobný rozdiel medzi 15- až 19-ročnými aj v roku 2003.

Porovnanie podľa typu školy

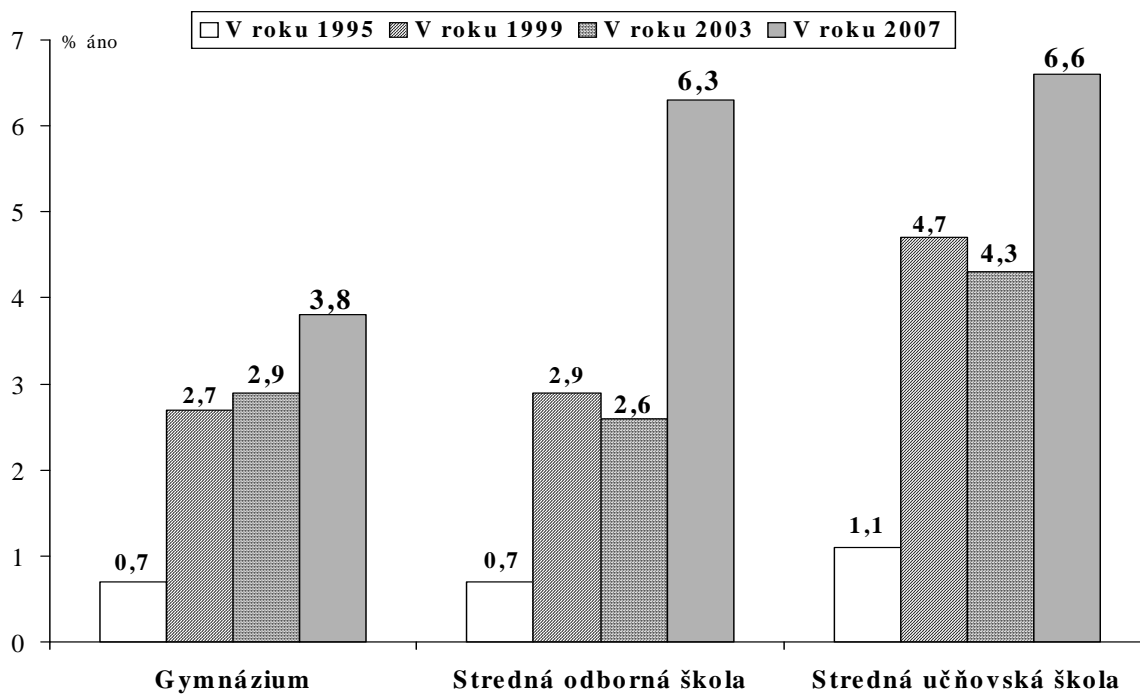
Pri porovnaní podľa typu školy som vychádzal, podobne ako pri opise regionálnych rozdielov, z pomerne častých otázok, ako to vlastne vyzerá v tom-ktorom kraji alebo okrese, či dokonca v škole. Nie je dosť dobre možné odpovedať na tieto otázky podrobne, najmä preto, že respondentom sa zaručila anonymita, ale aj preto, že sice ide o reprezentatívne prieskumy, no nie také, z ktorých by sa dali odvodzovať miestne závery. Závery môžu byť platné pre krajinu, pre hlavné premenné (pohlavie, vek, región, typ školy), ktoré sa zohľadňovali vo výbere. Sú určitým pozadím, na báze ktorého je možné v prípade potreby, napr. preventívnej práce, zmapovať dôkladne situáciu na miestnej úrovni.

Porovnanie podľa tejto premennej je dosť výrazne limitované zmenami v systéme stredných škôl, kde okrem predĺženia povinnej školskej dochádzky hraje rolu aj rušenie niektorých škôl, no najmä ich zlučovanie a vznik združených stredných škôl, kde je ťažké porovnať ich s predchádzajúcim členením. Výber z porovnania výsledkov podľa troch základných typov škôl je na grafoch 24 – 29.

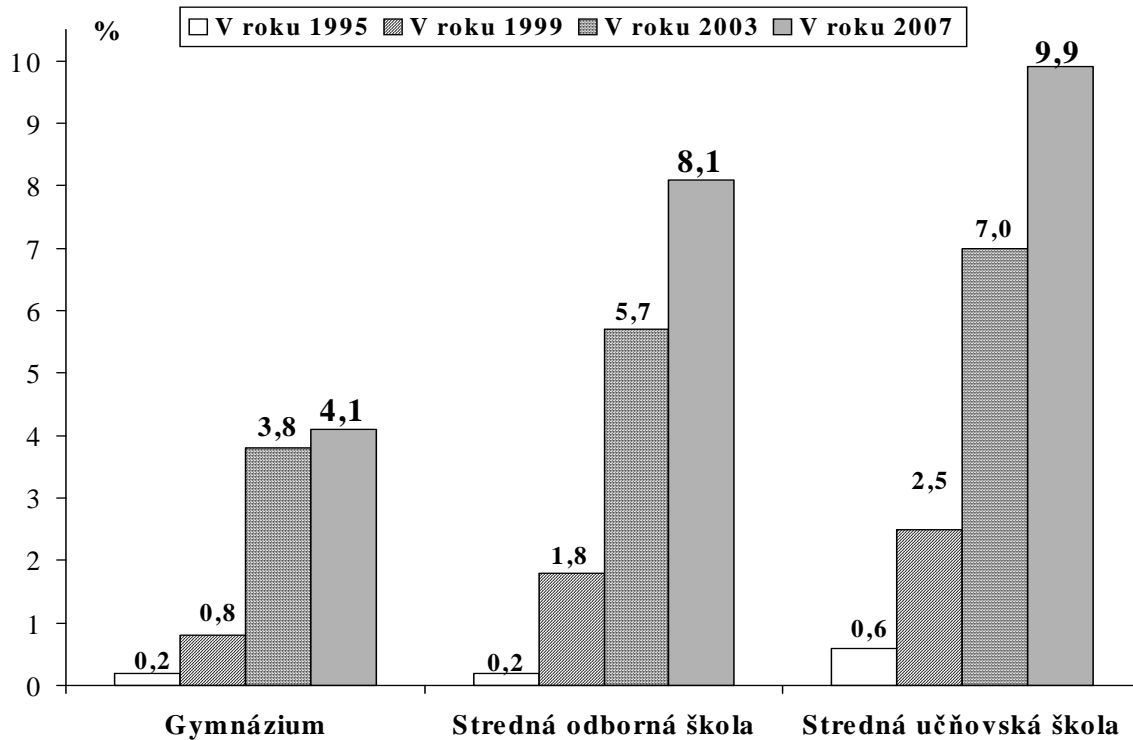
Obr. 24. Porovnanie podľa typu školy: Marihuana alebo hašiš 1 a viackrát počas života.

Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

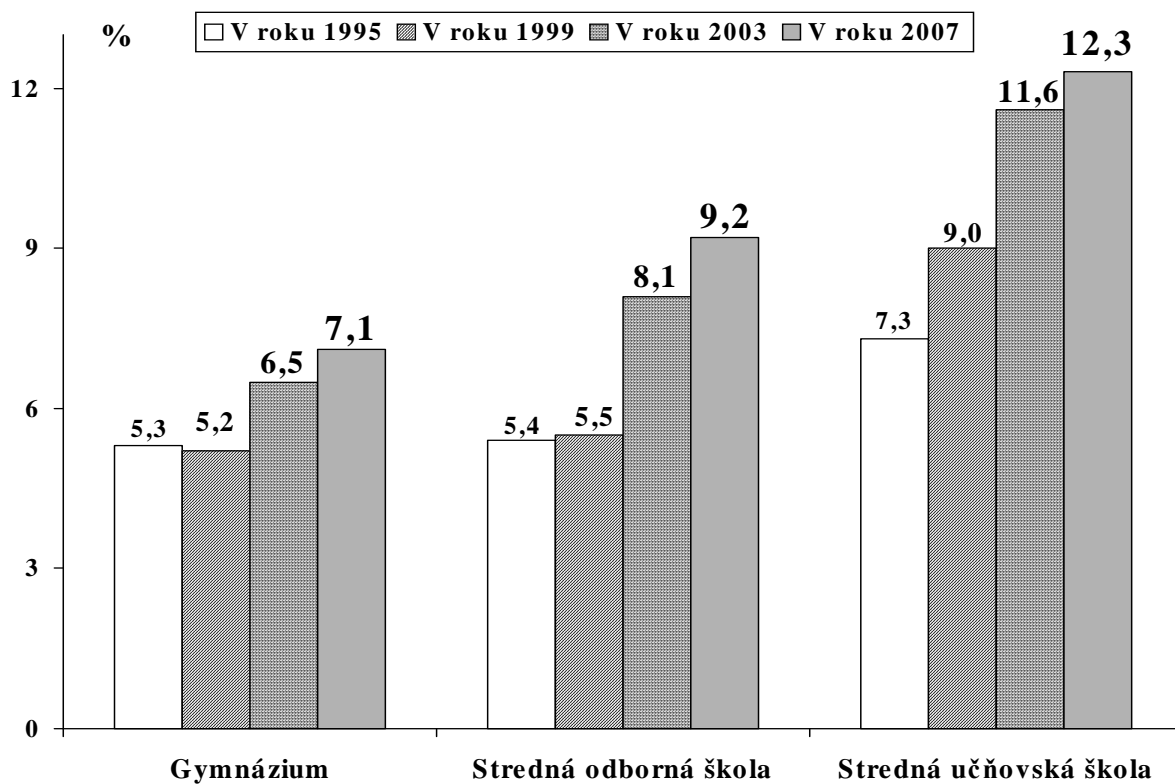

Obr. 25. Porovnanie podľa typu školy: LSD a halucinogény 1 a viackrát počas života.

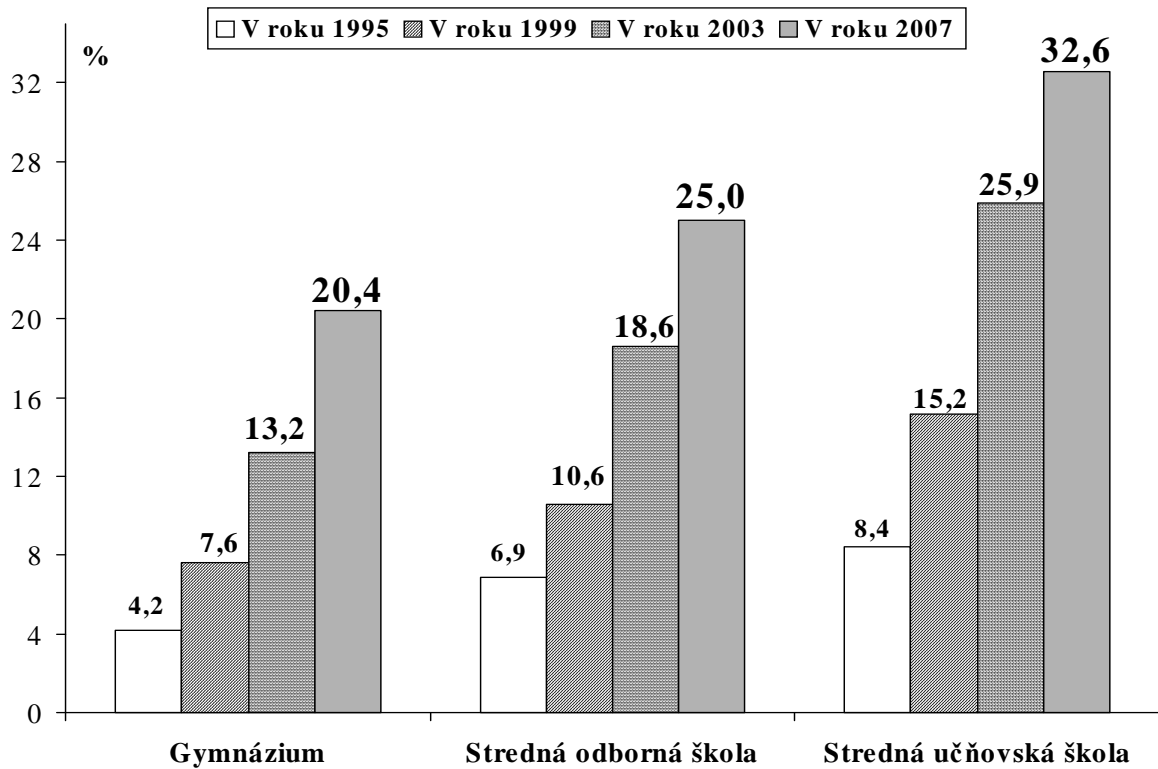
Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

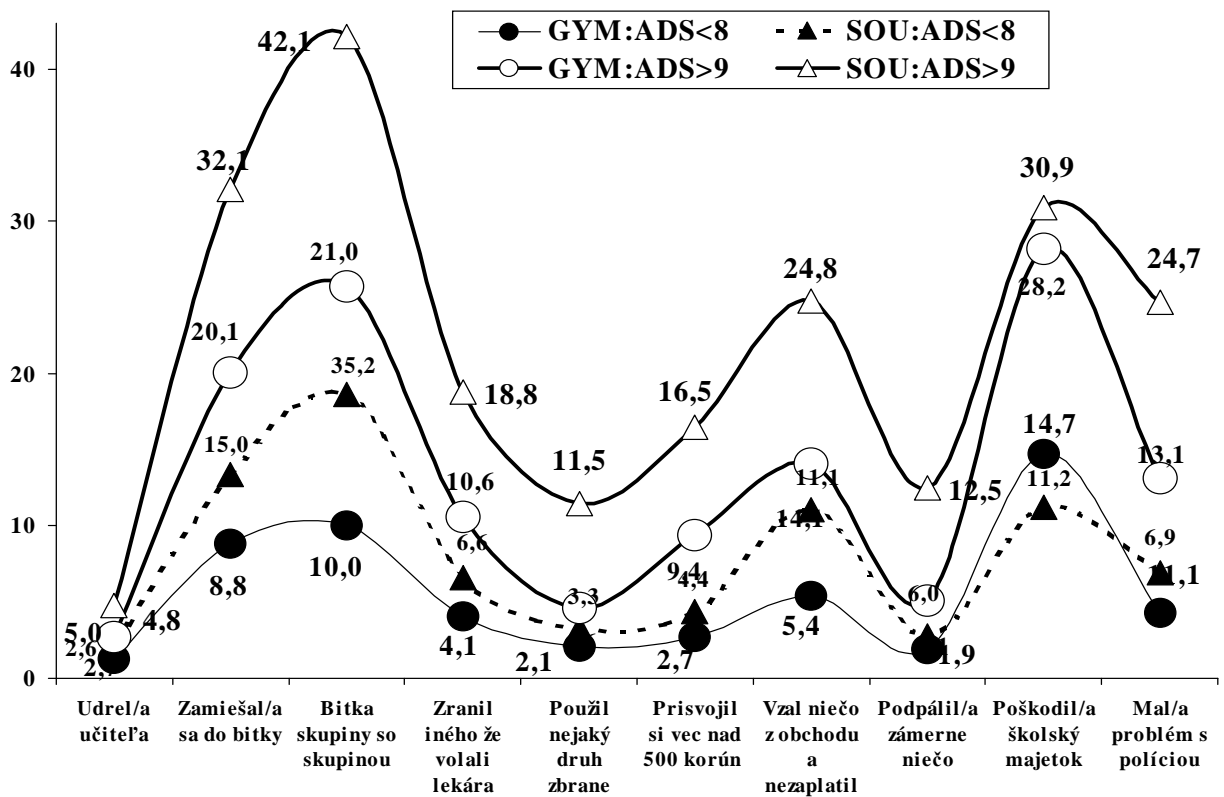
Obr. 26. Porovnanie podľa typu školy: Extáza 1 a viackrát počas života.
Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 27. Porovnanie podľa typu školy: Prchavé inhaláty 1 a viackrát počas života.
Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 28. Porovnanie podľa typu školy: Päť a viac dávok alkoholu 3 a viackrát za minulých 30 dní.
Zdroj údajov: SZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 29. Porovnanie podľa typu školy: antisociálne aktivity podľa mierneho pitia versus abúzu.
Zdroj údajov: SZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Porovnanie podľa demografických a ďalších prídatných premenných a charakteristík

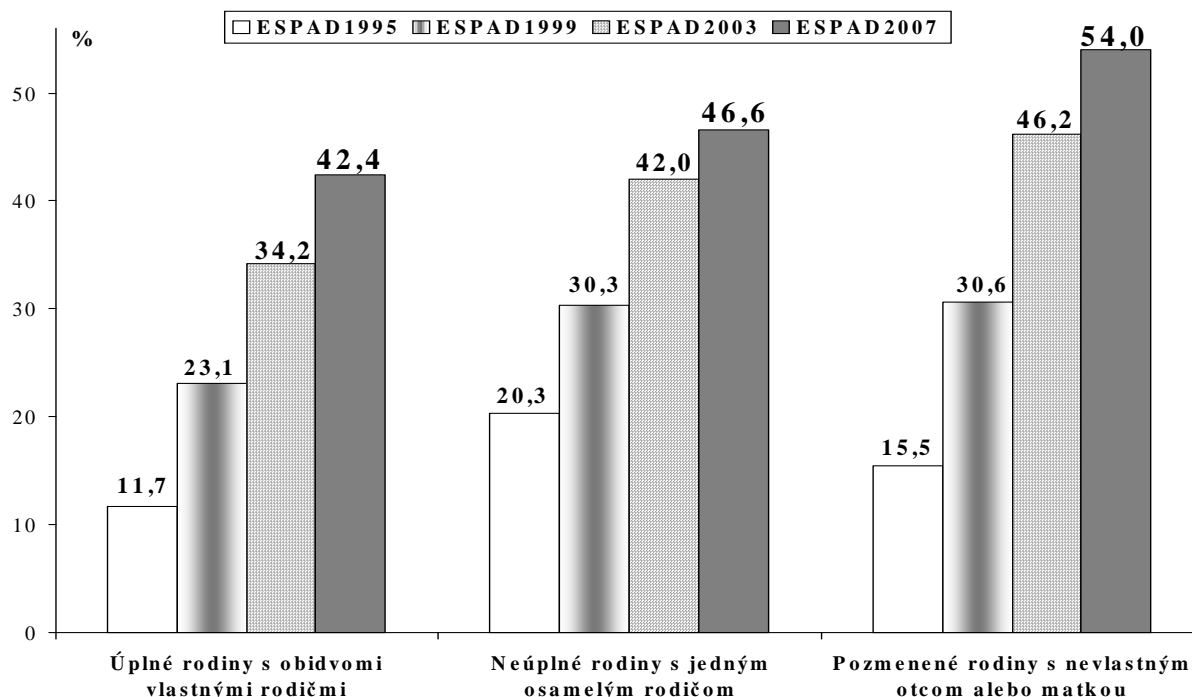
Porovnanie podľa druhu drog ukázali, že pri nákladnejších alebo módných drogách, ako je kokaín, LSD, anabolické steroidy či extáza, je badateľný mierny trend k vyššej frekvencii užívania u tých študentov, ktorí uviedli, že sú veľmi spokojní s finančnou situáciou svojej rodiny, a zároveň aj u tých, ktorí uviedli, že ich rodina je na tom oveľa lepšie v porovnaní s ostatnými rodinami na Slovensku.

U tých študentov, ktorí uviedli, že sú dosť alebo veľmi nespokojní s finančnou situáciou rodiny, alebo ich rodina je na tom dosť či oveľa horšie v porovnaní s ostatnými rodinami na Slovensku, bol badateľný skôr trend k vyššej frekvencii užívania lacnejších a zdomácnených drog, ako sú prchavé inhaláty, marihuana, trankvilizéry a sedatíva, alkohol spolu s tabletkami, alkohol spolu s marihuanou.

Okrem rozdielov vo vzťahu ekonomicky silnejších voči slabším a sociálne lepšie postavených oproti sociálne znevýhodneným rodinám, ktoré sa premietajú aj do vzťahov dospievajúcich k drogám, je vývojovo a psychologicky dôležité aj to, či ide o úplnú alebo pozmenenú, prípadne neúplnú rodinu.

K uvedeným výsledkom uvádzam už iba celkové porovnanie frekvencie užívania nelegálnych drog podľa kompletnosti rodiny s odstupom štyroch rokov; podrobnejšie analýzy sú však už mimo dosahu epidemiologickej analýzy a jej hlavného cieľa: doplniť indikátory sledovania drog a zmapovať hlavné znaky situácie v drogách z hľadiska stredoškolákov.

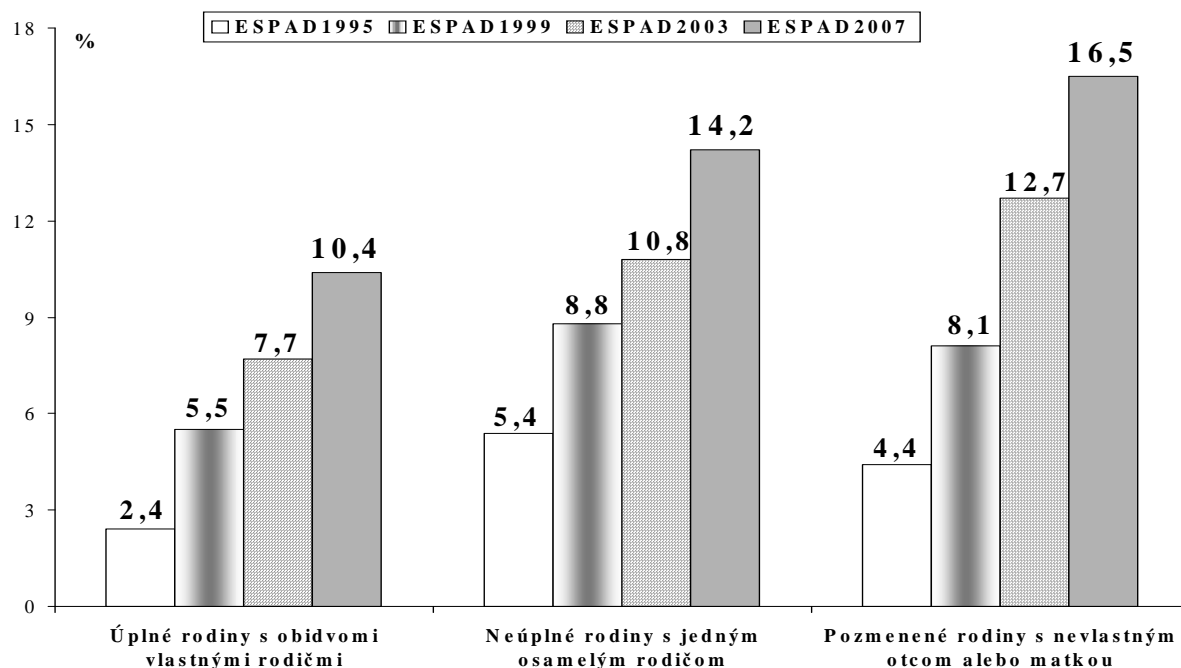
Ukázalo sa, že okrem vzdelanostnej úrovne rodičov, ktorej vplyv na konzumáciu drog bol dosť slabý, má podstatný vplyv kompletnosť rodiny, ale aj ďalšie charakteristiky súvisiace s jej finančným a celkovým socio-ekonomickým statusom. Analýza potvrdila výhody toho, že mladý človek žije v úplnej rodine, i nevýhody, ktoré vyplývajú z neúplnej alebo pozmenenej rodiny. Hoci počas vyše dvanástich rokov od začiatku prieskumov ESPAD u stredoškolákov ani kompletne rodiny neodolali zmene situácie v oblasti drog a konzumácia nelegálnych drog sa opätovne zvýšila, úplná rodina si aj naďalej zachováva relatívne najmenej narušenú pozíciu vo vzťahu k drogám (pozri obr. 30 – 37):

Obr. 30. Konzumácia akejkoľvek nelegálnej drogy 1- alebo viackrát počas života.

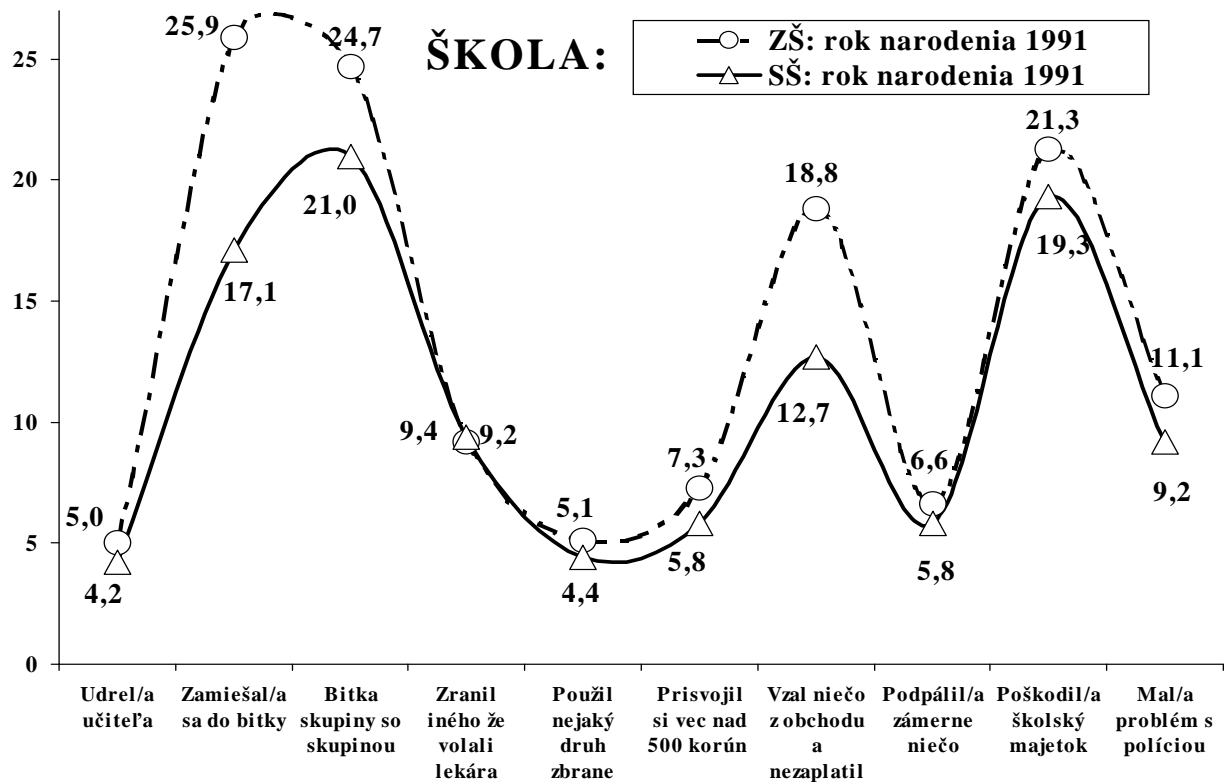
Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

V roku 1995 bolo 83,2 % úplných, 6,1 % neúplných a 4,3 % pozmenených rodín; v 1999 bolo 83,6 % úplných, 9,9 % neúplných a 4,0 % pozmenených; v 2003 bolo 80,2 % úplných, 11,6 % neúplných a 4,0 % pozmenených; a v 2007 bolo 78,9 % úplných, 12,4 % neúplných a 6,3 % pozmenených. Hoci počty úplných a pozmenených rodín zostali relatívne stabilné, za dvanásť rokov sa počet neúplných rodín zdvojnásobil.

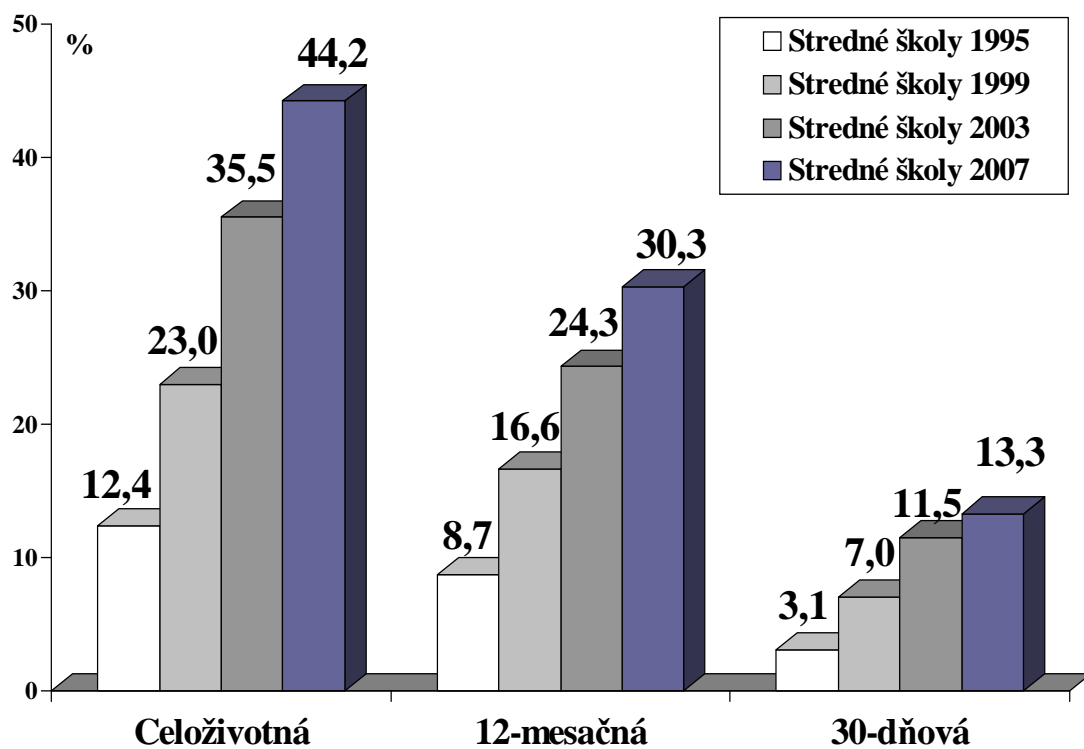

Obr. 31. Konzumácia akejkoľvek nelegálnej drogy (okrem marihuany) jeden alebo viackrát počas života podľa úplnosti rodinného prostredia.

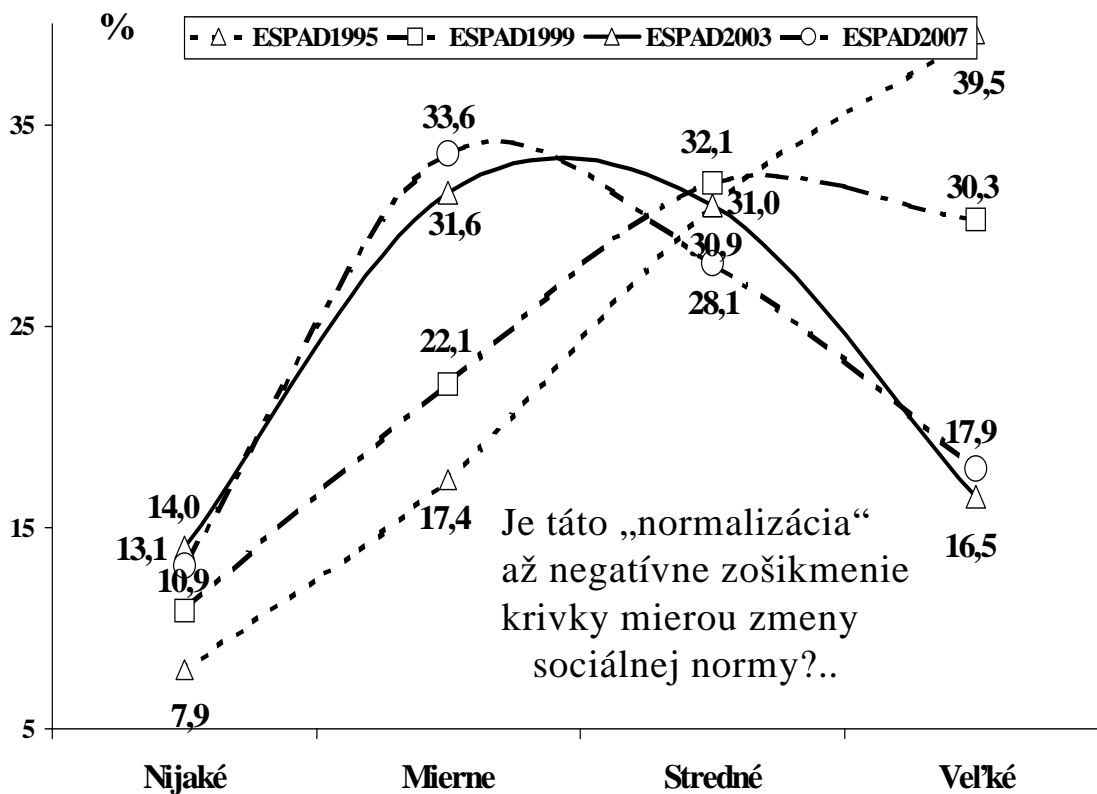
Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

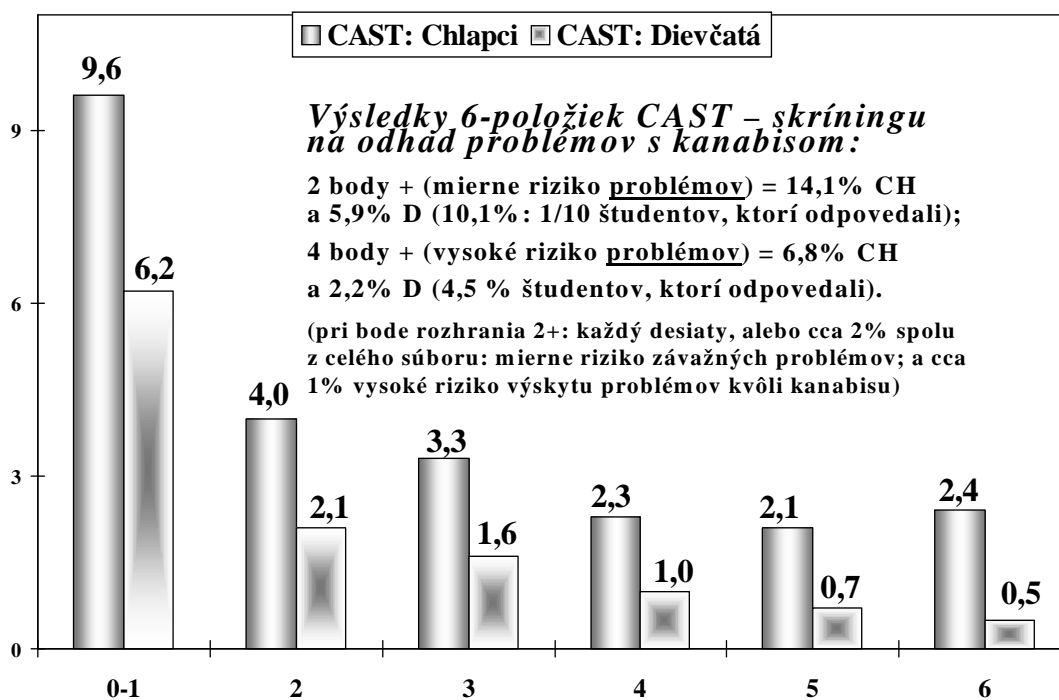
Obr. 32. Rovnaký vek a iné prostredie vo vzťahu k antisociálnym prejavom (z modulu ESPAD 2007).
Zdroj údajov: ŠZÚ SR, ÚZV, NCPZ. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Obr. 33. Prevalencia užívania marihuany u študentov stredných škôl v ESPAD 1999 – 2007.
Zdroj údajov ÚVZ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

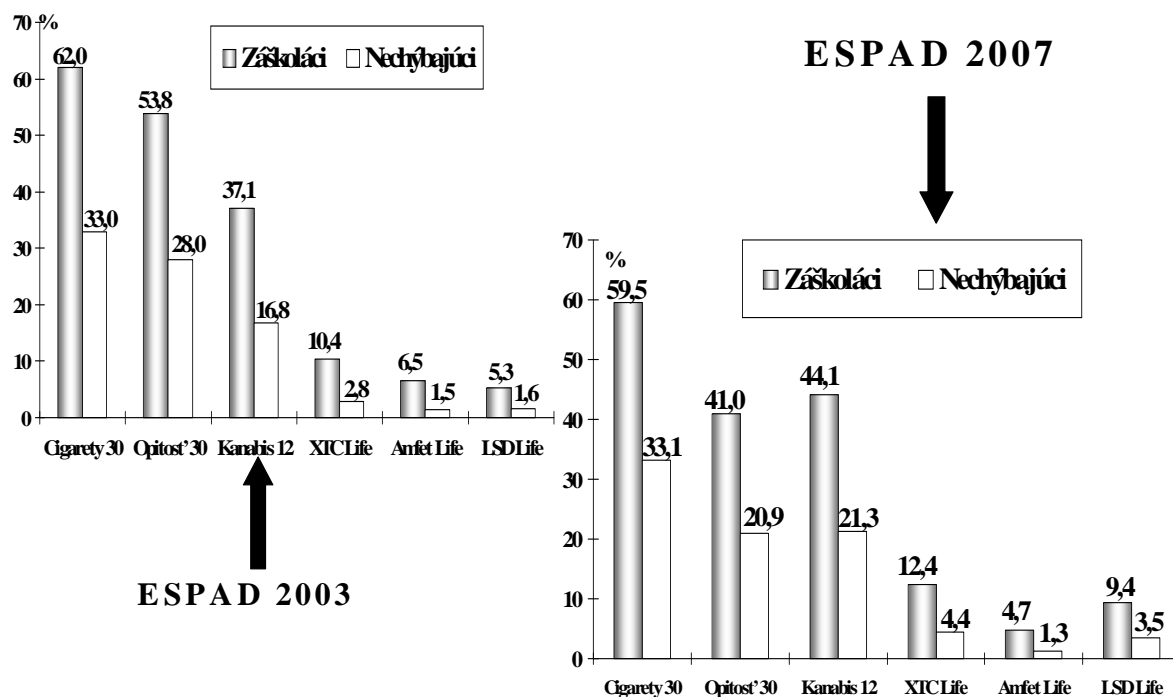

Obr. 34. Prevalencia marihuany u stredoškólkov a vnímané riziko jej občasného fajčenia.
Zdroj údajov ÚVZ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

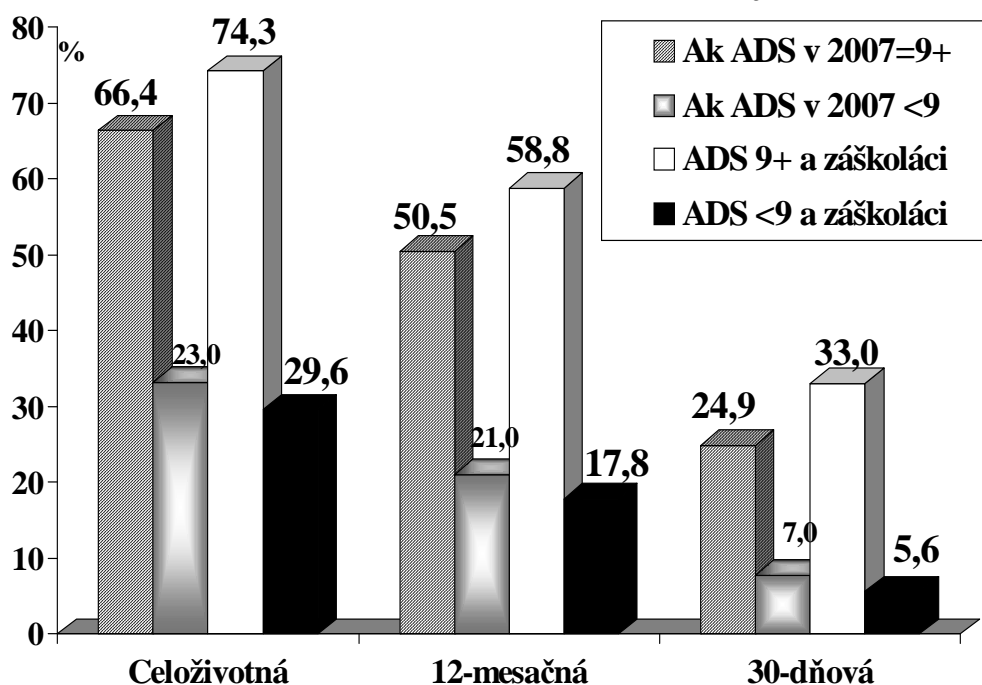
Obr. 35. Modul CAST (“Cannabis Abuse Screening Test”) v ESPAD na odhad problémov
(Na CAST odpovedalo 1 947 študentov, spolu 18 % vzorky).
Zdroj údajov ÚVZ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

Prevalencia a prídátne premenné

Obr. 36. Prevalencia rozličných legálnych a nelegálnych drog u záškolákov versus nechýbajúcich.
Zdroj údajov ÚVZ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

ESPAD2007: Prevalencia marihuany; a ADS = 9+

Obr. 37. Prevalencia marihuany vo vzťahu k bodu rozhrania pre vyhľadávanie prípadov.
Zdroj údajov ÚVZ SR. Spracovanie a grafika: A. Nociar

VIII. ŠTANDARDNÉ TABUĽKY U STREDOŠKOLÁKOV

Tab. ST 1. Počty škôl, tried a študentov v celom výberovom súbore ESPAD2007

Typy škôl	Počty škôl	Počty tried	Počty študentov		
			Chlapci	Dievčatá	Spolu
Základné školy: 9. triedy	60	107	1090	1019	2109
4-ročné gymnáziá	9	63	693	868	1561
8-ročné gymnáziá	8	40	356	431	787
Stredné odborné školy	13	71	644	749	1393
Stredné odborné učilištia	15	122	1174	980	2154
Združené stredné školy	15	137	1447	1340	2787
Spolu	120	540	5404	5387	10791*

* Pozn.: V 31 prípadoch nebola informácia o pohlaví alebo type školy

Tab. ST 2. Priemerný počet otázok, na ktoré študenti neodpovedali.*

Údaje sú v absolútnych číslach a v percentách.

	Chlapci				Dievčatá				Spolu			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Základné otázky												
Počet základných otázok	140	219	245	197	140	219	245	197	140	219	245	197
Priemerný počet nezodpovedaných základných otázok	8,5	4,5	3,9	3,6	7,3	4,7	4,1	3,6	7,6	4,6	3,8	3,6
Percentuálne vyjadrenie nezodpovedaných základných otázok	6,1	2,0	1,6	1,8	5,2	2,2	1,7	1,8	5,4	2,1	1,6	1,8
Fakultatívne otázky												
Počet fakultatívnych otázok	67	46	54	69	67	46	54	69	67	46	54	69
Priemerný počet nezodpovedaných fakultatívnych otázok	3,3	1,0	1,9	1,8	2,9	0,9	1,3	2,3	3,1	0,9	1,6	2,0
Percentá nezodpovedaných otázok	4,9	2,2	3,5	2,6	4,3	2,0	2,4	3,3	4,6	2,0	3,0	2,9
Vlastné otázky												
Počet vlastných otázok	16	26	8	34	16	26	8	34	16	26	8	34
Priemerný počet nezodpovedaných vlastných otázok	2,9	2,9	2,1	6,7	3,0	3,1	2,3	6,6	2,9	3,0	2,2	6,7
Percentá nezodpovedaných vlastných otázok	18,1	11,2	26,2	19,6	18,7	11,9	28,7	19,5	18,1	11,5	27,5	19,8
Všetky otázky												
Celkový počet otázok	223	291	307	300	223	291	307	300	223	291	307	300
Priemerný počet nezodpovedaných otázok	14,7	8,4	6,9	11,0	13,2	8,6	7,3	11,5	13,6	8,5	7,1	11,5
Percentá nezodpovedaných otázok	6,6	2,9	2,2	3,7	5,9	3,0	2,4	3,8	6,1	2,9	2,3	3,8

*Pozn.: Ak otázku tvorí viac podotázok (napr. a, b, c, ...) potom sa každá podotázka ráta ako samostatná otázka.

Tab. ST 3. Spôľahlivosť meraná ako vzájomná konzistencia odpovedí medzi dvomi otázkami v dotazníkoch ESPAD 1995 a 1999*, 2003 a 2007

Údaje sú v percentách.

Užitie drog v priebehu	Chlapci			Dievčatá			Spolu		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c
Života**									
Cigarety:	19,3 20,2	72,8 73,3	7,9 6,5	39,3 28,5	53,6 66,7	7,1 4,8	28,5 26,6	64,0 69,8	7,5 5,8
Fajčenie	<i>16,5 18,8</i>	<i>78,5 76,9</i>	<i>5,1 4,3</i>	<i>21,9 21,2</i>	<i>73,7 75,4</i>	<i>4,4 3,4</i>	<i>19,5 20,0</i>	<i>75,8 76,2</i>	<i>4,7 3,8</i>
Alkohol:	29,8 26,7	61,2 68,5	9,0 4,8	48,8 36,5	41,7 57,4	9,5 6,1	38,5 32,0	52,3 62,5	9,2 5,5
Opitosť	<i>15,1 17,7</i>	<i>81,7 74,7</i>	<i>3,2 7,6</i>	<i>23,4 22,4</i>	<i>72,4 69,2</i>	<i>4,3 8,3</i>	<i>19,7 20,1</i>	<i>76,5 72,0</i>	<i>3,8 8,0</i>
Iné drogy:	83,0 71,0	14,9 26,2	2,1 2,8	92,9 81,0	6,1 16,8	1,0 2,2	87,6 76,3	10,8 21,2	1,6 2,5
Marihuana	<i>55,8 48,5</i>	<i>39,9 50,2</i>	<i>4,3 1,3</i>	<i>70,5 61,6</i>	<i>25,9 37,4</i>	<i>3,6 0,9</i>	<i>64,1 55,1</i>	<i>32,0 43,7</i>	<i>3,9 1,1</i>
Amfeta- míny	97,4 96,9	1,0 1,6	1,6 1,5	98,8 98,0	0,5 0,8	0,7 1,2	98,1 97,5	0,7 1,2	1,2 1,3
	<i>94,1 96,3</i>	<i>3,5 2,2</i>	<i>2,4 1,5</i>	<i>95,6 97,0</i>	<i>2,5 1,8</i>	<i>1,9 1,3</i>	<i>94,1 96,6</i>	<i>3,0 2,0</i>	<i>2,1 1,3</i>
Extáza	99,3 97,7	0,4 1,6	0,3 0,7	99,7 98,5	0,2 1,2	0,1 0,3	99,5 98,1	0,3 1,4	0,2 0,5
	<i>92,1 90,5</i>	<i>6,4 7,6</i>	<i>1,5 2,0</i>	<i>95,0 92,9</i>	<i>4,0 5,4</i>	<i>1,0 1,7</i>	<i>93,7 91,7</i>	<i>5,1 6,5</i>	<i>1,2 1,8</i>
Trankvilizé- ry, sedatíva	95,3 92,8	2,2 3,5	2,5 3,7	92,9 88,7	4,4 6,4	2,7 4,9	94,2 90,6	3,2 5,0	2,6 4,4
	<i>92,7 94,5</i>	<i>3,1 3,3</i>	<i>4,2 2,3</i>	<i>92,3 92,1</i>	<i>4,5 5,3</i>	<i>3,2 2,7</i>	<i>92,5 93,2</i>	<i>3,9 4,3</i>	<i>3,7 2,5</i>
Inhaláty	91,9 91,4	4,3 5,3	3,8 3,3	95,1 94,2	2,5 3,7	2,4 2,1	93,3 92,9	3,5 4,5	3,2 2,6
	<i>87,9 87,3</i>	<i>8,1 7,0</i>	<i>4,0 5,7</i>	<i>92,8 90,3</i>	<i>5,3 6,1</i>	<i>1,9 3,6</i>	<i>90,7 88,8</i>	<i>6,5 6,5</i>	<i>2,8 4,6</i>

*Pozn.: Prvé číslo v riadku a príslušnej kolonke je výsledok z roku 1995, druhé z roku 1999; prvé číslo *kurzívou* pod nimi je výsledok z roku 2003; druhé je z roku 2007.

**Pozn.: Ide o porovnanie konzistencie odpovedí na dve otázky. Prvá otázka je o užití drogy počas života vôbec; druhá na vek prvého užitia drogy. Kategória (a) je počet respondentov v percentách, ktorí odpovedali v oboch otázkach, že ešte nikdy nijakú drogu neužili; (b) je počet respondentov v percentách, ktorí odpovedali v oboch otázkach kladne; (c) je počet tých, ktorí odpovedali nekonzistentne: v jednej otázke kladne, že drogu užíli, kým v druhej záporne, že drogu neužili.

Tab. ST 4. Pomery nekonzistentných odpovedí na otázky o užívaní počas života, za minulých dvanásť mesiacov, a za minulých tridsať dní.

Údaje sú v percentách nekonzistentných spôsobov odpovedí.*

		Všetci respondenti			Užívatelia**		
		Chlapci	Dievčatá	Spolu	Chlapci	Dievčatá	Spolu
Alkohol/ rok štúdie ESPAD							
Akýkoľvek alkoholický nápoj počas života, 12 mesiacov alebo 30 dní	1995	2,8	2,4	2,6	2,4	1,9	2,2
	1999	2,5	3,3	2,9	2,0	2,6	2,3
	2003	2,3	2,0	2,1	2,4	2,2	2,3
	2007	2,2	3,0	2,6	2,4	3,1	2,7
Opitosť počas života, 12 mesiacov alebo 30 dní	1995	1,4	1,7	1,5	1,3	1,6	1,4
	1999	2,2	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2
	2003	1,1	1,7	1,5	1,4	2,3	1,9
	2007	3,0	3,1	3,1	3,9	4,4	4,1
Iné drogy/ rok štúdie ESPAD							
Marihuana alebo hašiš počas života, 12 mesiacov alebo 30 dní	1995	0,5	0,1	0,3	1,5	0,4	1,2
	1999	0,7	0,4	0,5	1,5	1,0	1,3
	2003	0,6	0,6	0,6	1,4	2,3	1,8
	2007	0,9	0,8	0,8	1,9	2,0	1,9
Inhaláty počas života, 12 mesiacov alebo 30 dní	1995	0,3	0,2	0,2	1,5	1,8	1,6
	1999	0,4	0,2	0,3	1,8	0,5	1,2
	2003	0,3	0,2	0,3	3,1	3,2	3,1
	2007	0,7	0,3	0,5	6,3	3,0	4,8

* Pozn.: Nekonzistentný spôsob odpovede pri každej droge je definovaný ako taký, pri ktorom sa vyskytne čokoľvek z uvedeného: (a) frekvencia za tridsať dní je vyššia, ako je frekvencia za rok, (b) frekvencia za tridsať dní je vyššia, ako je frekvencia za celý život, alebo (c) frekvencia za rok je vyššia, ako je frekvencia za celý život.

** Pozn.: Študenti uvádzajúci užitie drogy v hociktorej z troch otázok. Ráta sa každá droga osve.

Tab. ST 5. Ochota priznať užívanie drogy.

Údaje sú v percentách.*

	Chlapci				Dievčatá				Spolu			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ak by si užil/a marihuanu či hašiš, aj by si to povedal/a?												
Už som to povedal/a	14,0	23,9	34,6	33,5	6,3	16,1	24,6	26,1	10,5	19,8	29,0	29,8
Určite áno	55,8	51,8	45,0	42,7	69,7	62,7	57,2	54,2	62,2	57,6	51,9	48,5
Asi áno	17,2	17,9	13,9	12,9	19,3	17,9	15,5	13,5	18,2	17,9	14,8	13,2
Asi nie	3,2	3,0	2,9	4,6	1,7	1,6	1,3	2,7	2,5	2,2	2,0	3,7
Určite nie	9,8	3,4	3,6	6,4	3,0	1,7	1,4	3,4	6,6	2,5	2,3	4,9
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

*Pozn.: V každom stĺpci má všetkých päť odpovedí dávať sumu 100%.

Tab. ST 6. Frekvencia užívania počas života u všetkých študentov

Údaje sú v percentách – rátané z počtu študentov, ktorí na dané otázky odpovedali.

	Počet prípadov užívania počas života													
	0		1 – 2		3 – 5		6 – 9		10 – 19		20 – 39		40+	
Tabak: 1995 – 1999	*32,4	26,9	17,7	14,6	9,2	8,3	5,8	5,2	6,6	6,5	4,6	5,4	23,7	33,1
Fajčenie 2003 – 2007**	21,4	22,7	13,5	13,7	8,4	8,1	5,4	5,3	5,9	6,6	5,1	4,5	40,3	39,2
Alkohol:	4,2	3,5	11,0	7,9	14,1	9,9	13,6	11,6	18,6	16,3	13,6	15,6	24,9	35,2
Akýkoľvek alkohol	2,0	2,9	5,1	5,0	7,3	6,6	9,1	8,0	15,2	13,5	14,9	15,4	46,4	48,6
Opitosť***	39,4	33,3	24,3	22,5	13,8	14,2	7,2	8,2	6,5	8,5	3,7	5,9	5,1	7,4
	20,6	25,3	19,6	25,7	15,1	17,4	10,2	10,1	11,7	8,6	8,7	5,5	14,1	7,3
Iné drogy														
Akékoľvek nelegálne drogy****	87,0	75,7	6,8	9,9	2,5	4,9	1,3	3,0	1,1	2,2	0,5	1,6	0,8	2,7
	64,0	52,3	12,1	14,9	6,6	8,7	4,2	6,5	3,7	5,5	2,8	3,6	6,6	8,5
Drogy, bez marihuany a hašiša*****	97,3	94,3	1,5	2,8	0,5	1,2	0,3	0,7	0,2	0,5	0,1	0,2	0,1	0,5
	91,6	82,4	3,1	7,7	1,7	3,4	1,0	2,4	1,0	1,5	0,5	1,1	1,1	1,5
Drogy injekčne	99,6	99,4	0,3	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
	99,4	99,0	0,2	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3
Marihuana, hašiš	87,6	77,0	6,9	10,2	2,1	4,5	1,2	2,4	1,0	2,1	0,5	1,6	0,7	2,2
	64,5	55,8	12,5	15,0	6,8	8,1	3,6	5,2	3,7	5,1	2,7	3,3	6,2	7,5
Amfetamíny	99,0	98,4	0,6	0,9	0,2	0,3	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
	96,5	97,4	1,3	1,3	0,8	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,1	0,5	0,5
LSD, halucinogény	99,2	96,7	0,5	1,8	0,2	0,6	0,1	0,3	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0	0,2
	96,7	94,2	1,7	3,3	0,6	0,8	0,3	0,5	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,4
„Magické huby“	–	99,0	–	0,7	–	0,1	–	0,1	–	0,1	–	0,0	–	0,0
	96,7	93,1	1,7	3,9	0,7	1,4	0,3	0,6	0,3	0,5	0,2	0,1	0,1	0,3
Kokaín	99,5	99,5	0,4	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	98,4	97,4	0,9	1,5	0,3	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Extáza	99,8	98,3	0,2	1,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
	94,4	92,4	2,8	4,1	1,4	1,2	0,5	0,7	0,4	0,8	0,2	0,4	0,3	0,3
Heroín	99,1	99,4	0,6	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
	99,3	98,3	0,3	1,0	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2
Relevin*****	100,0	99,9	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	99,9	99,4	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Trankvilizéry a sedatíva	95,1	91,9	2,8	4,4	1,0	1,7	0,5	0,8	0,3	0,6	0,2	0,3	0,1	0,3
	95,0	94,2	2,2	3,4	1,2	1,1	0,6	0,5	0,5	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4
Inhaláty	93,7	93,7	4,6	4,2	0,8	0,8	0,3	0,3	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2
	91,1	90,4	5,7	6,2	1,1	1,6	0,6	0,7	0,7	0,3	0,3	0,2	0,5	0,6
Anaboliká	97,8	98,6	1,2	0,8	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
	98,4	97,2	0,7	1,3	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,4
Alkohol spolu s tabletkami	93,7	87,9	4,4	7,8	1,1	2,4	0,3	1,1	0,2	0,4	0,1	0,1	0,2	0,3
	80,6	83,2	10,3	10,5	4,7	3,2	2,0	1,4	1,4	0,9	0,5	0,4	0,5	0,6
Alkohol spolu s marihuanou	–	86,0	–	7,5	–	2,7	–	1,4	–	1,1	–	0,5	–	0,8
	76,4	–	9,7	–	4,5	–	2,9	–	2,3	–	1,5	–	2,7	–
Užívanie predpísané lekárom	Nikdy				<3 týždne				≥3 týždne					
Trankvilizéry alebo sedatíva	88,3		84,6		11,0		14,7		0,7		0,7			
	86,1		87,2		13,1		11,4		0,8		1,4			

 * Pozn.: Percento všetkých respondentov, ktorí odpovedali na otázku. Súčet v riadku má byť 100%.

** V prvom riadku sú vždy výsledky ESPAD za roky 1995 a 1999; v druhom za roky 2003 a 2007.

*** Formulácia otázky bola sťažená; porovnateľnosť 1995-2003 s rokom 2007 je obmedzená.

**** Zaradujú sa: marihuana, amfetamíny, LSD a halucinogény, krek, kokaín, heroín, extáza.

***** Zaradujú sa všetky vyššie uvedené drogy, ale bez marihuany.

***** Relevin je neexistujúca droga.

Tab. ST 7. Frekvencia užívania počas života u chlapcov.

Údaje sú v percentách.

	Počet prípadov užitia počas života															
	0		1 – 2		3 – 5		6 – 9		10 – 19		20 – 39		40+			
Tabak: 1995 – 1999	*23,5	22,8	16,6	13,5	10,3	7,5	6,3	5,5	7,5	7,0	5,0	6,0	30,8	37,7		
Fajčenie 2003 – 2007**	18,9	21,6	12,6	13,7	8,1	7,6	4,5	5,5	5,8	6,2	5,0	4,1	45,1	41,3		
Alkohol:	3,5	3,4	9,8	7,3	12,2	7,6	12,4	10,4	16,9	14,8	13,7	14,1	31,5	42,4		
Akýkoľvek alkohol	2,3	3,1	4,5	4,6	5,5	5,4	6,4	6,0	11,5	10,5	11,8	12,6	58,0	57,8		
Opitost' ***	30,6	27,9	22,1	19,8	15,1	14,4	9,3	8,9	8,8	9,8	5,8	7,9	8,3	11,3		
	15,9	23,2	14,2	22,1	13,3	16,3	9,2	9,6	13,0	10,5	11,2	6,8	23,2	11,6		
Iné drogy																
Akékoľvek nelegálne drogy****	82,3	71,0	8,7	11,4	3,4	5,7	1,9	3,3	1,6	2,9	0,7	2,0	1,4	3,7		
	55,9	45,9	13,3	14,6	7,1	9,0	4,9	7,3	4,5	6,4	3,8	4,2	10,5	12,5		
Drogy, bez marihuany a hašiša*****	96,4	93,2	1,8	3,1	0,7	1,3	0,4	0,9	0,3	0,5	0,1	0,3	0,3	0,7		
	89,9	80,6	3,3	7,9	2,1	3,6	1,3	2,8	1,1	1,8	0,6	1,1	1,7	2,1		
Drogy injekčne	99,4	99,3	0,3	0,2	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0		
	99,1	98,7	0,3	0,5	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4		
Marihuana, hašiš	83,1	71,8	9,0	11,8	3,1	5,6	1,6	2,8	1,5	2,9	0,6	2,0	1,1	3,1		
	56,3	49,4	13,8	14,9	7,4	8,4	4,2	6,1	4,5	5,9	3,8	3,8	10,0	11,6		
Amfetamíny	98,7	97,9	0,8	1,1	0,2	0,5	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1		
	95,8	96,9	1,4	1,6	1,0	0,4	0,5	0,3	0,6	0,1	0,2	0,1	0,5	0,6		
LSD, halucinogény	98,8	95,7	0,7	2,1	0,3	0,8	0,1	0,4	0,1	0,4	0,0	0,2	0,0	0,4		
	95,1	93,4	2,5	3,4	0,9	1,0	0,4	0,7	0,5	0,8	0,2	0,3	0,4	0,5		
„Magické huby“	–	98,3	–	1,1	–	0,2	–	0,1	–	0,1	–	0,1	–	0,1		
	94,9	90,6	2,7	4,8	1,1	2,1	0,4	0,8	0,3	0,8	0,4	0,3	0,2	0,6		
Kokaín	99,2	99,3	0,5	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1		
	98,2	97,4	1,1	1,4	0,3	0,3	0,1	0,3	0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	0,4		
Extáza	99,5	98,0	0,4	1,5	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0		
	92,9	91,4	3,2	4,5	2,0	1,4	0,5	1,0	0,5	0,8	0,3	0,5	0,6	0,5		
Heroín	98,5	99,3	0,9	0,3	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0		
	98,9	98,0	0,6	1,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3		
Relevin*****	100,0	99,9	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
	99,8	99,1	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2		
Trankvilizéry a sedatíva	96,2	94,0	2,3	3,2	0,7	1,5	0,3	0,6	0,2	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1		
	95,4	95,4	2,0	2,8	1,1	0,7	0,4	0,3	0,5	0,1	0,3	0,2	0,3	0,4		
Inhaláty	92,4	92,2	5,2	4,8	1,2	1,1	0,4	0,5	0,3	0,7	0,2	0,3	0,3	0,4		
	88,7	89,4	6,8	6,4	1,3	1,8	1,1	0,7	0,9	0,5	0,4	0,3	0,8	0,8		
Anaboliká	96,8	97,4	1,6	1,5	0,5	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,1	0,1	0,3	0,2		
	96,9	94,9	1,2	2,2	0,3	1,0	0,6	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,8		
Alkohol spolu s tabletkami	93,2	90,0	4,4	6,2	1,3	2,2	0,3	0,7	0,3	0,5	0,2	0,1	0,3	0,3		
	82,9	85,9	8,7	7,8	4,0	2,9	2,1	1,4	1,2	1,0	0,5	0,4	0,6	0,7		
Alkohol spolu s marihuanou	–	82,9	–	8,4	–	3,2	–	2,0	–	1,5	–	0,7	–	1,3		
	70,0	–	10,5	–	5,8	–	3,6	–	3,0	–	2,4	–	4,7	–		
Užívanie predpísané lekárom	Nikdy				<3 týždne				≥3 týždne							
Trankvilizéry alebo sedatíva	89,9				88,6				9,5				13,0			
	86,8				88,2				12,4				10,7			
	0,6				0,6				0,8				0,4			
	0,8				1,1											

* Pozn.: Percento všetkých respondentov, ktorí odpovedali na otázku. Súčet v riadku má byť 100%.

** V prvom riadku sú vždy výsledky ESPAD za roky 1995 a 1999; v druhom za roky 2003 a 2007.

*** Formulácia otázky bola sťažaná; porovnateľnosť 1995-2003 s rokom 2007 je obmedzená.

**** Zaraďujú sa: marihuana, amfetamíny, LSD a halucinogény, krek, kokaín, heroín, extáza.

***** Zaraďujú sa všetky vyššie uvedené drogy, ale bez marihuany.

***** Relevin je neexistujúca droga.

Tab. ST 8. Frekvencia užívania počas života u dievčat.

Údaje sú v percentách.

	Počet prípadov užitia počas života													
	0		1 – 2		3 – 5		6 – 9		10 – 19		20 – 39		40+	
Tabak: 1995 – 1999	*42,9	30,4	18,9	15,6	7,9	9,0	5,2	4,9	5,6	6,1	4,2	4,9	15,3	29,1
Fajčenie 2003 – 2007**	23,3	23,7	14,2	13,6	8,6	8,6	6,1	5,2	6,0	6,9	5,1	4,9	36,7	37,2
Alkohol:	5,0	3,5	12,4	7,9	16,3	9,9	15,1	11,6	20,7	16,3	13,4	15,6	17,1	35,2
Akýkoľvek alkohol	1,8	2,8	5,7	5,4	8,7	7,9	11,3	10,0	18,2	16,4	17,4	18,2	36,9	39,3
Opitost' ***	49,7	38,0	26,8	24,7	12,1	14,0	4,8	7,7	3,9	7,3	1,3	4,2	1,4	4,1
	24,3	27,4	23,8	29,4	16,7	18,5	11,0	10,7	10,7	6,8	6,6	4,2	6,9	3,1
Iné drogy														
Akékoľvek nelegálne drogy****	92,6	79,7	4,2	8,7	1,5	4,2	0,7	2,8	0,4	1,6	0,4	1,2	0,2	1,8
	70,3	58,6	11,1	15,2	6,1	8,4	3,7	5,6	3,2	4,7	2,0	3,1	3,6	4,4
Drogy, bez marihuany a hašiša*****	98,4	94,7	1,0	2,7	0,2	0,8	0,3	0,6	0,1	0,5	0,0	0,3	0,0	0,4
	93,0	84,2	2,9	7,4	1,4	3,1	0,9	2,0	0,8	1,2	0,4	1,0	0,6	1,0
Drogy injekčne	99,9	99,4	0,1	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	99,6	99,3	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Marihuana, hašiš	93,0	81,5	4,5	8,9	1,0	3,6	0,7	2,1	0,4	1,5	0,3	1,0	0,1	1,4
	71,0	62,2	11,5	15,1	6,3	7,8	3,1	4,3	3,1	4,3	1,9	2,9	3,1	3,4
Amfetamíny	99,4	98,9	0,5	0,7	0,1	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	97,1	97,8	1,2	1,1	0,7	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	0,0	0,4	0,4
LSD, halucinogény	99,7	97,5	0,3	1,5	0,0	0,4	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0
	98,0	95,0	1,2	3,1	0,4	0,7	0,2	0,4	0,1	0,3	0,1	0,3	0,0	0,2
„Magické huby“	–	99,7	–	0,2	–	0,1	–	0,0	–	0,0	–	0,0	–	0,0
	98,2	95,6	1,1	2,9	0,3	0,8	0,1	0,3	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1
Kokaín	99,7	99,6	0,2	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	98,6	97,5	0,7	1,7	0,3	0,5	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0
Extáza	99,8	98,6	0,2	1,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
	95,5	93,5	2,5	3,7	0,9	1,1	0,5	0,5	0,3	0,8	0,2	0,3	0,1	0,2
Heroín	99,7	99,5	0,3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
	99,6	98,6	0,2	0,9	0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Relevin*****	100,0	99,9	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	99,9	99,7	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trankvilizéry a sedatíva	93,7	90,0	3,3	5,4	1,3	1,9	0,8	1,1	0,4	0,6	0,3	0,5	0,2	0,5
	94,5	93,0	2,3	4,0	1,3	1,5	0,7	0,6	0,6	0,4	0,2	0,2	0,4	0,3
Inhaláty	95,4	95,0	3,7	3,7	0,5	0,6	0,1	0,2	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
	93,0	91,4	4,9	6,1	0,9	1,3	0,3	0,6	0,5	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3
Anaboliká	99,0	99,6	0,8	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
	99,5	99,5	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Alkohol spolu s tabletkami	94,4	86,1	4,5	9,2	0,8	2,6	0,1	1,3	0,1	0,4	0,1	0,1	0,0	0,3
	78,9	80,5	11,6	13,2	5,2	3,5	1,9	1,3	1,5	0,7	0,5	0,4	0,4	0,4
Alkohol spolu s marihuanou	–	86,6	–	6,7	–	2,1	–	1,0	–	0,8	–	0,4	–	0,4
	81,4	–	9,3	–	3,5	–	2,3	–	1,7	–	0,7	–	1,1	–
Užívanie predpísané lekárom					Nikdy				<3 týždne				≥3 týždne	
					86,4				82,8				12,8	
					85,4				86,2				16,2	
Trankvilizéry alebo sedatíva									13,7				12,1	
													0,8	
													1,0	
													0,9	
													1,8	

* Pozn.: Percento všetkých respondentov, ktorí odpovedali na otázku. Súčet v riadku má byť 100%.

** V prvom riadku sú vždy výsledky ESPAD za roky 1995 a 1999; v druhom za roky 2003 a 2007.

*** Formulácia otázky bola sťažená; porovnateľnosť 1995-2003 s rokom 2007 je obmedzená.

**** Zaraďujú sa: marihuana, amfetamíny, LSD a halucinogény, krek, kokaín, heroín, extáza.

***** Zaraďujú sa všetky vyššie uvedené drogy, ale bez marihuany.

***** Relevin je neexistujúca droga.

Tab. ST 9. Frekvencia užívania za posledných 12 mesiacov pre všetkých študentov.

Údaje sú v percentách.

Alkohol	Počet prípadov užívania za minulých 12 mesiacov*													
	0		1 – 2		3 – 5		6 – 9		10 – 19		20 – 39		40+	
Alkohol	12,3	9,1	23,8	19,4	19,9	10,0	14,2	14,3	14,4	15,8	6,4	10,2	9,0	13,6
2003 a 2007	6,6	7,6	15,4	11,9	14,2	12,8	13,9	13,1	17,4	18,2	11,7	13,1	20,8	23,3
Opitost***	53,4	45,5	24,6	25,2	10,0	11,9	5,0	7,4	3,7	5,6	1,7	2,6	1,6	1,8
	33,6	39,4	25,6	30,9	13,2	12,6	9,7	6,8	8,8	5,4	4,3	2,6	4,8	2,3
Iné drogy														
Marihuana alebo hašiš	91,3	83,4	5,1	7,9	1,7	3,4	0,8	1,7	0,6	1,6	0,2	0,7	0,3	1,3
	75,7	69,7	9,7	12,7	4,3	5,5	2,6	3,5	2,7	2,5	1,9	2,0	3,1	4,1
Inhaláty	97,8	97,2	1,6	1,7	0,2	0,5	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
	97,4	95,9	1,7	2,6	0,3	0,8	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Extáza	–	98,7	–	1,3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	97,0	95,5	3,0	2,9	–	0,6	–	0,4	–	0,4	–	0,1	–	0,1

* Pozn.: V prvom riadku sú výsledky ESPAD za rok 1995 a 1999; v druhom za rok 2003 a 2007

** Pozn.: Projekt sťažil formuláciu otázky a výsledky za rok 2007 nie sú celkom porovnateľné s predošlými.

Tab. ST 10. Frekvencia užívania počas posledných 12 mesiacov pre chlapcov.

Údaje sú v percentách.

Alkohol	Počet prípadov užívania za minulých 12 mesiacov													
	0		1 – 2		3 – 5		6 – 9		10 – 19		20 – 39		40+	
Alkohol	12,4	8,8	20,6	16,7	17,5	15,3	13,8	12,9	15,0	16,0	7,4	11,0	13,3	19,3
2003 a 2007	6,7	7,5	11,7	9,8	10,1	10,7	11,8	11,2	16,1	16,3	12,2	13,2	31,4	31,4
Opitosť	44,0	38,8	25,9	25,5	12,7	12,8	6,9	8,9	5,4	7,3	2,6	3,9	2,5	2,8
	25,5	35,3	22,3	28,8	13,3	13,1	11,6	7,8	12,0	7,2	6,6	3,9	8,7	3,9
Iné drogy														
Marihuana alebo hašiš	88,0	79,3	6,7	9,1	2,5	4,1	1,1	2,4	0,8	2,2	0,3	0,9	0,6	2,0
	68,4	63,3	11,6	13,4	5,2	6,6	3,3	4,1	3,4	3,1	2,5	2,5	5,6	7,1
Inhaláty	97,1	96,3	2,2	2,4	0,3	0,6	0,2	0,3	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1
	96,6	95,0	2,1	3,1	0,4	0,9	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3
Extáza	–	98,6	–	1,4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	96,2	94,5	3,8	3,5	–	0,8	–	0,4	–	0,4	–	0,1	–	0,2

Tab. ST 11. Frekvencia užívania počas posledných 12 mesiacov pre dievčatá.

Údaje sú v percentách.

Alkohol	Počet prípadov užívania za minulých 12 mesiacov													
	0		1 – 2		3 – 5		6 – 9		10 – 19		20 – 39		40+	
Alkohol	12,2	9,2	27,7	21,8	22,7	19,5	14,8	15,6	13,7	15,6	5,1	9,5	3,8	8,6
2003 a 2007	6,5	7,7	18,4	14,0	17,5	14,9	15,7	15,0	18,4	20,1	11,2	13,0	12,3	15,3
Opitosť	64,5	51,4	23,3	24,9	6,8	11,1	2,7	6,1	1,8	4,2	0,5	1,4	0,4	0,9
	40,0	43,4	28,1	32,9	13,1	12,2	8,2	5,9	6,3	3,7	2,5	1,2	1,8	0,7
Iné drogy														
Marihuana alebo hašiš	95,3	87,0	3,1	6,8	0,7	2,7	0,5	1,2	0,2	1,1	0,1	0,6	0,1	0,6
	81,5	76,0	8,3	12,0	3,5	4,5	2,1	2,9	2,1	2,0	1,4	1,4	1,1	1,1
Inhaláty	98,7	97,9	1,1	1,5	0,1	0,3	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
	97,9	96,8	1,5	2,1	0,2	0,7	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2
Extáza	–	98,7	–	1,3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	97,7	96,5	2,3	2,2	–	0,5	–	0,3	–	0,3	–	0,0	–	0,1

Tab. ST 12. Frekvencia užívania za posledných 30 dní pre všetkých študentov.
Údaje sú v percentách.

	Počet prípadov užívania za posledných 30 dní*													
	0		1 – 2		3 – 5		6 – 9		10 – 19		20 – 39		40+	
Alkohol														
Akýkoľvek alkohol **	42,6	35,4	30,0	29,5	14,5	16,5	7,1	8,9	3,9	6,2	1,1	2,3	0,8	1,2
	30,0	27,7	27,2	25,3	18,4	18,6	10,8	12,3	8,2	9,6	2,9	3,7	2,5	2,9
Pivo	59,8	56,6	20,5	20,5	9,1	9,9	4,2	5,1	3,8	4,8	1,6	1,8	1,0	1,3
	50,4	47,6	19,9	21,7	11,0	11,7	6,8	7,3	7,0	6,9	2,9	2,7	2,1	2,2
Alkopops do 5% alk.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	–	82,1	–	10,3	–	3,8	–	1,8	–	1,1	–	0,4	–	0,6
Mušť s obs. alkoholu	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	–	89,2	–	6,1	–	2,2	–	1,2	–	0,6	–	0,3	–	0,4
Víno	49,2	46,3	34,1	32,2	10,4	13,2	3,7	4,4	1,7	2,6	0,5	0,7	0,4	0,6
	50,1	45,4	29,3	29,5	11,5	12,7	5,0	6,2	2,7	3,8	0,8	1,3	0,6	1,2
Tvrdé	66,8	54,1	20,9	24,4	6,7	10,6	3,0	5,7	1,7	3,4	0,5	1,0	0,4	0,8
	45,9	40,2	24,7	23,6	12,8	14,4	7,4	9,4	5,2	7,1	2,1	2,7	1,9	2,7
Opitosť	78,0	71,5	15,8	19,5	4,1	5,9	1,4	1,9	0,5	0,9	0,1	0,2	0,1	0,1
	62,6	71,3	23,3	20,2	8,4	5,1	3,5	2,0	1,6	0,8	0,3	0,3	0,3	0,2
5+ dávok po sebe***	68,5	66,9	15,6	13,9	7,5	8,3	5,5	7,0	1,6	2,4	1,3	1,5		
	53,2	43,2	15,8	16,0	11,5	14,0	11,8	15,4	4,2	6,0	3,5	5,4		
Iné drogy														
Marihuana alebo hašiš	96,9	93,0	2,1	4,2	0,5	1,1	0,3	0,6	0,1	0,6	0,1	0,3	0,0	0,2
	88,5	86,7	5,4	6,0	2,0	2,2	1,5	1,5	1,3	1,5	0,6	0,9	0,5	1,2
Inhaláty	99,2	98,7	0,5	1,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	99,0	98,2	0,7	1,0	0,1	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2
Extáza	–	99,4	–	0,6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	99,0	98,4	1,0	1,1	–	0,2	–	0,1	–	0,0	–	0,0	–	0,1
Tabak	0		<1		1 – 5		6 – 10		11 – 20		21+			
Počet cigariet denne za posledných 30 dní	70,0	61,8	10,0	12,6	8,5	10,9	5,1	6,6	2,1	3,0	4,3	5,1		
	56,1	56,5	12,4	10,9	14,2	13,9	9,7	9,8	5,1	6,1	2,2	2,9		

* Pozn.: Percento všetkých respondentov, čo odpovedali na každú otázku. Súčet v riadku má byť 100%.

** Pozn.: V prvom riadku ESPAD za rok 1995 a 1999; v druhom za rok 2003 a 2007.

*** Pozn.: Stupnica pre 5 a viac dávok alkoholu po sebe je: **0, 1, 2, 3 – 5, 6 – 9, 10 a viackrát**

Tab. ST 13. Frekvencia užívania počas posledných 30 dní u chlapcov.

Údaje sú v percentách.

	Počet prípadov užívania za posledných 30 dní*													
	0		1 – 2		3 – 5		6 – 9		10 – 19		20 – 39		40+	
Alkohol														
Akýkoľvek alkohol**	39,3	32,7	27,2	26,0	15,8	16,5	8,9	10,8	5,8	8,1	1,7	3,7	1,3	2,2
	25,6	26,0	22,8	21,0	17,8	18,4	13,0	13,3	11,7	12,1	4,4	4,7	4,6	4,5
Pivo	45,6	43,1	23,7	21,7	13,1	13,2	6,6	8,0	6,4	8,3	2,8	3,4	1,8	2,3
	34,0	36,0	19,1	21,0	14,7	14,2	10,7	9,8	12,2	10,8	5,2	4,6	4,0	3,5
Alkopops do 5% alk.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	–	81,9	–	9,6	–	3,7	–	2,2	–	1,4	–	0,4	–	0,9
Mušť s obs. alkoholu	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	–	87,3	–	6,4	–	2,8	–	1,6	–	0,9	–	0,4	–	0,6
Víno	49,0	48,8	31,1	29,1	11,2	12,0	5,1	4,9	2,4	3,3	0,7	0,9	0,5	1,0
	52,9	47,7	25,5	25,4	13,3	12,7	5,3	6,2	2,9	4,4	1,0	1,8	1,1	1,8
Tvrdé	60,6	51,1	22,6	23,1	8,7	11,3	4,1	7,0	2,5	4,7	0,8	1,5	0,7	1,3
	41,3	35,5	22,4	21,7	13,6	15,0	8,9	10,3	7,3	9,9	3,1	3,6	3,4	4,2
Opitosť	71,4	66,7	19,2	21,1	5,9	7,8	2,2	2,4	0,9	1,4	0,2	0,4	0,2	0,2
	53,7	66,6	25,7	21,8	11,5	6,6	5,5	2,9	2,6	1,2	0,5	0,4	0,5	0,4
5+ dávok po sebe***	59,2	58,3	18,3	15,6	9,8	10,8	8,1	9,3	2,5	3,4	2,1	2,6		
	42,5	37,2	16,9	15,1	12,7	14,5	15,0	17,3	6,6	7,9	6,3	8,1		
Iné drogy														
Marihuana alebo hašiš	95,7	90,4	2,9	5,4	0,7	1,7	0,3	0,8	0,2	0,9	0,2	0,5	0,0	0,3
	84,5	82,3	6,4	6,8	2,5	2,6	2,2	2,1	2,1	2,4	1,2	1,5	1,0	2,1
Inhaláty	99,0	98,2	0,6	1,2	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
	98,7	97,7	1,0	1,2	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,3
Extáza	–	99,3	–	0,7	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	99,0	98,0	1,0	1,3	–	0,2	–	0,1	–	0,1	–	0,1	–	0,1
Tabak	0		<1		1 – 5		6 – 10		11 – 20		21+			
Počet cigariet denne za posledných 30 dní	63,9	59,0	10,0	12,1	9,9	11,7	7,0	7,3	3,1	3,9	6,1	6,0		
	53,4	56,8	11,0	9,7	13,6	12,6	11,9	10,0	6,9	6,9	3,0	3,9		

* Pozn.: Percento všetkých respondentov, čo odpovedali na každú otázku. Súčet v riadku má byť 100%.

** Pozn.: V prvom riadku ESPAD za rok 1995 a 1999; v druhom za rok 2003 a 2007.

*** Pozn.: Stupnica pre 5 a viac dávok alkoholu po sebe je: **0, 1, 2, 3 – 5, 6 – 9, 10 a viackrát**

Tab. ST 14. Frekvencia užívania za posledných 30 dní pre dievčatá.

Údaje sú v percentách.

	Počet prípadov užívania za posledných 30 dní*													
	0		1 – 2		3 – 5		6 – 9		10 – 19		20 – 39		40+	
Alkohol														
Akýkoľvek alkohol**	46,6	37,8	33,2	32,7	13,2	16,4	4,8	7,2	1,8	4,5	0,3	1,1	0,1	0,3
	33,5	29,4	30,6	29,6	18,8	18,8	9,0	11,3	5,4	7,0	1,7	2,6	0,9	1,3
Pivo	76,8	68,6	16,6	19,6	4,2	7,0	1,4	2,6	0,7	1,5	0,2	0,5	0,1	0,3
	63,4	59,1	20,5	22,4	8,0	9,1	3,8	4,8	2,8	3,0	1,0	0,8	0,6	0,9
Alkopops do 5% alk.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	–	82,4	–	11,1	–	3,9	–	1,3	–	0,7	–	0,4	–	0,2
Mušť s obs. alkoholu	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	–	91,2	–	5,8	–	1,5	–	0,9	–	0,3	–	0,2	–	0,1
Víno	49,4	44,2	37,6	34,7	9,5	14,2	2,2	4,0	0,9	2,0	0,2	0,6	0,2	0,3
	47,9	43,0	32,3	33,6	11,6	12,6	4,8	6,1	2,5	3,2	0,7	0,8	0,2	0,6
Tvrdé	74,0	56,7	18,9	25,6	4,5	10,0	1,7	4,6	0,6	2,4	0,2	0,5	0,1	0,2
	49,5	44,8	26,6	25,5	12,3	13,8	6,1	8,5	3,6	4,4	1,2	1,8	0,8	1,2
Opitosť	85,9	75,8	11,7	17,9	1,8	4,3	0,5	1,4	0,1	0,5	0,0	0,1	0,0	0,0
	69,7	76,0	21,3	18,5	5,8	3,6	2,0	1,1	0,9	0,4	0,2	0,3	0,1	0,1
5+ dávok po sebe***	79,4	74,3	12,3	12,5	4,9	6,2	2,4	4,9	0,6	1,5	0,4	0,6		
	61,6	49,2	15,0	16,9	10,6	13,5	9,2	13,5	2,3	4,1	1,3	2,9		
Iné drogy														
Marihuana alebo hašiš	98,4	95,2	1,2	3,2	0,2	0,7	0,1	0,4	0,1	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0
	91,8	91,1	4,7	5,1	1,7	1,7	1,0	0,8	0,8	0,7	0,1	0,3	0,1	0,3
Inhaláty	99,5	99,1	0,3	0,9	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	99,2	98,1	0,5	0,8	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Extáza	–	99,6	–	0,4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	99,0	98,7	1,0	0,9	–	0,2	–	0,1	–	0,0	–	0,0	–	0,1
Tabak	0		<1		1-5		6-10		11-20		21+			
Počet cigariet denne za posledných 30 dní	77,2	64,2	10,1	13,0	6,9	10,3	2,7	6,0	0,9	2,2	2,2	4,3		
	58,3	56,1	13,5	12,1	14,6	15,1	8,0	9,6	4,1	5,2	1,4	1,9		

* Pozn.: Percento všetkých respondentov, čo odpovedali na každú otázku. Súčet v riadku má byť 100%.

** Pozn.: V prvom riadku ESPAD za rok 1995 a 1999; v druhom za rok 2003 a 2007.

*** Pozn.: Stupnica pre 5 a viac dávok alkoholu po sebe je: **0, 1, 2, 3 – 5, 6 – 9, 10 a viackrát**

Tab. ST 15. Vek, v ktorom študent užil drogu po prvýkrát (všetci študenti).

Údaje sú v percentách*

	Všetci študenti											
	-11		12		13		14		15		16+	
Cigarety												
Prvá cigareta	20,4**	17,3	9,7	9,8	10,5	11,9	11,9	14,4	9,4	11,7	6,1	7,0
2003 a 2007:	17,1	21,3	12,5	10,3	13,8	11,1	13,4	12,1	12,1	13,9	9,1	10,1
Každodenné fajčenie	1,9	1,7	1,6	2,1	2,7	3,8	5,5	6,9	6,9	9,9	5,9	7,8
	2,0	4,3	2,7	2,8	5,8	3,9	8,0	6,5	10,4	10,1	10,8	12,6
Alkohol												
Pivo (aspoň jeden pohár)	17,8	19,2	11,6	13,5	12,2	11,6	15,0	15,4	11,4	12,5	6,7	5,9
	19,4	27,1	14,5	10,2	12,9	10,5	15,3	13,8	13,8	13,9	8,2	9,3
Víno (aspoň jeden pohár)	16,2	18,0	12,7	15,0	16,8	16,4	20,2	19,8	15,8	15,4	8,0	6,6
	16,9	19,4	15,7	10,9	16,6	12,9	18,5	17,6	17,0	18,0	9,2	11,2
Tvrde (aspoň jeden pohár)	7,0	7,0	5,2	7,3	10,0	11,4	17,4	9,1	18,9	20,3	12,5	13,0
	6,7	8,6	7,8	5,9	13,8	10,5	19,3	19,1	21,8	23,2	16,4	18,2
Opitosť	3,4	2,8	2,2	2,5	5,5	6,4	12,5	15,8	16,4	20,5	13,7	16,0
	2,9	4,7	4,1	3,8	9,1	7,9	16,6	14,8	24,0	23,5	20,8	22,5
Iné drogy												
Marihuana alebo hašiš	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	1,1	1,5	4,1	3,5	8,2	5,4	8,2
	0,6	1,1	0,8	1,3	2,7	3,0	5,7	6,5	10,4	14,4	12,6	18,3
Amfetamíny	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,4	0,4	0,6	0,5	0,8
	0,2	0,4	0,1	0,2	0,3	0,2	0,5	0,4	1,1	0,7	2,0	1,2
Trankvilizéry a sedatíva***	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	1,0	1,1	1,1	2,2	1,2	2,2
	0,3	0,7	0,2	0,2	0,5	0,4	1,0	0,8	1,5	1,4	2,3	1,9
Extáza	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,1	0,5	0,2	0,7
	0,1	0,5	0,0	0,1	0,2	0,3	0,4	0,7	1,4	2,0	3,6	3,9
Inhaláty	0,7	0,4	0,4	0,3	0,6	0,5	0,9	1,2	0,8	1,8	0,6	1,1
	0,5	1,3	0,5	0,6	0,8	0,9	1,8	1,5	2,0	2,0	1,7	2,0

*Pozn.: Projekt v r. 2007 rozšíril škálu veku o dva roky smerom nadol, trendy z rokov 1995-2003 nie sú presne porovnateľné kvôli zmenenej škále merania (prvé užitie v 11 a menej rokoch je v tabuľkách 15 a 16 zlúčené s užitím v 10 rokoch a 9 rokoch a menej).

**Pozn.: V prvom riadku ESPAD za rok 1995 a 1999; v druhom za rok 2003 a 2007.

*** Pozn.: Bez lekárskeho predpisu.

Tab. ST 16. Vek, v ktorom študent užil drogu po prvýkrát (podľa pohlavia).

Údaje sú v percentách.

		Chlapci						Dievčatá					
		-11	12	13	14	15	16+	-11	12	13	14	15	16+
Cigarety Prvá cigareta	1995:	29,4	11,8	11,4	11,2	8,7	4,4	9,8	7,3	9,4	12,7	10,1	8,2
	1999:	24,9	12,3	13,0	11,8	9,1	4,9	10,7	7,7	11,0	16,7	13,9	8,9
	2003:	24,7	14,4	12,3	11,4	10,1	8,0	11,1	11,0	14,9	14,9	13,6	10,0
	2007:	28,4	10,6	10,2	10,9	11,2	8,5	14,3	10,1	12,0	13,3	16,5	11,7
Každodenné fajčenie		3,1	2,4	3,7	6,8	8,1	6,8	0,5	0,8	1,6	4,0	5,4	4,8
		2,3	3,3	4,8	7,1	9,9	7,8	1,2	1,1	3,0	6,8	10,0	7,7
		3,1	3,3	6,6	7,8	11,0	11,2	1,2	2,2	5,1	8,3	9,9	10,6
		6,1	3,5	3,9	6,5	9,2	11,2	2,6	2,1	4,0	6,5	11,0	13,9
Alkohol Pivo (aspoň 1 pohár)		20,0	12,8	13,6	17,1	12,9	7,0	15,1	10,1	10,5	12,5	9,7	6,2
		21,7	15,7	12,3	17,3	13,9	5,1	17,1	11,5	10,9	13,8	11,3	6,6
		24,0	16,3	13,3	16,4	14,3	7,0	15,7	13,0	12,5	14,5	13,4	9,1
		30,4	11,5	11,3	14,9	14,0	7,8	23,8	8,9	9,7	12,6	13,9	10,7
Víno (aspoň 1pohár)		19,9	14,2	17,4	18,1	14,0	6,7	11,7	10,8	16,1	22,7	18,0	9,5
		22,5	16,5	17,0	17,2	12,9	5,1	14,1	13,6	15,9	22,0	17,5	8,0
		22,5	16,5	17,0	17,2	12,9	5,1	12,3	14,0	17,1	20,7	19,1	10,6
		24,2	12,1	12,6	15,8	15,4	8,8	14,6	9,8	13,3	19,3	20,6	13,6
Tvrde (aspoň 1pohár)		9,8	7,1	11,8	18,7	19,2	11,0	3,7	3,0	7,8	15,8	18,5	14,2
		9,5	9,3	13,8	20,4	19,1	10,7	4,7	5,5	9,4	18,0	21,3	15,0
		10,4	10,7	16,8	19,2	19,9	12,9	3,8	5,5	11,5	19,3	23,3	19,2
		11,6	7,6	11,9	19,6	21,4	15,5	5,5	4,2	9,2	18,7	25,0	20,9
Opitosť		4,4	3,3	7,3	15,2	18,3	14,1	2,2	0,8	3,4	9,3	14,3	13,2
		3,7	3,4	8,4	17,4	21,7	15,1	2,1	1,7	4,6	14,1	19,5	16,7
		4,3	5,8	11,3	17,7	25,5	18,0	1,9	2,7	7,3	15,8	22,9	22,9
		6,4	4,9	8,8	16,0	24,3	19,8	3,1	2,7	7,1	13,6	22,7	25,1
Iné drogy Marihuana alebo hašiš		0,2	0,2	0,6	2,1	4,7	7,5	0,0	0,0	0,2	0,9	2,0	3,1
		0,2	0,5	1,4	5,6	9,6	10,0	0,1	0,2	0,8	2,8	6,9	6,6
		1,0	1,0	3,5	6,9	12,8	15,6	0,4	0,6	2,0	4,7	8,5	10,3
		1,8	1,7	3,8	7,3	16,6	20,1	0,4	0,8	2,1	5,8	12,3	16,6
Amfetamíny		0,3	0,1	0,3	0,3	0,5	0,7	0,0	0,0	0,2	0,2	0,3	0,3
		0,2	0,1	0,1	0,6	0,7	1,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,5	0,6
		0,2	0,1	0,3	0,5	1,2	2,7	0,2	0,0	0,2	0,6	1,0	1,5
		0,5	0,1	0,0	0,4	0,7	1,3	0,1	0,2	0,3	0,3	0,7	1,0
Trankvilizéry alebo sedatíva *		0,3	0,1	0,3	0,5	0,9	1,0	0,2	0,3	0,5	1,5	1,5	1,5
		0,1	0,1	0,5	1,5	4,2	4,5	0,3	0,1	0,5	2,9	5,7	6,0
		0,4	0,2	0,3	0,8	1,2	2,4	0,1	0,1	0,6	1,1	1,7	2,3
		0,8	0,2	0,3	0,5	1,1	1,5	0,4	0,3	0,5	1,1	1,7	2,3
Extáza		0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
		0,0	0,0	0,1	0,4	0,7	0,8	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4	0,7
		0,1	0,0	0,3	0,4	1,8	4,5	0,1	0,0	0,1	0,4	1,1	2,9
		0,6	0,1	0,3	0,8	2,2	4,6	0,2	0,1	0,2	0,7	1,9	3,2
Inhaláty		0,9	0,5	0,5	0,9	1,1	0,9	0,4	0,2	0,6	0,8	0,6	0,2
		0,5	0,3	0,8	1,2	1,8	1,5	0,3	0,2	0,4	1,1	1,8	0,8
		0,8	0,7	1,0	2,1	2,7	2,0	0,3	0,3	0,7	1,5	1,4	1,4
		1,8	0,7	1,1	1,4	1,9	2,2	0,7	0,6	0,6	1,5	2,1	1,9

* Pozn.: V prvom riadku ESPAD za rok 1995 a 1999; v druhom za rok 2003 a 2007.

** Pozn.: Bez lekárskeho predpisu.

Tab. ST 17. Množstvo piva, vína a tvrdého alkoholu skonzumovaného pri poslednej príležitosti.

Údaje sú v percentách.

	Chlapci				Dievčatá				Spolu			
Pivo*	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Nikdy nepije pivo	27,9	25,9	20,2	19,7	56,5	47,9	44,4	35,5	41,0	37,7	33,7	27,6
Pri poslednej príležitosti nepil/a pivo	16,9	19,8	13,9	17,7	22,4	25,6	24,5	30,8	19,3	22,9	19,8	24,2
– menej ako 5 deci (fľašku; malé pivo)	22,6	18,4	17,0	17,5	17,0	17,9	19,1	20,1	20,0	18,2	18,2	18,8
5 deci až liter (1 – 2 fľaše; veľké pivá)	21,3	23,1	28,3	28,2	3,2	6,5	9,1	10,4	13,1	14,2	17,6	19,3
1 až 2 litre (3 – 4 fľaše, veľké pivá)	6,1	7,9	12,3	9,8	0,5	1,4	2,2	2,2	3,6	4,4	6,7	6,0
nad 2 litre (5 a viac fliaš; veľkých pív)	5,2	4,9	8,3	7,1	0,4	0,7	0,8	1,0	3,0	2,6	4,1	4,1
Víno*												
Nikdy nepije víno	22,0	21,8	27,5	25,8	17,9	15,7	17,5	18,9	20,1	18,5	21,9	22,3
Pri poslednej príležitosti nepil víno	23,2	27,0	26,2	30,6	16,6	20,7	24,9	30,3	20,2	23,6	25,5	30,5
– 1 deci (nie viac ako decový pohár)	18,1	13,7	14,1	18,2	30,6	22,0	24,8	30,4	23,9	18,2	20,1	24,3
1 – 2 poháre (1 – 2 deci)	23,9	21,1	16,7	12,3	27,9	30,9	24,7	13,7	25,7	26,3	20,2	13,0
3 – 5 deci (asi do pol litrovej fľaše)	8,5	10,0	8,1	6,1	5,5	8,7	6,1	4,6	7,1	9,3	7,0	5,4
7 deci a viac („sedmičku“ vína a viac)	4,3	6,4	7,4	7,0	1,5	2,0	2,1	2,1	3,0	4,1	4,4	4,5
Tvrde*												
Nikdy nepije tvrdé	38,6	30,5	20,6	17,6	53,4	38,9	28,8	22,8	45,4	35,0	25,2	20,2
Pri poslednej príležitosti nepil/a tvrdé	23,4	26,6	21,2	20,0	19,8	23,8	21,7	22,8	21,7	25,2	21,5	21,3
– 1 poldeci (nie viac ako poldecák)	13,5	12,3	9,1	15,2	14,3	15,6	15,2	18,7	13,9	14,1	12,5	17,0
Pol až jedno deci (1 až 2 poldecáky)	13,2	14,2	18,8	20,1	8,5	13,5	18,8	18,4	11,1	13,8	18,8	19,3
1 až 2 a pol deci (od 3 do 5 poldeci)	7,0	8,9	14,8	16,4	3,0	5,6	11,3	12,6	5,2	7,1	12,8	14,5
Tri deci a viac (6 poldeci a viac)	4,3	7,5	15,5	10,7	1,0	2,6	4,2	4,7	2,8	4,8	9,2	7,7

* Pozn.: Percento všetkých respondentov, čo odpovedali na každú otázku. Súčet v stĺpci má byť 100% pre každý nápoj.

Tab. ST 18. Množstvo tzv. „alkopops“^{*} a muštu^{**} s obsahom alkoholu, skonzumovaných pri poslednej príležitosti.**

Údaje sú v percentách.

	Chlapci	Dievčatá	Spolu
Alkopops^{***}			
Nikdy nepije alkopops	59,5	51,7	55,6
Pri poslednej príležitosti nepil/a alkopops	30,8	39,2	35,0
– menej ako pol litra (ako dve fľašky, plechovky)	7,0	7,6	7,3
5 deci až liter (1 – 3 fľaše, plechovky)	1,5	1,1	1,3
1 až 2 litre (4 – 6 fliaš, plechoviek)	0,4	0,2	0,3
nad 2 litre (viac než 6 fliaš, plechoviek)	0,8	0,2	0,5
Mušť^{***}			
Nikdy nepije mušť	63,2	63,6	63,3
Pri poslednej príležitosti nepil/a mušť	31,1	33,2	32,1
– menej ako pol litra (ako dve fľašky, plechovky)	3,9	2,9	3,4
5 deci až liter (1 – 3 fľaše, plechovky)	1,2	0,3	0,8
1 až 2 litre (4 – 6 fliaš, plechoviek)	0,3	0,0	0,2
nad 2 litre (viac než 6 fliaš, plechoviek)	0,3	0,0	0,2

*Namiešané nápoje vo fľaškách alebo v plechovkách (ako napr. Radler, pivo s limonádovou príchuťou, resp. limonáda s príchuťou vodky, tequilly a pod.; nie také, ktoré sa riedia počas pitia, ako strik, kofola s vínom a pod.)

**Ovocné mušty, ako napr. jablčný alebo Sangria a pod., avšak iba tie z nich, ktoré obsahujú alkohol.

*** Pozn.: Percento všetkých respondentov, čo odpovedali na každú otázku. Súčet v stĺpci má byť 100% pre každý nápoj.

Tab. ST 19. Odhad množstva vypitého alkoholu v prepočte na gramy za posledný deň pitia

	Chlapci				Dievčatá				Spolu			
Alkopops	2007				2007				2007			
	1,7				1,2				1,4			
Mušt	2007				2007				2007			
	1,0				0,4				0,7			
Pivo	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
	14,0	14,6	20,7	18,6	2,7	4,2	5,4	6,0	8,8	9,0	12,1	12,3
Vino	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
	14,8	16,0	14,6	12,6	13,7	15,7	13,1	9,9	14,3	15,8	13,7	11,3
Tvrde	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
	12,2	15,9	26,3	24,3	6,2	10,5	16,1	17,5	9,4	13,0	20,6	20,9
SPOLU	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
	41,0	46,5	61,6	58,2	22,6	30,4	34,6	35,0	24,5	37,8	46,4	46,6

Tab. ST 20. Pravdepodobný účinok alkoholu po jeho konzumácii*.

V percentách sú odpovede – “Veľmi pravdepodobne” alebo “pravdepodobne”.

	Chlapci				Dievčatá				Spolu			
„Pozitívne” následky	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Budem sa cítiť uvoľnene	45,3	50,4	69,0	69,2	43,5	49,6	66,1	68,4	44,4	49,9	67,4	68,8
Budem sa cítiť šťastne	21,4	27,8	30,0	45,2	20,7	27,3	36,3	44,7	21,1	27,5	37,0	44,9
Budem kamarátskejší	43,9	46,1	66,3	69,4	43,5	47,1	64,1	68,8	43,7	46,6	65,1	69,1
Poriadne sa zabávam	55,4	57,1	71,4	74,9	49,5	54,6	66,1	71,5	52,8	55,7	68,3	73,2
Zabudnem na svoje problémy	43,6	37,2	49,5	54,0	34,7	34,8	41,7	48,8	39,5	36,0	45,5	51,4
„Negatívne” následky	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Budem sa cítiť chorý	26,3	15,9	10,9	12,9	30,4	18,4	14,4	15,9	28,2	17,2	12,9	14,5
Bude mi nanič z „kocoviny“	44,0	36,7	46,0	50,3	44,4	37,4	48,1	54,0	44,2	37,0	47,2	52,2
Nedokážem prestať piť	14,6	10,8	10,3	14,6	10,9	9,4	8,6	12,4	12,9	9,6	9,4	13,5
Poškodím si svoje zdravie	48,7	38,3	36,7	37,2	49,0	39,1	40,6	46,2	48,8	38,7	39,0	41,8
Spravím niečo, čo oľutujem	31,6	26,8	27,3	31,8	34,6	32,6	33,6	38,8	32,9	29,9	30,8	35,4
Možný problém s políciou	27,7	16,4	9,6	18,4	22,0	13,2	7,5	15,8	25,1	14,8	8,4	17,1

* Pozn.: Odpovede na otázku „Do akej miery je pravdepodobné, že ak vypiješ alkohol, stanú sa s tebou nasledujúce veci?”

Tab. ST 21. Vnímaná dostupnosť drog.

V percentách odpovede „Veľmi ľahko“ alebo „Dost' ľahko“*

	Chlapci				Dievčatá				Spolu			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Alkohol												
Pivo	89,4	94,5	97,2	92,6	83,5	91,0	96,9	90,2	86,7	92,7	97,0	91,3
Víno	87,9	92,9	96,3	90,1	83,8	90,9	96,2	90,8	86,0	91,8	96,2	90,4
Tvrdé	77,2	85,5	91,9	83,7	67,1	77,8	88,0	77,9	72,6	81,4	89,7	80,8
Iné drogy												
Marihuana alebo hašiš	34,3	51,8	63,1	68,3	23,9	40,2	50,0	55,3	29,5	45,6	56,0	61,8
Amfeta- míny	9,4	16,1	17,5	17,0	6,3	12,4	14,1	13,1	8,0	14,1	15,6	15,0
Trankvili- zéry alebo sedatíva	11,1	18,6	19,4	20,9	13,7	20,3	20,8	22,7	12,3	19,5	20,3	21,8
Extáza	5,6	18,5	28,3	36,8	3,5	16,9	24,5	32,7	4,7	17,6	26,2	34,8
Inhaláty	38,4	47,9	52,4	49,5	25,3	32,1	34,8	33,6	32,3	39,5	42,5	41,6

* Pozn: Percento všetkých respondentov, čo odpovedali na každú otázku.

Tab. ST 22. Vnímané riziko drog. (ESPAD 2003 a 2007)

Údaje sú v percentách. *

	Chlapci			Dievčatá			Spolu		
	Mierne riziko	Stredné riziko	Veľké riziko	Mierne riziko	Stredné riziko	Veľké riziko	Mierne riziko	Stredné riziko	Veľké riziko
Cigarety									
občasné fajčenie 2003:	45,0	29,7	10,1	52,6	28,5	7,5	49,2	29,0	8,7
cigariet ** 2007:	37,1	27,0	13,6	41,7	29,8	13,4	39,4	28,4	13,5
fajčenie jednej alebo 2003:	5,6	26,2	65,4	4,4	23,0	70,6	4,9	24,0	68,3
viac škatuliek denne 2007:	10,3	27,0	52,1	9,5	25,0	60,3	9,9	26,0	56,2
Alkohol									
Skoro každý deň vypiť 1 – 2 poháre	35,0	33,8	12,4	33,0	41,5	15,4	33,9	38,1	14,1
	34,9	29,1	12,7	29,4	36,7	19,9	32,1	32,9	16,3
Skoro každý deň vypiť 4 – 5 pohárov	12,4	34,3	47,5	6,0	31,6	59,3	8,8	32,8	54,1
	16,3	33,0	39,2	10,0	31,0	52,7	13,1	32,0	46,0
vypiť 5 a viac pohárov každý víkend	18,2	32,9	38,4	11,4	33,9	48,2	14,4	33,5	43,9
	18,7	32,6	33,9	13,3	33,5	44,2	16,0	33,1	39,1
Iné drogy									
Vyskúšať 1 – 2-krát marihuanu alebo hašiš	25,8	16,3	19,7	26,2	19,5	27,7	26,0	18,1	24,2
	28,2	15,9	17,4	29,6	20,6	22,4	28,9	18,3	19,9
Občas fajčiť marihuanu alebo hašiš	28,3	27,4	18,2	25,5	33,9	23,9	26,7	31,1	21,4
	30,2	23,5	19,4	27,3	29,3	25,2	28,7	26,4	22,3
Pravidelne fajčiť marihuanu alebo hašiš	8,6	20,0	57,8	3,2	13,6	75,1	5,6	16,4	67,5
	9,8	19,0	54,6	4,6	14,1	70,1	7,2	16,6	62,4
Skúsiť 1 – 2-krát amfetamíny	13,3	25,1	25,5	14,6	29,4	23,6	14,0	27,5	24,4
	16,0	22,1	31,0	15,6	27,0	30,9	15,8	24,6	30,9
Pravidelne brať amfetamíny	1,1	6,5	59,9	0,8	5,6	68,9	0,9	6,0	65,0
	2,2	6,3	64,7	1,1	4,7	73,1	1,6	5,5	68,9
Skúsiť 1 – 2-krát extázu	20,7	24,4	23,3	20,3	31,4	22,9	20,5	28,3	23,1
	23,5	21,6	23,2	24,0	25,3	27,7	23,7	23,5	25,4
Pravidelne brať extázu	3,2	14,1	56,7	2,2	11,8	67,8	2,6	12,8	62,9
	3,9	11,7	62,4	1,8	8,3	74,5	2,9	10,0	68,5

* Pozn: Percento všetkých respondentov, čo odpovedali na každú otázku.

** Pozn.: Obyčajné písmo: výsledky z roku 2003; tučné písmo: rok 2007

Tab. ST 23a. Problémové zážitky u chlapcov, dievčat a všetkých študentov spolu.
 Údaje sú v percentách.

	CH: Kvôli užívaniu alkoholu*			D: Kvôli užívaniu alkoholu			Σ: Kvôli užívaniu alkoholu		
	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
„Individuálne problémy”									
Slabý výkon v škole alebo v práci	9,0	9,8	26,4	4,5	5,4	21,8	6,6	7,4	24,1
Nehoda alebo úraz	8,9	12,3	21,9	4,8	6,4	15,0	6,7	9,0	18,4
Hospitalizovaný alebo prijatý na pohotovosti	1,6	1,4	4,6	0,6	0,9	2,7	1,1	1,1	3,6
„Problémy vo vzťahoch”	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
Spor alebo hádka	21,5	23,0		11,9	12,5		16,4	17,1	
Problémy vo vzťahu s kamarátmi	7,3	8,5	20,9	6,9	6,8	24,7	7,1	7,5	22,8
Problémy vo vzťahu s rodičmi	11,3	13,6	19,8	6,3	7,2	17,0	8,6	10,0	18,4
Problémy vo vzťahu s učiteľmi	3,0	2,7		1,4	0,8		2,1	1,6	
Sexuálne zážitky	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
Sex, ktorý si ďalší deň ľutoval/a	9,3	6,7	10,1	7,1	7,1	8,4	8,1	6,9	9,3
Sex bez ochrany	6,1	7,0	17,4	4,4	5,5	14,5	5,2	6,2	15,9
„Kriminálne problémy”	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
Šarvátka alebo bitka	13,4	17,2	31,3	2,7	3,8	11,1	7,7	9,6	21,1
Stal/a sa obeťou lúpeže alebo krádeže	1,5	2,2	5,8	0,5	1,3	3,7	1,0	1,7	4,7
Problém s políciou	4,8	5,6	13,5	0,8	1,7	4,7	2,7	3,4	9,1

* Pozn: Percento všetkých respondentov, ktorí odpovedali na každú otázku.

Tab. ST 23b. Problémové zážitky u chlapcov, dievčat a všetkých študentov spolu.
Údaje sú v percentách.

	CH: Kvôli užívaniu drog*			D: Kvôli užívaniu drog			Σ: Kvôli užívaniu drog		
	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
„Individuálne problémy”									
Slabý výkon v škole alebo v práci	1,4	3,2	8,3	0,9	1,9	5,3	1,1	2,5	6,8
Nehoda alebo úraz	0,4	0,9	4,1	0,2	0,2	2,2	0,3	0,5	3,1
Hospitalizovaný alebo prijatý na pohotovosti	0,2	0,3	1,3	0,1	0,2	0,7	0,2	0,3	1,0
„Problémy vo vzťahoch”	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
Spor alebo hádka	1,0	1,6		1,0	1,2		1,0	1,4	
Problémy vo vzťahu s kamarátmi	1,1	1,7	5,6	1,0	1,2	4,3	1,0	1,4	5,0
Problémy vo vzťahu s rodičmi	0,8	1,9	4,5	0,7	0,9	3,0	0,7	1,3	
Problémy vo vzťahu s učiteľmi	0,3	0,6		0,3	0,4		0,3	0,5	
Sexuálne zážitky	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
Sex, ktorý si ďalší deň ľutoval/a	0,5	0,4	2,6	0,2	0,3	1,6	0,3	0,3	2,1
Sex bez ochrany	0,4	0,4	5,0	0,2	0,3	3,0	0,3	0,3	4,0
„Kriminálne problémy”	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
Šarvátka alebo bitka	0,4	0,4	4,5	0,2	0,2	1,1	0,3	0,3	2,8
Stal/a sa obeťou lúpeže alebo krádeže	0,2	0,4	1,5	0,1	0,0	0,5	0,1	0,2	1,0
Problém s políciou	0,4	1,0	3,6	0,2	0,2	1,1	0,3	0,6	2,4

* Pozn: Percento všetkých respondentov, ktorí odpovedali na každú otázku.

Tab. ST 24. Odhad užívania drog medzi priateľmi.

Údaje sú v percentách.

	Väčšina alebo všetci priatelia											
	Chlapci				Dievčatá				Spolu			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Cigarety												
Fajčí cigarety*	21,0	29,8	43,2	37,9	17,7	34,3	45,0	41,5	19,5	32,1	44,2	39,7
Alkohol												
Pije alkohol (pivo, víno, tvrdé)	21,2	33,6	54,4	57,2	13,9	30,4	49,0	55,5	17,8	31,9	51,4	56,4
Opije sa najmenej raz za týždeň	6,6	8,9	19,5	26,1	2,8	8,2	15,2	24,1	4,8	8,5	17,1	25,1
	Dosť veľa, väčšina alebo všetci priatelia											
	Chlapci				Dievčatá				Spolu			
Iné drogy	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Fajčia marihuanu alebo hašiš	4,0	10,5	26,4	29,6	3,4	9,1	18,7	22,3	3,8	9,8	22,1	25,9
Berú trankvilizéry alebo sedatíva**	0,7	1,1	1,5	2,2	1,3	1,5	1,6	1,9	1,1	1,4	1,6	2,1
Berú extázu	0,5	1,2	5,0	4,2	0,3	0,8	4,6	4,3	0,4	1,0	4,8	4,2
Fetujú prchavé látky	0,9	1,6	2,2	3,0	0,8	0,5	2,2	3,4	0,9	1,6	2,2	3,2

* Pozn: Percento všetkých respondentov, čo odpovedali na každú otázku.

** Pozn: Bez lekárskeho predpisu.

Tab. ST 25. Chýbanie zo školy za posledných 30 dní.

Údaje sú v percentách.

	Vôbec nie				1 – 2 dni				3+ dní			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Pre chorobu												
Chlapci	53,5	54,4	41,1	47,7	15,7	18,7	16,7	19,8	30,8	26,9	42,1	32,4
Dievčatá	49,2	47,1	36,3	38,7	18,6	21,1	18,9	22,9	32,2	31,7	44,8	38,3
Všetci študenti	51,5	50,5	38,4	43,1	17,1	20,0	18,0	21,4	31,4	29,4	43,7	35,4
„Uliat/a sa“												
Chlapci	69,9	66,6	62,2	58,6	21,7	24,5	27,0	29,1	8,4	8,9	10,8	12,3
Dievčatá	70,0	65,4	62,8	60,4	24,2	28,2	28,8	31,2	5,4	6,4	8,5	8,4
Všetci študenti	70,0	66,0	62,5	59,5	23,0	26,4	27,9	30,1	7,0	7,7	9,5	10,2
Iné príčiny												
Chlapci	65,5	63,6	60,1	56,2	28,0	28,7	31,6	33,2	6,5	7,8	8,3	10,7
Dievčatá	68,2	66,9	62,7	53,3	26,1	27,4	30,1	37,3	5,6	5,7	7,3	9,4
Všetci študenti	66,7	65,3	61,5	54,8	27,1	28,1	30,7	35,2	6,2	6,7	7,7	10,0

Tab. ST 26. Osoby, ktoré žijú v tej istej domácnosti.

Údaje sú v percentách.

	Chlapci				Dievčatá				Spolu			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Žije sám/sama	*0,9	0,5	1,0	1,1	0,4	0,3	0,6	0,7	0,6	0,4	0,8	0,9
Otec	83,6	85,3	82,7	80,1	85,7	85,1	81,5	77,6	84,5	85,2	82,0	78,9
Nevlastný otec	0,3	3,1	3,5	4,6	4,2	4,4	4,4	6,2	3,7	3,8	4,0	5,4
Matka	93,2	95,2	92,4	92,9	96,8	96,5	94,8	93,8	94,8	95,9	93,7	93,3
Nevlastná matka	1,4	0,7	0,9	1,5	1,5	0,6	0,7	1,1	1,4	0,7	0,8	1,3
Starí rodičia (1 alebo dvaja)	13,5	13,4	12,7	17,0	12,4	13,3	14,9	16,3	13,0	13,3	13,9	16,7
Iný príbuzný (1 či viac)	3,1	3,2	3,7	4,3	2,9	3,6	3,9	5,6	3,0	3,4	3,8	4,9
Osoba(y) nie príbuzná(é)	0,8	1,4	1,4	1,9	0,8	1,7	2,2	2,7	0,8	1,6	1,8	2,3

* Pozn.: Percento všetkých respondentov s odpoveďou na každú otázku. Bola možná viac ako jedna odpoveď..

Tab. ST 27. Situácia rodiny v porovnaní s inými rodinami na Slovensku

Údaje sú v percentách.

	Chlapci				Dievčatá				Všetci študenti			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Oveľa lepšia	–	*8,4	7,2	8,1	–	8,6	7,9	8,7	–	8,5	7,6	8,4
O dosť lepšia	–	15,4	17,2	17,7	–	14,0	16,3	16,4	–	14,7	16,7	17,1
O čosi lepšia	–	30,8	31,9	29,7	–	25,7	26,9	27,4	–	28,1	29,1	28,6
Asi rovnaká	–	37,7	36,6	37,3	–	41,6	38,0	38,3	–	39,8	37,4	37,8
O čosi horšia	–	6,2	6,0	6,0	–	7,8	8,9	7,1	–	7,0	7,6	6,6
O dosť horšia	–	1,2	1,0	0,9	–	1,7	1,4	1,4	–	1,4	1,2	1,1
Oveľa horšia	–	0,3	0,2	0,4	–	0,6	0,6	0,6	–	0,5	0,4	0,5

* Pozn.: Percento všetkých respondentov s odpoveďou na každú otázku.

Tab. ST 28. Zloženie domácnosti a drogové zvyklosti (ESPAD 2003 a 2007).

Údaje sú v percentách.

	Zloženie domácnosti*								
	Chlapci			Dievčatá			Všetci študenti		
	Intaktné rodiny	Reštruktúrované rodiny	Jeden rodič	Intaktné rodiny	Reštruktúrované rodiny	Jeden rodič	Intaktné rodiny	Reštruktúrované rodiny	Jeden rodič
ESPAD 2003 – obyčajné písmo									
ESPAD 2007 – tučné písmo									
Cigarety**									
Fajčenie 40 a viackrát počas života	43,9	54,4	50,7	34,2	48,0	46,4	38,5	50,4	48,1
	39,8	54,2	47,2	34,9	51,9	44,4	37,4	52,8	45,7
11 a viac cigariet denne deň posledných 30 dní	9,4	16,4	12,2	4,4	7,5	9,6	6,7	10,5	10,7
	9,4	18,6	15,0	5,4	16,3	11,8	7,4	17,2	13,4
Alkohol									
Alkohol 6 a viackrát za posledných 30 dní	33,6	33,8	33,9	16,2	18,9	20,6	24,1	24,5	26,0
	34,3	41,9	36,1	21,8	29,3	23,3	28,0	34,2	29,2
5 a viac dávok po sebe 3 a viackrát za 30 dní	27,0	37,4	30,2	12,0	20,0	15,1	18,6	26,7	21,2
	32,7	44,5	35,3	20,0	28,5	22,6	26,4	34,8	28,5
Opitosť 3 a viackrát za posledných 30 dní	20,2	25,9	19,7	8,2	13,1	10,5	13,5	17,8	14,3
	11,3	12,7	12,5	5,2	9,1	6,7	8,3	10,5	9,3
Iné drogy, celoživotná prevalencia									
Akákoľvek nelegálna droga***	42,5	61,5	50,0	27,6	39,7	36,6	34,2	46,8	42,0
	49,2	61,3	53,7	35,6	48,9	49,7	42,4	54,0	46,6
Akákoľvek nelegálna droga bez marihuany	9,5	17,9	10,7	6,2	9,6	10,9	7,7	12,7	10,8
	12,1	19,4	15,4	8,7	14,4	13,0	10,4	16,5	14,2
Marihuana alebo hašiš	42,1	61,5	49,6	27,2	35,8	35,1	33,8	45,5	41,0
	48,4	67,2	60,3	35,2	49,3	46,2	41,8	56,3	52,8
Amfetamíny	3,9	12,7	4,8	2,5	4,7	4,6	3,1	7,7	4,7
	2,5	5,3	4,9	1,7	3,0	3,8	2,1	4,1	4,3
LSD a halucinogény	4,6	11,3	6,1	1,6	4,6	3,5	2,9	7,1	4,5
	6,2	9,8	8,2	4,6	7,8	6,4	5,4	8,6	7,2
Extáza	6,4	13,1	8,0	4,1	5,0	6,8	5,1	8,0	7,3
	7,8	14,2	11,3	5,2	11,2	9,8	6,5	12,4	10,5
Alkohol s tabletkami	16,5	25,9	18,0	20,0	26,2	25,3	18,5	26,1	22,4
	13,1	25,9	16,8	18,1	25,7	24,3	15,6	25,7	20,8
Inhaláty	10,5	14,8	14,1	6,6	8,5	8,4	8,3	10,9	10,7
	9,6	17,6	13,4	7,9	10,4	11,2	8,7	13,3	12,2

* Pozn.: Intaktné = Otec aj matka, Reštruktúrované = Otec a nevlastná matka alebo nevlastný otec a matka, Jeden rodič = Otec alebo matka.

** Pozn.: Percentá všetkých respondentov, čo odpovedali na každú otázku.

*** Pozn.: Zaradujú sa: marihuana, amfetamíny, LSD a halucinogény, krek, kokaín, heroín, extáza.

IX. TABUĽKY PODĽA KRAJOV A TYPOV ŠKÔL

Tabuľky s výsledkami v tejto časti správy nepatria do štandardnej časti správy, tak ako ju v predchádzajúcich troch vlnách prieskumu ESPAD predpisovala jednotná osnova prezentácie výsledkov. Ide o prezentovanie výsledkov, ktoré sú špecifické pre krajinu a podľa podmienok a premenných, ktoré sa sledovali pri tvorbe vzorky.

Okrem premennej pohlavia, ktorú opisujú vo všeobecnosti štandardné tabuľky predchádzajúcej časti, boli hlavné premenné pri výbere región, typ školy a ročník, takže táto časť správy podáva hlavné výsledky prieskumu usporiadané podľa nich.

Keďže v ESPAD sa problematike fajčenia venuje relatívne málo miesta, podáva sa v tejto časti správy o niečo podrobnejšia verzia výsledkov, ako to bývalo obvyklé. Rovnako o niečo podrobnejšie ako predtým, sú tabuľkovo spracované aj výsledky vo vzťahu k pitiu alkoholu, v členení podľa frekvencie a druhu nápoja, ale aj podľa iných kritérií. Je to z toho dôvodu, že rast frekvencie pitia a množstva vypitého alkoholu od roku 1995 už poukazuje na skutočne závažný problém s alkoholom u 15 až 19-ročnej mládeže u nás a je načas, aby boli proti tomu podniknuté opatrenia na zníženie tohoto problému.

V ostatných tabuľkách podľa členenia na kraje a školy sú (s výnimkou kanabisu) výsledky prezentované menej detailne, prevažne z hľadiska celoživotnej prevalencie.

Tab. RT *1. Počty žiakov a študentov vo výberovom súbore podľa regiónu a typu školy

V ý b e r o v ý s ú b o r p o d ľ a r e g i ó n o v v S l o v e n s k e j r e p u b l i k e : 2 0 0 7											
Typ školy	Brati slav- ský	Tr- nav- ský	Tren- čian- sky	Nit- rian- sky	Žilin- ský	B.By- stric- ký	Pre- šov- ský	Ko- šic- ký	Cel- kové počty	Počty študentov podľa pohlavia a podľa typu školy	
										Chlapci	Dievčatá
Z Š	294	130	283	373	341	168	331	189	2 109	1 090	1 019
G Y M	383	352	136	177	313	71	625	291	2 348	1 049	1 299
S O Š	113	196	172	248	63	192	121	288	1 393	644	749
S O U	227	233	146	310	519	325	225	169	2 154	1 174	980
Z S Š	183	230	524	379	83	687	343	358	2 787	1 447	1 340
Spolu	1 200	1 141	1 261	1 487	1 319	1 443	1 535	1 295	10 791	5 404	5 387

*Pozn.: Regi3n a typ

Tab. RT 2. Otázka: Koľkokrát počas života si fajčil/a cigarety? (Všetci študenti)

		0*		1-2		3-5		6-9		10-19		20-39		40+	
Slovenská republika**		21,4	22,7	13,5	13,7	8,4	8,1	5,4	5,3	5,9	6,6	5,1	4,5	40,4	39,2
Kraje	Bratislavský	19,1	21,9	12,0	14,4	6,5	7,2	5,4	3,9	5,6	5,6	4,2	5,1	47,2	42,0
	Trnavský	21,1	23,1	11,7	14,3	8,5	7,9	5,0	6,0	6,6	8,1	5,4	4,9	41,6	35,8
	Trenčiansky	24,3	22,8	13,1	13,3	9,3	8,8	5,8	6,0	6,0	6,3	6,7	4,5	34,9	38,3
	Nitriansky	22,8	24,1	15,2	13,1	7,9	7,8	4,5	5,6	6,3	6,6	6,5	4,6	36,8	38,2
	Žilinský	21,3	22,2	15,0	12,1	8,9	8,9	5,6	6,3	5,6	6,5	5,2	4,6	38,4	39,4
	B.Bystrický	18,9	19,7	14,0	14,0	8,2	7,5	5,3	5,3	5,9	6,4	4,6	4,3	43,3	42,8
	Prešovský	22,2	25,9	11,6	15,3	8,9	8,6	5,7	4,7	6,0	6,9	4,2	4,6	41,5	34,0
	Košický	22,0	21,6	15,3	12,3	9,7	8,0	5,7	4,9	5,6	6,1	4,5	3,6	37,2	43,5
Typ školy	G Y M	28,1	29,6	15,0	15,2	8,1	9,5	5,8	5,0	5,9	6,8	5,3	4,8	31,8	29,1
	S O Š	20,7	22,8	14,0	14,6	9,0	7,5	5,7	5,2	5,9	6,5	5,0	5,2	39,8	38,1
	S O U	15,6	17,8	11,5	11,6	8,0	7,7	4,5	5,8	5,7	7,5	4,7	3,7	50,0	45,8
	Z S Š	18,3	20,5	12,0	13,5	8,0	7,4	5,3	5,2	6,3	5,7	5,5	4,5	44,6	43,1
ZŠ	9	-	33,1	-	15,6	-	9,9	-	6,1	-	6,2	-	4,6	-	24,6
SŠ	1	24,2	26,4	14,8	15,7	9,3	8,7	5,4	5,7	6,6	7,0	5,1	4,4	34,6	32,2
	2	21,8	23,2	13,7	13,9	8,4	8,1	6,0	5,1	5,8	6,4	4,6	4,3	39,9	39,1
	3	19,7	20,3	12,7	13,3	7,6	7,2	4,7	4,8	5,5	7,0	5,1	5,6	44,7	41,6
	4	18,6	19,1	12,1	10,7	8,0	8,2	5,5	5,6	5,6	5,7	5,6	3,7	44,7	46,9

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 3. Otázka: Koľkokrát počas života si fajčil/a cigarety? (Chlapci)

		0*		1-2		3-5		6-9		10-19		20-39		40+	
Slovenská republika**		18,9	21,6	12,6	13,7	8,1	7,6	4,5	5,5	5,8	6,2	5,0	4,1	45,2	41,3
Kraje	Bratislavský	21,6	22,8	10,5	15,0	7,1	5,6	4,1	3,9	6,5	4,9	4,1	3,6	46,0	44,2
	Trnavský	21,0	24,8	11,2	16,7	7,8	6,7	2,7	4,8	4,9	8,7	4,6	3,0	47,8	35,2
	Trenčiansky	18,9	23,2	10,6	13,6	9,3	8,9	5,2	5,2	5,9	7,5	5,7	4,8	44,4	36,8
	Nitriansky	18,7	22,2	14,9	13,2	9,0	7,6	3,1	6,2	4,6	6,3	6,9	4,8	42,8	39,7
	Žilinský	20,3	17,9	12,4	11,5	8,7	8,1	5,6	7,2	6,6	6,0	6,0	3,6	40,5	45,6
	B.Bystrický	16,5	18,5	14,0	14,6	5,5	7,5	5,0	7,1	7,2	5,8	5,0	4,6	46,9	41,8
	Prešovský	16,6	22,6	11,7	14,7	8,4	7,7	4,6	3,7	5,8	5,1	3,6	4,7	49,2	41,4
	Košický	16,3	21,8	15,7	9,7	8,5	7,8	5,6	4,9	4,5	5,6	4,5	2,4	44,8	47,8
Typ školy	G Y M	23,8	27,6	14,0	14,6	8,0	9,3	4,9	4,6	5,7	6,6	5,4	4,7	38,1	32,7
	S O Š	20,6	22,8	12,8	15,7	8,8	6,7	4,3	5,9	6,5	6,7	5,4	5,7	41,5	36,5
	S O U	14,8	16,8	11,6	11,8	8,1	7,1	4,1	6,5	4,8	6,6	4,5	2,7	52,1	48,4
	Z S Š	15,2	20,6	11,7	13,8	5,9	7,1	5,4	5,1	7,8	5,5	4,6	4,2	49,4	43,8
ZŠ	9	-	30,7	-	15,7	-	9,5	-	5,4	-	6,8	-	3,8	-	28,2
SŠ	1	21,3	25,1	14,2	16,6	9,8	8,8	5,6	5,8	5,9	6,8	6,2	3,5	36,9	33,5
	2	18,1	22,8	13,7	13,5	7,6	6,7	4,3	4,6	6,3	6,7	4,5	3,7	45,5	42,0
	3	18,7	19,3	10,9	13,2	6,6	6,6	4,0	5,0	5,6	6,5	4,0	5,3	50,2	44,2
	4	15,7	17,3	10,6	10,1	8,0	8,0	3,6	6,8	4,9	4,4	5,2	4,3	52,1	49,1

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 4. Otázka: Koľkokrát počas života si fajčil/a cigarety? (Dievčatá)

		0*		1-2		3-5		6-9		10-19		20-39		40+	
Slovenská republika**		23,2	23,7	14,2	13,6	8,6	8,6	6,1	5,2	6,0	6,9	5,1	4,9	36,7	37,2
Kraje	Bratislavský	17,0	21,1	13,1	13,8	6,0	8,5	6,5	3,9	4,9	6,3	4,3	6,3	48,1	40,0
	Trnavský	21,2	21,7	12,1	12,3	8,9	8,8	6,6	7,0	7,8	7,5	6,0	6,4	37,4	36,3
	Trenčiansky	27,5	22,1	14,5	13,0	9,2	8,7	6,3	7,2	6,1	4,6	7,3	3,8	29,1	40,6
	Nitriansky	27,2	27,5	15,4	13,0	6,6	8,3	5,9	4,4	8,2	7,0	6,2	4,2	30,4	35,6
	Žilinský	22,3	26,2	17,4	12,4	9,0	9,7	5,7	5,5	4,6	6,9	4,4	5,5	36,5	33,7
	B.Bystrický	20,3	21,1	14,0	13,4	9,8	7,1	5,4	3,1	5,1	7,1	4,4	4,0	41,1	44,1
	Prešovský	27,6	28,4	11,5	15,8	9,3	9,3	6,8	5,5	6,1	8,2	4,8	4,4	33,9	28,3
	Košický	25,4	21,4	15,1	13,8	10,4	8,2	5,7	5,0	6,2	6,4	6,4	4,2	32,8	41,0
Typ školy	G Y M	30,9	31,1	15,6	15,7	8,2	9,7	6,3	5,4	6,0	6,9	5,2	4,9	27,7	26,2
	S O Š	20,8	22,8	14,5	13,7	9,1	8,3	6,5	4,7	5,6	6,3	4,7	4,7	38,8	39,5
	S O U	17,1	19,1	11,4	11,3	7,8	8,5	5,4	5,0	7,6	8,5	5,1	4,9	45,7	42,7
	Z S Š	20,0	20,5	12,2	13,3	9,2	7,7	5,2	5,3	5,5	5,9	5,9	4,8	44,0	42,5
ZŠ	9	-	35,6	-	15,5	-	10,4	-	6,9	-	5,5	-	5,4	-	20,6
SŠ	1	26,6	27,1	15,3	14,8	8,8	8,5	5,3	5,7	7,2	7,1	4,2	5,3	32,5	30,9
	2	24,6	23,6	13,7	14,3	8,9	9,6	7,3	5,6	5,4	6,1	4,7	4,9	35,5	35,9
	3	20,6	21,7	14,2	13,3	8,4	7,8	5,3	4,6	5,4	7,6	5,0	5,9	40,2	39,3
	4	20,5	20,7	13,1	11,3	8,1	8,4	6,8	4,6	6,0	6,8	5,8	3,1	39,7	44,9

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 5. Otázka: Ako často si fajčil/a cigarety počas minulých 30 dní? (Všetci študenti)

		Vôbec nie*		Menej ako 1 za týždeň		Menej ako 1 denne		1-5 za deň		6-10 za deň		11-20 za deň		20+	
Slovenská republika**		56,1	56,5	7,7	6,7	4,7	4,3	14,2	13,8	9,7	9,8	5,4	6,1	2,2	2,9
Kraje	Blava	50,2	56,5	8,6	5,6	5,0	5,0	10,9	10,7	11,5	9,1	10,0	10,0	3,8	3,1
	Trnava	53,5	58,6	8,1	7,7	4,4	5,0	15,4	13,9	9,4	7,9	6,7	5,1	2,5	1,9
	Trenčín	62,0	58,0	7,0	7,2	5,8	4,8	13,3	13,1	7,9	10,0	2,7	4,5	1,3	2,4
	Nitra	58,9	57,5	8,6	6,8	4,6	3,5	14,0	11,5	8,4	9,1	4,4	8,0	1,0	3,6
	Žilina	58,8	56,6	8,5	6,9	4,9	4,0	13,2	13,4	8,7	9,5	4,1	6,0	1,8	3,6
	Bystrica	54,2	52,7	6,5	5,2	4,3	4,1	15,5	16,0	11,4	11,7	5,7	6,7	2,4	3,8
	Prešov	56,1	60,6	6,1	7,6	4,2	3,9	15,5	14,0	11,3	9,4	4,5	3,1	2,3	1,4
	Košice	53,7	51,5	7,5	6,4	4,5	4,1	16,9	17,3	8,3	11,1	3,6	6,0	1,9	3,6
Typ školy	G Y M	66,9	66,8	8,6	7,5	5,0	5,0	10,9	11,5	4,5	5,3	3,0	2,9	1,0	1,2
	S O Š	56,6	58,2	7,5	7,4	4,5	4,7	14,2	15,7	10,2	7,8	4,9	4,9	2,1	1,4
	S O U	44,6	48,0	6,8	5,8	4,3	3,3	16,6	14,3	14,8	13,7	9,0	10,0	3,8	4,8
	Z S Š	51,4	53,5	7,7	6,3	5,4	4,1	17,4	14,6	10,7	11,5	5,1	6,3	2,4	3,6
ZŠ	9	-	68,8	-	8,1	-	4,3	-	9,2	-	5,5	-	2,3	-	1,8
SŠ	1	59,0	61,1	8,0	6,8	5,4	4,2	13,4	11,8	7,4	7,5	5,3	5,5	1,5	3,2
	2	56,7	57,0	7,4	6,9	4,0	3,8	15,6	14,5	9,4	9,7	4,8	5,3	2,1	2,8
	3	52,4	52,6	8,0	6,9	4,6	5,5	13,6	13,9	12,3	11,1	6,2	6,9	2,8	2,9
	4	55,9	53,3	7,1	6,0	4,8	3,4	13,9	16,0	10,4	11,7	5,3	6,9	2,6	2,7

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 6. Otázka: Ako často si fajčil/a cigarety počas minulých 30 dní? (Chlapci)

		Vôbec nie*		Menej ako 1 za týždeň		Menej ako 1 denne		1-5 za deň		6-10 za deň		11-20 za deň		20+	
Slovenská republika**		53,4	56,8	6,9	5,7	4,1	4,0	13,6	12,6	11,9	10,0	6,9	6,9	3,2	3,9
Kraje	Blava	52,3	58,1	7,6	6,1	4,1	4,6	11,7	9,7	9,7	6,3	9,3	10,2	5,3	5,1
	Trnava	51,3	62,3	5,1	6,3	4,1	5,4	15,1	13,6	12,9	5,4	8,8	4,8	2,7	2,2
	Trenčín	57,1	60,8	6,1	6,6	5,9	5,2	14,0	11,6	9,9	8,0	4,6	4,8	2,3	3,0
	Nitra	55,0	56,7	7,7	6,3	3,3	3,3	14,0	11,3	11,3	10,4	7,2	8,2	1,3	3,7
	Žilina	58,2	51,5	9,2	6,8	4,1	4,7	11,2	12,0	10,1	12,2	4,6	7,9	2,6	4,9
	Bystrica	50,1	55,9	5,5	3,7	4,0	4,2	13,0	13,1	15,5	11,0	8,5	7,5	3,5	4,6
	Prešov	50,1	57,7	5,2	4,9	4,2	1,9	14,7	16,5	15,5	12,1	6,2	4,0	3,6	2,8
Košice	52,1	50,2	6,6	5,9	3,8	3,2	16,5	12,7	11,3	14,1	6,5	8,5	3,2	5,4	
Typ školy	G Y M	64,9	65,5	7,7	7,2	4,5	5,2	11,9	11,0	6,4	5,8	3,5	3,6	1,1	1,6
	S O Š	55,7	61,8	7,5	7,3	4,4	3,7	11,5	13,0	11,0	6,8	6,6	5,7	3,3	1,6
	S O U	44,3	48,0	6,0	5,2	3,6	3,3	15,6	12,6	16,1	13,7	9,8	10,3	4,6	6,8
	Z S Š	49,6	55,4	5,6	4,4	3,9	3,8	17,3	13,6	14,1	11,6	6,3	7,0	3,2	4,2
ZŠ	9	-	68,1	-	7,5	-	3,3	-	10,0	-	6,1	-	2,9	-	2,0
SŠ	1	58,1	62,1	7,9	5,8	4,4	4,2	12,8	10,4	8,5	7,6	6,5	6,0	1,8	4,0
	2	52,2	56,6	5,6	5,1	3,7	3,6	15,8	14,2	12,6	10,1	6,5	6,4	3,7	3,9
	3	50,8	52,7	7,3	6,8	3,2	4,6	12,9	13,1	15,0	10,5	7,3	8,5	3,6	3,8
	4	50,8	53,6	6,5	5,4	5,8	3,5	12,5	13,4	12,4	13,2	7,8	7,2	4,3	3,8

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 7. Otázka: Ako často si fajčil/a cigarety počas minulých 30 dní? (Dievčatá)

		Vôbec nie*		Menej ako 1 za týždeň		Menej ako 1 denne		1-5 za deň		6-10 za deň		11-20 za deň		20+	
Slovenská republika**		58,3	56,1	8,3	7,6	5,2	4,5	14,6	15,1	8,0	9,6	4,1	5,2	1,4	1,9
Kraje	Blava	48,6	55,0	9,3	5,3	5,8	5,3	10,2	11,6	13,0	11,6	10,7	9,8	2,6	1,4
	Trnava	55,0	55,4	10,1	9,0	4,6	4,6	15,5	14,1	7,1	10,1	5,3	5,3	2,3	1,6
	Trenčín	65,0	54,0	7,6	8,2	5,7	4,3	12,8	15,1	6,7	12,7	1,5	4,1	0,6	1,7
	Nitra	63,0	58,9	9,5	7,8	6,0	3,9	14,0	11,9	5,3	6,7	1,4	7,5	0,7	3,4
	Žilina	59,3	61,4	7,9	6,9	5,7	3,1	14,9	14,8	7,5	7,1	3,6	4,3	1,1	2,4
	Bystrica	56,6	48,7	7,1	6,9	4,5	4,1	17,0	19,5	9,0	12,4	4,1	5,7	1,8	2,6
	Prešov	61,6	63,0	7,1	9,7	4,1	5,4	16,3	11,9	7,2	7,3	2,8	2,4	1,1	0,3
Košice	60,3	52,2	8,0	6,7	4,9	4,7	17,2	20,1	6,6	9,3	1,9	4,5	1,2	2,5	
Typ školy	G Y M	68,2	67,8	9,2	7,6	5,4	4,8	10,3	11,9	3,2	4,9	2,7	2,2	0,9	0,8
	S O Š	57,0	55,1	7,5	7,5	4,5	5,5	15,6	17,9	9,9	8,7	4,0	4,1	1,4	1,2
	S O U	45,2	47,9	8,3	6,6	5,7	3,3	18,7	16,3	12,4	13,8	7,3	9,6	2,4	2,6
	Z S Š	52,4	53,1	8,9	8,5	6,3	4,6	17,5	15,7	8,7	11,5	4,4	5,5	1,9	2,8
ZŠ	9	-	69,6	-	8,9	-	5,3	-	8,3	-	5,0	-	1,6	-	1,3
SŠ	1	59,8	60,0	8,1	7,8	6,2	4,2	14,0	13,3	6,4	7,4	4,2	5,0	1,3	2,3
	2	60,1	57,5	8,8	8,7	4,3	4,0	15,5	14,7	7,0	9,3	3,4	4,1	0,9	1,5
	3	53,8	52,5	8,5	7,1	5,8	6,5	14,2	14,8	10,1	11,8	5,3	5,4	2,2	1,9
	4	59,3	53,0	7,5	6,6	4,1	3,4	14,9	18,3	9,1	10,4	3,6	6,5	1,5	1,7

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 8. Otázka: Koľko tvojich kamarátov/tiek podľa teba fajčí cigarety

		Nikto*		Málo		Dost' veľa		Väčšina		Všetci	
Slovenská republika		1,1	1,7	14,5	16,5	40,2	42,1	40,5	36,0	3,7	3,7
Kraje	Bratislavský	1,7	1,2	14,3	19,6	36,2	36,8	42,8	37,6	5,0	4,7
	Trnavský	1,4	1,9	15,8	16,7	34,1	43,7	44,2	33,7	4,5	4,0
	Trenčiansky	1,4	2,0	20,5	18,1	43,9	44,8	32,3	33,0	2,0	2,3
	Nitriansky	0,9	3,5	16,6	16,2	43,0	39,5	35,7	36,9	3,8	3,9
	Žilinský	1,1	1,9	16,3	18,0	42,6	43,1	35,9	34,2	4,1	2,9
	B.Bystrický	0,9	1,1	9,8	13,5	39,8	42,0	45,0	39,1	4,4	4,3
	Prešovský	0,6	1,1	11,7	18,3	39,7	45,1	46,1	32,5	1,9	3,0
	Košický	0,7	1,4	12,2	12,8	42,3	40,5	40,9	40,7	3,9	4,6
Typ školy	G Y M	1,6	1,2	20,6	20,9	46,9	44,7	29,4	28,6	1,6	1,9
	S O Š	0,9	1,2	13,7	15,0	39,5	44,3	42,3	36,9	3,6	2,6
	S O U	0,8	2,0	10,1	14,0	33,8	36,3	48,6	42,2	6,7	5,5
	Z S Š	0,9	2,3	10,3	15,5	38,7	36,9	46,8	36,9	3,3	4,4
ZŠ	9	-	4,1	-	24,5	-	36,7	-	29,5	-	5,2
Ročník SŠ	1	1,5	2,5	17,1	19,7	39,2	38,2	38,1	35,0	4,2	4,7
	2	1,2	1,5	13,4	16,5	40,0	43,8	41,2	34,5	4,2	3,7
	3	0,8	1,1	12,9	15,1	38,1	44,4	44,8	36,6	3,3	2,9
	4	0,5	1,5	14,1	13,6	45,1	42,9	37,4	38,8	2,9	3,3

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 9. Otázka na pasívne fajčenie: Ako často si v miestnosti, kde sa fajčí?*

		Skoro nikdy		O b č a s		Č a s t o		Skoro dene	
		2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007
Slovenská republika**		9,9	11,9	38,3	36,1	32,0	34,1	19,8	17,9
Kraje	Bratislavský	9,6	9,3	35,6	37,3	31,9	32,7	22,9	20,7
	Trnavský	7,9	13,2	35,9	33,8	34,2	37,3	22,1	15,8
	Trenčiansky	13,4	10,8	41,3	37,9	32,8	36,0	12,5	15,3
	Nitriansky	11,2	16,5	38,4	35,9	32,2	29,8	18,2	17,8
	Žilinský	11,1	10,1	39,8	38,0	31,6	35,8	17,5	16,1
	B.Bystrický	7,6	10,6	35,3	34,8	31,9	34,3	25,1	20,3
	Prešovský	7,7	11,8	40,5	37,9	33,0	34,3	18,8	16,0
	Košický	10,7	12,7	39,6	33,3	29,4	33,0	20,3	21,1
Typ školy	G Y M	11,9	11,5	43,5	40,2	30,2	34,9	14,3	13,4
	S O Š	9,5	10,9	37,2	39,7	32,8	32,8	20,6	16,6
	S O U	8,6	12,1	33,9	31,8	32,8	33,8	24,7	22,2
	Z S Š	8,4	12,8	38,3	33,9	32,6	34,2	20,7	19,1
ZŠ	9	-	24,3	-	37,9	-	21,8	-	16,0
Ročník SŠ	1	12,7	15,8	38,9	35,8	28,9	29,0	19,6	19,4
	2	11,2	13,0	38,0	35,1	31,0	35,2	19,8	16,8
	3	7,2	9,8	36,7	36,3	36,3	36,0	19,7	17,8
	4	7,2	7,4	40,2	37,6	32,6	38,0	20,0	17,0

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 10. Otázka: Vypitie alkoholického nápoja počas života, 12 mesiacov a 30 dní.

Pohlavie a vek	Spolu		Chlapci		Dievčatá		16		17		18		19	
<i>Vypil/a nejaký alkoholický nápoj počas života 40 a viackrát?*</i>														
Slovensko**	46,3	48,6	58,0	57,8	36,9	39,3	34,9	30,6	39,9	41,8	50,6	51,3	58,8	62,0
Blava	53,0	52,7	57,7	63,7	49,2	43,6	49,8	34,9	43,5	44,6	57,3	51,1	65,9	64,4
Trnava	43,3	52,0	62,2	62,1	30,4	43,4	27,1	29,7	39,6	45,5	48,8	55,3	53,4	66,1
Trenčín	42,9	49,3	61,1	55,3	31,6	41,0	32,3	34,2	35,0	45,8	45,8	48,5	57,7	61,3
Nitra	45,0	51,4	54,9	58,2	34,3	38,6	34,7	31,4	37,3	40,1	50,0	53,7	58,0	65,1
Žilina	49,2	49,9	59,7	59,7	39,2	40,8	38,3	30,0	42,6	41,4	53,6	56,8	62,7	65,3
Bystrica	46,0	49,2	58,3	56,8	38,6	39,9	35,5	31,2	41,7	45,1	51,1	54,9	55,4	57,9
Prešov	47,9	43,2	61,0	53,3	34,9	35,4	31,0	26,7	43,0	36,3	54,0	50,1	59,8	62,0
Košice	38,8	42,9	50,7	55,5	31,8	35,3	28,3	28,6	32,5	36,9	40,8	41,3	52,9	53,4
<i>Vypil/a si alkoholický nápoj za minulých 12 mesiacov 10-19 a viackrát?*</i>														
Slovensko**	49,9	54,6	59,7	60,9	41,9	48,4	40,5	39,4	45,4	50,3	55,0	58,3	57,8	62,7
Blava	55,7	59,2	57,8	69,5	54,0	50,5	55,1	42,7	53,5	58,2	59,6	62,5	61,8	65,0
Trnava	47,7	58,9	65,8	65,9	35,4	53,0	35,6	42,0	43,2	54,7	52,6	59,2	56,5	69,2
Trenčín	49,1	57,5	62,3	60,7	40,9	53,1	37,3	40,5	42,9	53,6	55,2	60,3	60,7	66,8
Nitra	46,4	52,2	53,3	57,4	33,0	42,5	35,0	36,1	38,5	42,9	55,8	56,9	55,9	61,2
Žilina	50,8	55,7	61,2	61,0	41,1	50,6	43,4	40,1	43,5	50,4	56,9	61,5	59,8	66,8
Bystrica	48,5	55,1	59,5	60,0	41,8	49,4	41,2	41,6	46,5	51,6	53,4	60,1	52,1	59,3
Prešov	52,4	51,4	63,7	59,4	41,6	45,4	39,5	35,6	57,3	47,7	55,3	59,4	60,2	61,5
Košice	44,6	49,0	57,3	56,6	37,1	44,4	36,2	50,6	37,5	44,9	49,5	48,7	53,1	53,3
<i>Vypil/a si alkoholický nápoj počas posledných 30 dní 3-5 a viackrát?*</i>														
Slovensko**	42,8	47,1	51,5	53,0	35,8	41,0	35,9	37,3	40,0	44,6	45,9	49,5	49,0	52,4
Blava	47,1	52,6	49,5	61,3	45,2	45,4	44,1	41,2	45,1	54,3	51,4	57,7	51,4	55,5
Trnava	43,0	50,2	56,8	55,0	33,7	46,2	34,1	40,4	40,2	46,3	43,2	53,6	57,2	81,9
Trenčín	38,7	47,2	48,1	50,4	32,9	43,5	33,7	38,7	38,3	45,8	40,5	47,3	43,4	53,1
Nitra	37,4	44,4	45,3	50,0	29,0	34,2	29,1	34,0	32,2	40,7	43,1	45,9	44,2	50,5
Žilina	42,7	48,9	50,9	56,8	35,2	41,0	33,7	37,9	40,8	45,7	48,2	53,7	48,5	36,8
Bystrica	43,1	48,8	52,1	53,2	37,7	43,6	24,8	37,0	41,0	48,0	44,6	53,0	49,9	51,5
Prešov	47,2	42,9	58,4	50,1	36,1	37,3	38,5	33,3	44,8	39,2	47,7	46,5	57,0	53,7
Košice	40,0	43,3	51,9	51,1	33,1	38,5	37,8	38,9	34,2	41,3	48,8	41,8	44,3	45,7

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 11. Otázka: Keď si posledne pil/a alkohol, bolo to pivo*?

		Pil/a som pivo**		Alkohol v gramoch***		Alkohol v gramoch 2003 CHL. 2007		Alkohol v gramoch 2003 DIEV. 2007	
Slovensko		46,5	48,2	12,1	12,3	20,7	18,6	5,4	6,0
Kraj	Bratislavský	41,1	48,5	11,9	12,8	19,5	20,5	5,5	6,4
	Trnavský	40,3	45,5	11,3	11,0	21,6	17,0	4,4	5,7
	Trenčiansky	40,4	50,5	9,7	13,5	18,8	19,4	4,2	5,6
	Nitriansky	40,0	46,6	9,8	11,6	16,0	15,2	3,1	4,6
	Žilinský	49,8	51,9	13,7	15,3	22,3	23,4	5,8	7,6
	B.Bystrický	49,2	50,1	11,8	13,9	20,3	19,7	6,7	6,8
	Prešovský	57,4	47,3	15,6	10,7	24,1	17,3	7,3	5,7
	Košický	50,6	45,5	11,7	10,0	22,8	17,3	5,3	5,4

* Pozn.: Od jedného malého piva do 5 a viac; celkové údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné pivo; Výsledky z roku 2007 – tučné pivo

*** Pozn.: Vypitý čistý alkohol v prepočte na gramy (2003 – obyčajné pivo; 2007 – tučné pivo)

Tab. RT 12. Otázka: Keď si posledne pil/a alkohol, bolo to víno*?

		Pil/a som víno**		Alkohol v gramoch***		Alkohol v gramoch 2003 CHL. 2007		Alkohol v gramoch 2003 DIEV. 2007	
Slovensko		52,7	47,2	13,8	11,3	14,6	12,6	13,1	9,9
Kraj	Bratislavský	49,2	40,5	13,6	9,2	14,6	9,8	12,7	8,8
	Trnavský	52,9	48,7	15,3	11,8	18,2	13,5	13,3	10,3
	Trenčiansky	54,0	42,5	12,8	9,6	12,8	9,1	12,9	10,3
	Nitriansky	51,8	54,0	14,0	14,2	17,4	16,8	10,2	9,3
	Žilinský	52,4	50,4	14,6	11,6	13,5	13,1	14,7	10,2
	B.Bystrický	53,6	48,0	14,5	12,6	16,5	14,4	13,2	10,5
	Prešovský	53,3	44,9	13,2	15,6	12,6	9,0	13,8	9,7
	Košický	55,6	44,1	13,1	11,3	12,7	12,8	13,4	10,2

* Pozn.: Od jedného malého piva do 5 a viac; celkové údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné pivo; Výsledky z roku 2007 – tučné pivo

*** Pozn.: Vypitý čistý alkohol v prepočte na gramy (2003 – obyčajné pivo; 2007 – tučné pivo)

Tab. RT 13. Otázka: Keď si posledne pil/a alkohol, bolo to tvrdé (destilát)*?

		Pil/a som tvrdé**		Alkohol v gramoch***		Alkohol v gramoch 2003 CHL. 2007		Alkohol v gramoch 2003 DIEV. 2007	
Slovensko		53,3	58,4	20,6	20,9	26,3	24,7	16,1	17,5
Kraj	Bratislavský	54,3	61,3	21,7	22,9	23,9	25,0	19,8	21,1
	Trnavský	58,2	56,7	22,7	19,5	30,2	21,3	17,6	18,0
	Trenčiansky	52,2	61,3	19,1	22,2	27,0	25,3	14,3	16,6
	Nitriansky	53,9	58,8	20,0	20,5	25,8	23,7	13,8	14,6
	Žilinský	51,4	56,7	20,3	20,5	25,0	24,9	16,0	16,4
	B.Bystrický	51,2	60,3	19,0	22,2	24,6	24,2	15,6	19,8
	Prešovský	52,6	56,3	20,8	23,4	28,1	23,8	13,5	15,6
	Košický	53,1	56,3	21,0	20,4	28,1	25,1	16,9	17,4

* Pozn.: Od jedného malého piva do 5 a viac; celkové údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné pivo; Výsledky z roku 2007 – tučné pivo

*** Pozn.: Vypitý čistý alkohol v prepočte na gramy (2003 – obyčajné pivo; 2007 – tučné pivo)

Tab. RT 14. Otázka: Za posledných 30 dní si vypil/a 5 alebo viac dávok alkoholu?

SPOLU		ani raz*		1 raz		2 razy		3-5 ráz		6-9 ráz		10+	
Slovenská republika**		53,2	43,2	15,8	16,0	11,5	14,0	11,8	15,3	4,2	6,0	3,5	5,4
Kraj	Blava	51,2	39,2	13,9	16,9	13,3	13,8	13,8	17,6	4,1	7,3	3,7	5,2
	Trnava	51,4	42,8	16,0	14,5	10,6	14,9	13,5	17,0	3,7	6,6	4,8	4,2
	Trenčín	58,5	43,5	16,3	14,7	10,2	14,3	9,1	16,1	3,9	6,0	2,1	5,3
	Nitra	56,0	42,0	16,8	16,5	11,2	15,6	10,1	14,0	3,7	6,5	2,4	5,4
	Žilina	52,9	42,3	16,5	17,4	11,0	13,9	11,6	14,4	4,5	6,4	3,7	5,7
	Bystrica	48,9	38,8	16,6	15,7	12,8	15,5	14,6	16,4	3,4	6,1	3,9	7,5
	Prešov	51,5	50,8	15,5	15,5	10,3	10,2	11,5	13,2	6,4	5,6	4,9	4,7
	Košice	56,0	44,3	16,1	17,4	12,0	14,2	10,4	14,7	3,0	4,0	2,5	5,4
Typ školy	G Y M	64,6	52,5	14,0	15,4	8,3	11,7	8,1	13,0	2,8	4,4	2,3	3,0
	S O Š	53,6	47,5	15,9	14,5	12,0	13,0	12,0	15,4	3,8	5,0	2,8	4,6
	S O U	40,6	35,4	16,8	16,5	14,0	15,5	15,8	17,0	6,9	7,8	6,0	7,8
	Z S Š	49,3	39,2	18,5	16,9	12,9	15,2	12,3	16,1	3,0	6,5	3,9	6,1
ZŠ	9	-	56,0	-	16,3	-	11,2	-	9,4	-	3,7	-	3,3
SŠ	1	56,5	46,1	15,9	16,9	10,6	13,2	10,7	13,9	3,8	5,2	2,5	4,7
	2	53,7	43,1	15,9	16,4	12,1	13,6	10,9	15,7	4,3	6,3	3,0	4,9
	3	49,3	42,4	16,0	15,7	11,1	14,2	14,5	16,5	4,2	5,9	4,9	5,2
	4	52,6	39,8	15,3	14,8	12,6	15,2	11,3	15,6	4,6	7,0	3,8	7,5

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 15. Otázka: Za posledných 30 dní si vypil 5 alebo viac dávok alkoholu?

CHLAPCI		ani raz*		1 raz		2 razy		3-5 ráz		6-9 ráz		10+	
Slovenská republika**		42,5	37,2	16,9	15,1	12,7	14,5	15,0	17,3	6,6	7,9	6,3	8,1
Kraj	Blava	46,8	33,0	14,7	12,7	11,5	14,4	15,0	21,5	5,8	10,3	6,2	8,1
	Trnava	38,7	37,6	14,8	16,7	10,5	15,9	20,2	16,3	6,6	7,2	9,2	6,3
	Trenčín	45,9	39,9	15,8	12,3	13,3	14,6	13,3	18,2	6,6	7,5	5,1	7,5
	Nitra	44,6	37,3	18,0	16,1	14,6	16,0	12,3	15,7	6,4	8,1	4,0	6,7
	Žilina	42,8	35,4	19,0	17,0	10,9	12,7	15,8	17,0	5,8	9,2	5,7	8,8
	Bystrica	37,4	32,6	17,5	14,7	14,5	16,3	19,7	18,0	4,0	7,7	7,0	10,8
	Prešov	38,8	42,8	16,6	15,8	11,9	10,9	14,2	15,5	10,1	7,4	8,4	7,6
	Košice	42,6	38,6	18,1	14,9	15,3	14,7	13,0	17,1	5,6	6,3	5,4	8,4
Typ školy	G Y M	54,1	45,6	16,5	15,5	9,0	13,3	11,3	15,3	4,9	5,6	4,2	4,7
	S O Š	42,2	41,6	17,1	12,7	14,2	13,8	15,2	17,2	5,7	8,0	5,4	6,9
	S O U	35,4	31,8	15,7	14,6	13,9	15,9	16,9	17,5	9,0	9,0	8,1	11,1
	Z S Š	37,9	33,4	18,2	16,1	13,3	14,7	18,2	18,5	4,1	8,7	8,3	8,6
ZŠ	9	-	52,3	-	16,4	-	12,3	-	10,0	-	4,5	-	4,6
SŠ	1	49,8	42,9	18,2	16,7	10,6	13,2	11,8	14,1	5,4	6,0	4,1	7,1
	2	40,9	38,1	16,6	14,2	15,1	13,8	14,7	18,3	7,2	8,7	5,5	6,9
	3	38,8	33,1	15,6	14,7	11,6	16,3	18,4	19,4	6,8	8,4	8,7	8,0
	4	37,6	31,7	16,8	14,2	14,1	15,5	16,3	18,2	7,2	9,2	7,9	11,2

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 16. Otázka: Za posledných 30 dní si vypila 5 alebo viac dávok alkoholu?

DIEVČATÁ		ani raz*		1 raz		2 razy		3-5 ráz		6-9 ráz		10+	
Slovenská republika**		61,6	49,2	15,0	16,9	10,6	13,5	9,2	13,5	2,3	4,1	1,3	2,9
Kraj	Blava	54,7	44,2	13,3	20,2	14,8	13,4	12,8	14,5	2,8	4,9	1,6	2,9
	Trnava	60,0	47,3	16,8	12,6	10,7	14,1	8,9	17,6	1,8	6,0	1,8	2,4
	Trenčín	66,1	48,4	16,6	17,8	8,4	14,0	6,5	13,3	2,2	4,1	0,3	2,4
	Nitra	68,1	50,6	15,5	17,3	7,5	15,0	7,6	10,9	0,7	3,4	0,6	2,8
	Žilina	62,1	48,9	14,1	17,6	11,1	15,0	7,7	11,9	3,2	3,8	1,8	2,8
	Bystrica	55,4	46,5	16,1	16,8	11,9	14,5	11,6	14,7	3,0	3,8	2,1	3,7
	Prešov	64,0	57,1	14,4	15,1	8,6	9,6	8,8	11,5	2,8	4,2	1,4	2,4
	Košice	63,7	47,8	14,9	18,9	10,0	13,9	8,9	13,3	1,6	2,6	0,8	3,4
Typ školy	G Y M	71,4	58,0	12,4	15,4	7,9	10,4	6,0	11,1	1,4	3,4	1,0	1,6
	S O Š	59,6	52,8	15,2	15,7	10,8	12,5	10,2	13,8	2,8	2,4	1,3	2,7
	S O U	50,5	39,7	17,1	18,6	14,1	15,0	13,7	16,4	2,7	6,4	1,8	3,9
	Z S Š	55,8	45,4	18,7	17,9	12,7	15,8	9,0	13,5	2,3	4,0	1,5	3,4
ZŠ	9	-	60,0	-	16,4	-	10,1	-	8,9	-	2,9	-	1,7
SŠ	1	62,3	49,4	13,9	17,1	10,6	13,3	9,6	13,8	2,4	4,3	1,1	2,2
	2	63,5	48,4	15,4	18,5	9,8	13,4	8,0	13,1	2,1	3,7	1,2	2,9
	3	57,8	51,6	16,3	16,6	10,7	12,2	11,2	13,7	2,1	3,5	1,9	2,3
	4	62,6	47,2	14,3	15,3	11,5	15,1	7,9	13,3	2,7	4,9	1,0	4,3

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 17. Otázka: Koľko tvojich kamarátov/tiek opije sa aspoň raz týždenne?

		Nikto*		Málo		Dost' veľa		Väčšina		Všetci	
Slovenská republika**		10,8	7,4	45,6	37,1	26,5	30,5	14,7	20,9	2,4	4,2
Kraj	Bratislavský	10,4	8,1	41,5	33,7	29,4	30,1	16,2	23,1	2,6	5,0
	Trnavský	15,2	6,8	45,3	36,9	22,5	34,7	14,7	17,5	2,3	4,1
	Trenčiansky	12,3	6,6	48,3	34,4	24,5	31,7	14,0	24,5	1,0	2,9
	Nitriansky	13,3	10,6	46,3	37,4	24,7	27,8	12,8	19,5	2,9	4,7
	Žilinský	10,4	7,6	43,0	42,1	27,7	29,0	15,4	17,3	3,4	4,0
	B.Bystrický	6,7	5,4	42,8	34,3	30,7	30,8	17,1	24,7	2,6	4,7
	Prešovský	9,0	7,1	47,3	40,9	27,1	30,2	14,4	18,7	2,2	3,1
	Košický	10,0	7,0	51,4	36,3	23,7	29,7	13,3	22,0	1,6	4,9
Typ školy	G Y M	14,1	7,2	48,6	37,7	25,8	36,3	9,7	16,6	1,7	2,3
	S O Š	10,2	5,5	45,6	38,7	27,2	31,7	15,0	20,9	2,0	3,3
	S O U	8,7	8,4	42,3	37,9	26,0	25,4	19,5	22,0	3,6	6,4
	Z S Š	8,3	7,7	45,1	35,1	27,1	28,9	17,0	23,8	2,6	4,5
ZŠ	9	-	15,4	-	41,1	-	23,2	-	16,9	-	3,4
SŠ	1	13,5	9,9	44,6	37,6	24,0	25,8	15,1	21,9	2,9	4,8
	2	10,5	7,2	46,4	36,2	26,1	33,5	14,7	19,0	2,3	4,1
	3	9,9	5,3	43,8	37,1	28,7	32,7	15,8	21,2	1,9	3,7
	4	8,1	6,3	48,5	37,4	28,3	31,0	12,7	20,9	2,4	3,8

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 18. Otázka: Kedy si prvýkrát vypil alkoholický nápoj? (ESPAD 2007*)

P I V O		Nikdy	Do 9 rokov	10	11	12	13	14	15	16+
Slovenská republika		15,2	14,4	7,8	4,9	10,2	10,5	13,8	13,9	9,3
Kraje	Bratislavský	17,3	10,7	7,3	3,4	11,1	11,2	15,2	13,5	10,3
	Trnavský	16,7	11,6	8,2	4,8	10,3	10,8	13,2	14,0	10,7
	Trenčiansky	14,7	14,4	5,9	5,3	9,5	10,0	16,4	15,9	7,9
	Nitriansky	16,4	14,2	7,8	5,1	11,2	10,6	12,1	12,5	9,9
	Žilinský	13,0	16,9	8,7	5,4	9,5	10,0	11,6	14,0	11,0
	B.Bystrický	12,5	16,2	8,8	4,9	10,7	11,4	13,0	13,6	8,8
	Prešovský	14,6	15,4	8,6	4,5	9,7	10,2	15,1	14,8	7,1
	Košický	17,6	14,4	6,9	5,9	9,6	9,8	13,6	13,2	9,1
V Í N O		Nikdy	Do 9 rokov	10	11	12	13	14	15	16+
Slovenská republika		10,0	8,4	5,3	5,7	10,9	13,0	17,6	18,0	11,2
Kraje	Bratislavský	8,4	6,4	6,5	4,9	11,8	14,0	17,9	17,2	12,9
	Trnavský	8,5	7,4	4,8	6,0	11,4	14,6	17,5	18,2	11,5
	Trenčiansky	10,8	6,9	5,8	4,1	10,1	10,7	21,8	17,4	12,5
	Nitriansky	9,5	11,3	6,1	6,8	11,6	12,3	16,1	16,7	9,6
	Žilinský	8,5	9,9	6,4	6,3	12,6	13,5	14,6	17,3	10,9
	B.Bystrický	10,6	9,5	4,9	6,3	11,2	14,9	16,9	16,1	9,7
	Prešovský	11,5	8,0	4,3	5,2	9,7	11,7	18,8	21,8	9,0
	Košický	11,0	7,3	4,5	5,5	9,3	12,0	17,1	18,5	14,7
T V R D É		Nikdy	Do 9 rokov	10	11	12	13	14	15	16+
Slovenská republika		14,4	4,4	1,9	2,3	5,9	10,6	19,1	23,2	18,2
Kraje	Bratislavský	10,2	3,6	1,9	2,5	6,7	10,6	20,3	23,9	20,4
	Trnavský	11,2	3,9	1,1	2,1	6,3	11,8	20,9	25,8	16,9
	Trenčiansky	13,4	4,0	1,3	1,7	5,7	9,5	20,9	23,8	19,8
	Nitriansky	15,9	4,8	2,1	1,9	5,9	11,1	17,9	22,3	18,0
	Žilinský	13,6	5,4	2,7	2,2	5,4	11,9	15,8	23,3	19,8
	B.Bystrický	15,2	5,4	2,2	2,9	6,1	11,4	20,3	20,8	15,7
	Prešovský	17,3	3,7	2,4	2,7	5,8	9,1	18,3	25,0	15,9
	Košický	17,0	4,5	1,3	1,9	5,3	9,5	18,7	21,2	20,6

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

Tab. RT 19. Otázka: Kedy si sa prvýkrát opil alkoholickým nápojom? (ESPAD 2007*)

		Nikdy	Do 9 rokov	10	11	12	13	14	15	16+
Slovenská republika		22,8	2,6	0,9	1,2	3,8	7,9	14,8	23,5	22,5
Kraje	Bratislavský	20,7	1,5	1,0	0,7	5,3	7,6	16,7	23,0	23,5
	Trnavský	20,8	1,9	0,9	1,3	2,3	8,6	16,3	25,4	22,4
	Trenčiansky	21,9	2,5	0,7	0,4	3,7	6,7	16,0	25,3	22,7
	Nitriansky	22,6	3,0	1,5	1,2	3,5	7,6	14,6	23,4	22,4
	Žilinský	23,3	2,9	1,3	1,4	4,6	7,8	13,0	22,7	22,8
	B.Bystrický	20,8	3,5	0,9	1,6	4,8	8,6	14,7	24,5	20,7
	Prešovský	27,3	2,3	0,6	1,1	2,9	8,0	13,6	23,1	21,2
	Košický	23,9	3,0	0,6	1,5	3,4	7,9	14,1	20,7	24,8

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

Tab. RT 20. Otázka: Užívanie marihuany/hašiša počas života, 12 mesiacov a 30 dní.

<i>Užil/a si marihuanu/hašiš počas života 1 a viackrát?*</i>														
Pohlavie a vek	Spolu		Chlapci		Dievčatá		16		17		18		19	
Slovensko**	35,5	44,2	43,7	50,6	29,0	37,8	27,1	32,3	32,2	40,9	39,0	44,3	42,6	53,0
Blava	46,2	51,2	52,2	56,4	41,2	46,9	35,1	39,4	43,1	52,5	50,1	52,8	52,6	54,3
Trnava	36,9	42,7	47,8	44,8	29,5	41,0	30,5	36,4	31,9	38,6	42,5	42,6	40,8	49,3
Trenčín	32,8	45,2	44,2	48,0	26,0	41,6	18,2	32,4	35,3	41,1	39,6	44,3	36,9	55,7
Nitra	28,9	41,4	37,0	46,9	20,1	31,2	21,1	30,6	27,7	39,1	32,3	39,6	34,6	50,0
Žilina	36,0	42,7	40,5	52,8	31,8	33,7	30,3	30,6	30,9	39,6	34,8	42,0	46,9	53,7
Bystrica	40,4	48,6	49,4	53,7	35,0	42,3	31,8	33,7	38,6	46,1	44,5	49,1	45,5	57,2
Prešov	30,9	36,4	38,9	46,3	23,1	28,7	22,9	24,1	24,7	44,4	35,3	39,6	41,4	47,8
Košice	30,4	47,0	44,0	59,8	22,4	39,2	24,6	37,5	26,5	40,3	32,6	46,2	38,8	54,3
<i>Užil/a si marihuanu/hašiš za minulých 12 mesiacov 1 a viackrát?*</i>														
Pohlavie a vek	Spolu		Chlapci		Dievčatá		16		17		18		19	
Slovensko**	24,3	30,3	31,6	36,7	18,5	24,0	20,0	24,9	23,4	28,8	26,7	30,8	27,6	33,4
Blava	31,4	34,4	36,2	39,9	27,4	29,8	27,9	30,6	31,4	40,2	33,9	35,3	33,9	32,4
Trnava	25,5	30,9	36,3	33,9	18,2	28,4	22,1	27,6	23,0	28,8	27,8	28,5	28,2	35,2
Trenčín	22,8	28,7	33,1	31,2	16,7	25,1	11,1	23,5	26,9	24,1	28,5	31,4	25,1	33,1
Nitra	20,1	28,1	26,8	32,5	12,9	19,9	16,8	22,8	18,8	29,6	22,4	28,2	22,3	29,9
Žilina	25,1	28,7	30,6	39,3	20,1	18,9	23,2	23,2	22,7	29,0	27,2	30,3	29,8	30,6
Bystrica	30,6	31,9	38,5	36,0	25,8	26,9	25,6	25,0	31,5	29,8	34,1	44,2	31,0	35,0
Prešov	20,1	26,7	26,6	37,5	13,8	18,3	12,7	19,6	18,1	26,5	21,7	29,2	27,6	28,5
Košice	18,7	34,3	30,7	49,0	11,8	25,4	17,5	31,8	16,9	27,5	20,4	29,9	21,1	42,9
<i>Užil/a si marihuanu/hašiš za posledných 30 dní 1 a viackrát?*</i>														
Pohlavie a vek	Spolu		Chlapci		Dievčatá		16		17		18		19	
Slovensko**	11,5	13,3	15,5	17,7	8,2	8,9	10,1	11,7	11,7	13,1	12,1	12,4	12,9	14,3
Blava	14,6	14,3	17,0	19,1	12,6	10,3	15,8	12,3	14,2	18,5	13,2	12,1	14,2	14,7
Trnava	11,6	13,3	18,4	15,6	7,8	11,4	11,5	12,6	9,6	11,4	13,1	14,3	11,8	13,6
Trenčín	11,7	11,8	16,4	14,1	8,8	8,6	7,6	11,4	17,4	10,2	10,2	13,0	11,8	12,2
Nitra	9,7	12,6	13,0	15,6	6,2	6,9	7,4	12,2	9,6	13,9	12,2	13,3	9,9	10,6
Žilina	12,0	13,2	14,2	20,0	10,0	6,9	9,5	9,3	12,2	17,0	14,5	12,1	13,6	13,4
Bystrica	14,0	14,7	19,4	17,8	10,7	10,8	14,9	13,2	14,6	13,8	15,0	13,2	12,2	16,8
Prešov	10,2	10,9	15,1	16,6	5,4	6,5	5,8	8,7	9,9	11,9	12,6	10,0	11,7	12,0
Košice	7,9	16,0	13,5	25,9	4,7	9,9	8,4	16,7	7,3	11,7	7,3	10,9	10,4	21,5

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 21. Otázka: Užitie ostatných drog počas života 1 alebo viackrát (Všetci študenti).

<i>Extáza*</i>							<i>Kokaín *</i>					
Pohlavie a vek	Spolu		Chlapci		Dievčatá		Spolu		Chlapci		Dievčatá	
Slovensko**												
Blava	10,9	10,6	10,8	12,2	10,9	9,3	4,6	6,3	3,9	6,3	5,1	6,3
Trnava	7,2	7,1	10,0	7,4	5,3	6,9	1,6	1,5	3,2	1,3	0,5	1,7
Trenčín	4,2	7,3	6,2	8,2	3,1	6,0	0,5	1,6	0,5	2,0	0,5	1,2
Nitra	5,2	8,0	6,7	8,9	3,6	6,2	0,6	2,0	0,7	1,8	0,6	2,3
Žilina	4,0	6,9	4,5	8,4	3,6	5,5	0,8	2,7	1,0	3,0	0,6	2,4
Bystrica	5,7	9,6	8,3	9,0	5,2	10,1	1,0	2,9	1,5	2,3	0,7	3,7
Prešov	3,3	4,0	5,6	5,4	1,6	2,8	1,4	1,4	1,8	2,1	1,0	0,8
Košice	3,6	7,8	6,2	10,7	2,1	6,0	0,7	2,8	1,3	3,4	0,4	2,5
<i>LSD alebo halucinogény*</i>							<i>Prchavé inhaláty*</i>					
Pohlavie a vek	Spolu		Chlapci		Dievčatá		Spolu		Chlapci		Dievčatá	
Slovensko**	3,3	5,8	4,9	6,6	2,0	5,0	8,9	9,6	11,2	10,6	7,0	8,6
Blava	4,4	6,6	5,7	7,6	3,3	5,9	9,3	8,6	10,7	8,5	8,1	8,5
Trnava	4,9	5,5	7,4	7,2	3,2	4,0	11,6	8,3	14,4	7,4	9,7	9,1
Trenčín	3,0	5,4	5,1	5,2	1,7	5,8	7,5	11,3	8,4	11,4	7,0	11,1
Nitra	3,3	5,0	4,7	5,4	1,7	4,4	8,4	9,9	10,7	11,2	6,0	7,6
Žilina	2,6	5,9	3,8	8,3	1,5	3,6	10,6	13,6	13,0	16,2	8,3	11,2
Bystrica	3,8	7,2	6,3	7,0	2,4	7,5	10,2	10,3	14,2	11,3	7,8	9,1
Prešov	2,7	4,9	4,1	6,5	1,3	3,6	8,0	7,6	10,5	9,2	5,6	6,3
Košice	1,9	6,1	3,5	6,8	0,9	5,6	5,8	7,8	8,8	8,3	4,1	7,4
<i>Amfetamíny*</i>							<i>„Magické huby“*</i>					
Pohlavie a vek	Spolu		Chlapci		Dievčatá		Spolu		Chlapci		Dievčatá	
Slovensko**	3,5	2,6	4,2	3,1	2,9	2,2	3,3	6,9	5,1	9,4	1,8	4,4
Blava	7,3	3,1	6,7	2,9	7,8	3,2	5,1	8,0	7,9	12,7	2,8	4,1
Trnava	6,4	2,8	9,0	2,2	4,7	3,3	5,0	6,5	7,6	8,9	3,3	4,4
Trenčín	2,4	2,1	3,6	2,1	1,7	2,2	2,1	4,2	3,1	5,4	1,5	2,7
Nitra	3,6	2,5	4,6	2,9	2,4	1,8	2,4	3,7	3,5	4,5	1,1	2,1
Žilina	1,9	2,3	2,3	3,4	1,4	1,2	3,7	14,2	4,9	19,4	2,3	9,3
Bystrica	3,7	2,8	4,0	3,2	3,4	2,4	3,8	7,9	6,8	9,9	1,9	5,4
Prešov	1,4	1,8	2,2	2,7	0,6	1,2	2,4	3,1	4,0	5,3	0,8	1,3
Košice	1,3	3,7	2,7	2,7	0,5	2,5	1,7	8,8	3,5	13,8	0,6	5,8

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 22. Premenná: Užitie akejkoľvek nelegálnej drogy počas života (Všetci študenti)*

		0**		1-2		3-5		6-9		10-19		20-39		40+	
Slovenská republika***		91,9	88,5	3,0	4,5	1,7	2,2	1,0	1,6	0,9	1,3	0,5	0,9	1,1	1,1
Kraje	Bratislavský	85,8	85,6	4,7	4,2	2,1	2,5	1,4	2,8	2,1	1,8	1,4	1,3	2,5	1,8
	Trnavský	88,8	89,7	4,1	4,1	2,2	2,1	1,2	1,6	1,4	1,0	0,4	0,7	2,0	0,8
	Trenčiansky	93,5	89,1	2,5	4,5	1,5	1,9	1,0	1,6	0,8	1,3	0,2	0,6	0,6	0,9
	Nitriansky	93,0	88,2	2,7	4,3	1,3	2,6	0,8	1,4	0,9	1,4	0,4	1,4	0,9	0,5
	Žilinský	93,4	88,4	2,8	5,3	1,4	2,0	0,6	1,4	0,6	1,3	0,4	0,9	0,7	0,7
	B.Bystrický	91,4	86,4	3,1	5,3	2,0	3,1	1,4	1,5	0,8	1,4	0,5	0,9	0,9	1,4
	Prešovský	94,7	92,4	1,9	3,3	1,8	1,2	0,5	0,9	0,2	1,0	0,3	0,5	0,5	0,6
	Košický	95,2	87,2	1,7	4,9	1,3	2,2	0,9	2,1	0,3	1,3	0,1	0,6	0,4	1,7
Typ školy	G Y M	93,9	93,0	2,3	3,3	1,3	1,1	0,5	0,9	0,7	0,9	0,5	0,5	0,8	0,3
	S O Š	91,7	87,8	3,2	4,8	1,7	2,2	1,1	1,7	1,0	1,4	0,4	1,1	0,8	1,0
	S O U	89,9	85,4	3,3	5,6	2,2	3,0	1,3	1,9	1,1	1,3	0,6	1,2	1,6	1,5
	Z S Š	91,4	87,4	3,0	4,5	1,8	2,5	1,1	2,0	0,5	1,5	0,6	0,8	1,6	1,3
ZŠ	9	-	92,3	-	3,2	-	1,9	-	0,5	-	0,4	-	0,4	-	1,3
Ročník	1	94,0	89,5	2,4	4,5	1,3	2,1	0,6	1,1	0,8	1,4	0,3	0,7	0,6	0,7
	2	92,0	90,5	3,3	3,9	1,9	2,1	0,5	1,2	0,8	0,7	0,5	0,6	1,1	0,9
	3	90,3	87,8	3,1	4,7	1,9	2,0	1,5	1,7	1,1	1,3	0,8	1,1	1,3	1,4
	4	90,6	85,3	3,3	4,8	1,8	2,6	1,4	2,8	1,0	1,9	0,5	1,2	1,3	1,4

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

***Pozn.: Akákoľvek droga (bez marihuany): amfetamíny, LSD a halucinogény, kokaín, crack, heroín, extáza.

Tab. RT 22. Otázka: Nakoľko ľudia riskujú ak občas fajčia marihuanu/hašiš? *

		Bez rizika		Mierne riziko		Stredné riziko		Veľké riziko		Neviem	
Slovenská republika**		10,9	11,6	26,7	28,7	31,1	26,4	21,4	22,3	10,0	10,9
Kraj	Bratislavský	14,1	13,1	31,6	33,6	30,6	28,1	16,3	17,9	7,4	7,3
	Trnavský	10,6	11,0	23,3	30,5	31,3	26,7	24,3	22,8	10,5	9,0
	Trenčiansky	9,9	10,7	27,7	31,0	32,7	26,3	19,9	22,6	9,9	9,4
	Nitriansky	10,4	11,4	24,6	24,7	31,3	25,5	24,8	23,4	9,0	15,0
	Žilinský	12,2	12,4	25,0	28,6	32,3	24,8	21,6	23,3	8,9	10,9
	B.Bystrický	9,9	11,4	28,7	29,7	30,5	24,5	21,2	22,6	9,7	11,8
	Prešovský	9,4	9,6	27,6	26,8	29,3	30,6	20,6	22,9	13,1	10,0
	Košický	9,2	13,6	23,7	26,4	31,1	24,3	24,3	22,4	11,7	13,3
Typ školy	G Y M	9,6	11,3	28,0	32,0	35,8	31,6	19,5	19,9	7,1	5,1
	S O Š	10,5	12,4	27,2	30,5	30,2	27,2	22,2	21,7	9,9	8,1
	S O U	13,5	11,5	24,5	26,2	26,4	21,8	22,5	25,0	13,1	15,5
	Z S Š	9,6	11,4	26,5	25,0	31,4	25,2	21,6	22,7	10,9	13,8
ZŠ	9	-	8,3	-	21,4	-	25,9	-	28,0	-	16,3
SŠ	1	10,4	10,0	24,3	26,3	31,8	26,7	23,0	24,4	10,5	12,7
	2	10,1	12,2	25,7	26,8	31,1	26,6	22,2	22,4	11,0	12,0
	3	11,1	12,0	28,8	30,0	30,1	25,9	20,6	22,3	9,4	9,7
	4	12,7	12,7	29,2	33,3	31,0	26,4	18,7	19,2	8,4	8,5

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 23. Otázka: Kedy si prvýkrát užil marihuanu/hašiš? (ESPAD 2007*)

	Nikdy	Do 9 rokov	10	11	12	13	14	15	16+	
Slovenská republika	55,3	0,3	0,3	0,5	1,3	3,0	6,5	14,4	18,4	
Kraje	Bratislavský	48,6	0,1	0,8	0,7	1,5	4,3	9,9	15,1	19,0
	Trnavský	57,1	0,5	0,2	0,3	1,4	2,8	7,0	12,2	18,6
	Trenčiansky	54,4	0,2	0,2	0,4	1,0	2,8	7,2	15,4	18,4
	Nitriansky	57,5	0,4	0,4	0,3	1,2	3,0	5,2	13,9	18,0
	Žilinský	56,4	0,3	0,4	0,5	1,0	2,2	5,1	15,3	18,7
	B.Bystrický	51,0	0,3	0,3	0,8	1,8	3,1	7,3	16,3	19,0
	Prešovský	63,4	0,4	0,2	0,5	0,5	2,4	4,9	12,7	15,1
	Košický	52,1	0,4	0,0	0,6	1,7	3,3	6,6	14,5	20,8
Typ školy	G Y M	61,9	0,5	0,2	0,2	0,5	2,1	5,2	13,3	16,0
	S O Š	57,6	0,1	0,2	0,2	0,9	2,9	6,0	12,6	19,3
	S O U	50,9	0,5	0,4	0,7	1,9	3,1	7,0	16,6	19,4
	Z S Š	52,1	0,2	0,4	0,7	1,5	3,6	7,6	14,9	19,0

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

Tab. RT 24. Otázka: Koľko tvojich kamarátov/tiek podľa teba fajčí marihuanu? *

	Nikto	Málo	Dost' veľa	Väčšina	Všetci						
Slovenská republika**	33,7	26,6	44,2	47,5	15,0	18,0	5,9	6,6	1,2	1,3	
Kraje	Bratislavský	26,6	23,3	44,5	45,1	18,0	20,4	10,0	8,6	0,9	2,5
	Trnavský	32,2	27,3	45,0	48,3	15,4	18,0	6,2	5,5	1,2	0,9
	Trenčiansky	34,7	27,5	40,2	50,3	18,8	14,3	5,3	6,7	1,0	1,2
	Nitriansky	36,5	30,8	45,9	45,5	11,5	16,3	4,6	6,1	1,5	1,3
	Žilinský	31,6	26,5	47,6	49,8	13,6	17,2	5,3	4,9	1,9	1,5
	B.Bystrický	24,7	20,7	44,2	50,5	21,5	19,8	8,3	7,5	1,3	1,5
	Prešovský	40,5	31,0	41,7	46,6	12,8	17,1	4,0	4,7	1,0	0,6
	Košický	41,3	25,5	43,7	43,4	11,3	20,6	3,0	9,2	0,7	1,4
Typ školy	G Y M	31,5	24,2	47,6	50,9	15,0	20,1	5,3	4,0	0,6	0,8
	S O Š	35,0	24,2	44,4	49,3	15,1	18,1	4,7	7,4	0,8	1,0
	S O U	34,2	30,5	41,6	44,2	14,1	15,6	7,9	7,5	2,2	2,1
	Z S Š	34,1	26,9	40,2	46,0	17,2	17,9	6,7	7,8	1,8	1,4
Ročník ZŠ	9	-	39,9	-	42,0	-	11,9	-	5,0	-	1,1
Ročník SŠ	1	35,1	30,8	43,3	45,5	14,3	14,6	5,8	7,4	1,5	1,8
	2	35,4	27,6	43,5	46,6	14,4	19,0	5,7	5,5	1,0	1,4
	3	31,3	23,9	45,6	48,2	15,5	20,4	6,5	6,5	1,1	1,0
	4	32,2	22,4	44,8	50,7	16,5	18,9	5,3	6,9	1,2	1,1

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 25. Otázka: Koľko tvojich kamarátov/tiek podľa teba užíva extázu? *

		Nikto		Málo		Veľa		Väčšina		Všetci	
Slovenská republika**		75,2	73,9	20,0	21,8	3,4	2,8	0,9	1,1	0,5	0,3
Kraje	Bratislavský	62,8	69,2	28,6	25,6	6,2	3,5	2,1	1,1	0,4	0,6
	Trnavský	70,6	73,7	23,9	22,3	3,8	2,6	1,5	1,0	0,3	0,4
	Trenčiansky	76,3	75,5	18,9	20,3	3,7	2,9	0,8	0,9	0,3	0,4
	Nitriansky	75,3	76,4	20,3	18,2	2,9	3,4	0,6	1,7	0,9	0,2
	Žilinský	78,8	74,4	17,5	21,2	2,8	3,0	0,4	0,9	0,6	0,5
	B.Bystrický	70,7	72,7	24,2	23,2	4,7	2,5	0,8	1,4	0,3	0,2
	Prešovský	85,0	77,9	12,3	20,1	1,2	1,5	0,4	0,6	0,7	0,0
	Košický	81,0	70,4	15,5	23,4	2,5	3,6	0,6	1,2	0,4	0,5
Typ školy	G Y M	76,4	75,2	20,0	22,6	2,6	1,1	0,5	0,6	0,6	0,5
	S O Š	74,7	71,8	20,6	23,1	3,6	4,0	0,9	0,9	0,2	0,2
	S O U	76,1	72,7	18,5	21,0	3,3	4,0	1,2	1,9	1,0	0,3
	Z S Š	71,4	74,8	21,9	21,1	5,0	2,7	1,3	1,0	0,4	0,3
Ročník ZŠ	9	-	81,5	-	15,4	-	1,6	-	1,0	-	0,5
Ročník	1	79,0	77,5	16,4	18,8	3,3	2,2	0,8	1,2	0,5	0,4
	2	75,3	74,8	20,5	21,8	3,0	2,3	0,8	0,8	0,4	0,4
	3	72,2	73,5	22,4	22,0	3,6	3,0	1,0	1,3	0,7	0,2
	4	73,2	68,2	21,7	26,1	3,8	4,2	1,1	1,2	0,3	0,3

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 26. Otázka: Ako je na tom tvoja rodina v porovnaní s inými rodinami v SR?*

		Oveľa lepšie		O dost' lepšie		O niečo lepšie		Rovnako		O niečo horšie		O dost' horšie		Oveľa horšie	
SR spolu**		7,6	8,4	16,7	17,1	29,1	28,5	37,4	37,8	7,6	6,6	1,2	1,2	0,4	0,5
Kraj	Blava	9,0	11,0	22,2	21,5	30,5	33,1	31,6	28,8	5,5	4,3	0,8	1,0	0,4	0,2
	Trnava	7,1	6,6	17,3	18,6	30,1	29,7	37,2	38,4	6,4	5,8	1,0	0,5	0,9	0,3
	Trenčín	7,0	7,3	12,8	16,5	29,6	32,5	40,0	37,3	8,6	4,8	1,5	0,8	0,5	0,7
	Nitra	6,4	11,2	16,0	16,5	27,5	24,6	40,3	40,2	8,1	6,3	1,3	1,1	0,4	0,5
	Žilina	6,2	9,5	18,2	17,2	30,3	28,2	37,0	37,6	7,0	6,7	0,6	0,7	0,6	0,0
	Bystrica	7,2	6,9	13,9	14,0	27,5	25,9	40,2	43,1	9,3	7,8	1,5	1,6	0,5	0,8
	Prešov	8,3	6,7	13,8	16,6	27,8	28,7	40,2	38,7	8,2	7,5	1,6	1,2	0,1	0,6
	Košice	8,6	8,8	16,4	17,5	29,0	27,3	35,4	35,5	8,7	8,2	1,7	2,1	0,2	0,6
SŠ	G Y M	6,7	7,4	19,7	21,6	32,3	33,6	33,2	32,0	6,9	4,6	1,0	0,5	0,2	0,3
	S O Š	6,8	9,0	16,2	17,8	27,7	28,4	39,9	36,4	7,8	6,8	1,1	1,2	0,5	0,4
	S O U	9,3	9,5	14,4	15,1	28,0	24,2	38,8	41,1	7,5	7,9	1,5	1,5	0,6	0,7
	Z S Š	8,7	8,1	15,6	14,4	27,1	27,8	36,9	40,7	9,2	7,0	1,9	1,5	0,6	0,5

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 27. Otázka: Vedia tvoji rodičia, kde tráviš sobotné večery? *

		Vždy to vedia		Dost' často		Občas vedia		Nevedia	
Slovenská republika**		51,3	44,9	29,0	37,1	12,5	16,9	7,2	6,5
Kraje	Bratislavský	50,9	45,6	30,1	32,2	12,1	17,3	7,0	5,0
	Trnavský	51,2	41,6	28,6	34,3	11,2	17,7	8,9	6,3
	Trenčiansky	52,7	45,4	28,5	32,2	11,9	15,6	6,9	6,8
	Nitriansky	55,4	48,0	27,0	29,1	11,4	17,1	6,3	5,8
	Žilinský	48,4	43,8	29,2	31,8	13,7	17,0	8,7	7,4
	B.Bystrický	55,3	45,8	29,0	31,8	10,0	16,5	5,7	5,9
	Prešovský	46,4	42,0	29,8	32,9	16,0	17,5	7,7	7,7
	Košický	52,5	47,0	29,2	29,6	11,9	16,5	6,5	6,8
Typ školy	G Y M	56,0	47,2	30,6	35,4	7,7	13,0	5,6	4,4
	S O Š	52,0	48,5	28,4	29,8	12,3	16,2	7,3	5,5
	S O U	45,2	42,2	28,8	29,0	17,3	20,3	8,8	8,5
	Z S Š	49,9	43,1	27,2	31,7	15,4	18,0	7,5	7,2
Ročník ZŠ	9	-	44,1	-	24,7	-	21,8	-	9,4
SŠ	1	51,5	46,1	27,3	28,2	14,5	18,1	6,8	7,6
	2	50,3	43,7	29,7	32,6	12,5	17,5	7,5	6,2
	3	50,2	44,1	31,2	34,7	11,7	16,1	6,9	5,1
	4	54,0	45,6	27,7	32,4	10,3	15,3	7,9	6,8

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

Tab. RT 28. Otázka: Ako spokojný/á si obvykle s finančnou situáciou svojej rodiny?*

		Veľmi spokojný		Dost' spokojný		Ani spok. ani nespok.		Dost' nespokoj.		Veľmi nespokoj.	
Slovenská republika**		13,6	18,6	37,4	38,1	33,5	31,8	11,7	8,6	3,7	2,8
Kraje	Blava	17,3	21,3	39,6	40,8	33,0	30,9	8,1	5,9	2,1	1,2
	Trnava	16,8	18,2	36,1	39,8	32,2	31,8	11,6	7,7	3,4	2,5
	Trenčín	10,7	18,3	36,9	38,3	36,2	34,2	12,5	7,1	3,7	2,3
	Nitra	12,8	21,1	35,3	36,0	33,3	30,2	13,0	8,4	5,6	4,3
	Žilina	14,6	21,2	41,1	40,1	29,7	28,7	11,3	7,5	3,3	2,5
	Bystrica	9,9	15,4	34,9	37,5	37,3	33,1	13,3	11,2	4,6	2,9
	Prešov	12,3	18,1	37,3	38,0	34,7	31,1	11,7	10,1	4,1	2,7
	Košice	12,9	16,3	36,1	35,8	33,4	34,3	14,0	9,5	3,7	4,1
Typ školy	G Y M	16,2	19,9	39,8	42,1	30,9	30,1	10,4	6,3	2,7	1,7
	S O Š	12,8	18,4	37,6	37,8	34,0	32,1	11,9	9,0	3,7	2,7
	S O U	12,8	18,3	35,7	35,6	34,3	33,0	12,8	9,7	4,5	3,4
	Z S Š	11,5	17,8	34,2	36,9	37,0	32,2	12,4	9,6	4,9	3,5

* Pozn.: Údaje sú v percentách.

**Pozn.: Výsledky z roku 2003 – obyčajné písmo; Výsledky z roku 2007 – tučné písmo

X. REALIZAČNÉ VÝSTUPY

Podklady pre medzinárodných koordinátorov projektu

- Dve časti databázy: 1. Databáza pre medzinárodné porovnanie pre ročník narodenia 1991 (spolu 2 484; z toho 1 230 chlapcov, 1 254 dievčat)
2. Doplnenie databázy pre možné porovnanie starších študentov (spolu 8 219; z toho 4 124 chlapcov, 4 095 dievčat).

Prednášková činnosť

Zahraničná

Nociar, A.: Alcohol and cannabis dependence signs in the Slovak ESPAD 2007 data. Presented at: ESPAD Project meeting, 21-23 October, Pisa, Italy.

Domáca

Nociar, A.: Prieskumy o alkohole, tabaku a ostatných drogách (ATOD) u žiakov a študentov na Slovensku v rokoch 2006 a 2007. Prednesené na: Odborný seminár ÚVZ SR– Vnímanie a postoje mládeže k prevencii fajčenia a kontrole tabaku. Modra, Harmónia, 4.-5. decembra 2007.

Nociar, A.: Alkohol a drogy u žiakov a študentov na Slovensku v rokoch 2006 a 2007. Prednesené na: Dieťa v ohrození XVI. Bratislava, 13.-14. decembra 2007.

Publikačná činnosť

Andersson, B., Hibell, B., Beck, F., Choquet, M., Kokkevi, A., Fotiou, A., Molinaro, S., Nociar, A., Sieroslawski, J., Trapencieris, M.: Alcohol and Drug Use Among European 17 – 18 Year Old Students. Stockholm, Modintryckoffset AB, 2007, 135 s. ISBN 978-91-7278-005-7.

Nociar, A.: Estimations of alcohol dependence among 15 – 19 years old students in Slovakia. Alkoholizmus a drogové závislosti 42, 2007, 3, s. 145 – 162.

XI. DOTAZNÍK ESPAD 2007

ESPAD 2007

Európsky školský prieskum o alkohole, tabaku a drogách

Dotazník pre študentov

Skôr ako začneš, prečítaj si, prosím, túto inštrukciu:

Tento dotazník je súčasťou medzinárodného prieskumu o alkohole, drogách a tabaku a ich užívaní študentmi v tvojom veku. Prieskum sa vykoná tohto roku vo viac ako 35 európskych krajinách. Projekt sa vykonáva v spolupráci s Pompidou Group pri Rade Európy. Ide o štvrtý prieskum. Prvý sa vykonával v roku 1995, druhý v roku 1999 a tretí v roku 2003.

Vo vašej krajine robí tento prieskum Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (VÚDPaP) s Ústavom verejného zdravotníctva (ÚVZ) SR a Ústavom informácií a prognóz školstva. Výsledky budú súčasťou národnej správy aj medzinárodného porovnania výsledkov všetkých zúčastnených krajín. Správa nebude obsahovať nijaké výsledky jednotlivých tried

Tvoja trieda bola do prieskumu vybratá náhodne. Si teda jeden/jedna z viac ako 10 000 študentov/študentiek zo Slovenska, ktorí sa na ňom zúčastnia.

Dotazník je anonymný – nebude v ňom Tvoje meno, ani akákoľvek iná informácia, ktorá by Ťa identifikovala ako jednotlivca. Keď ho ukončíš, vlož ho do obálky a sám/sama ju zalep. **Ani vtedy však na ňu nenapíš svoje meno.** Keď všetci skončia, obálky pozbiera anketár.

Ak má byť prieskum úspešný, je dôležité odpovedať na každú otázku tak uvážlivo a úprimne, ako je to len možné. Nezabudni, že Tvoje odpovede sa pokladajú v celom rozsahu za dôverné.

Tvoja účasť na prieskume je úplne dobrovoľná. Ak máš z akéhokoľvek dôvodu námietky voči ktorejkoľvek u otázok, jednoducho ju vynechaj.

Nejde o nijaký test a teda nie sú tu správne, ani nesprávne odpovede. Ak si nedokážeš vybrať odpoveď, ktorá Ťa presne vystihuje, označ tú, ktorá k nej má najbližšie. Svoju odpoveď na každú otázku zaznamenaj do zodpovedajúceho štvorčeka ako "X".

Dúfame, že dotazník bude zaujímavý aj pre Teba. Ak sa budeš chcieť na voľačo spýtať, zodvihni ruku, aby anketár prišiel k Tebe a poradil Ti.

Vopred Ti ďakujeme za účasť v tomto prieskume.

V úvodných otázkach sa pýtame na niektoré bežné informácie o Tebe a na niektoré veci, ktorým sa môžeš venovať

1. Akého si pohlavia?

- 1 mužského
2 ženského

2. Kedy si sa narodil/narodila?

Rok 19 Mesiac: (01=január; 02=február.....12=december)

3. Ako často (ak vôbec) robíš každú z nasledovných vecí?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Nikdy	Zopár ráz do roka	Raz-dvakrát za mesiac	Aspoň raz za týždeň	Skoro každý deň
a) Hrávam počítačové hry	☐	☐	☐	☐	☐
b) Pestujem šport, robím atletiku alebo cvičím....	☐	☐	☐	☐	☐
c) Čítam knihy zo záujmu, alebo pre radosť (učebnice sa nerátajú).....	☐	☐	☐	☐	☐
d) Chodievam večer von (na diskotéku, do kaviarne, na párty atď.)	☐	☐	☐	☐	☐
e) Venujem sa iným hobby (hudobný nástroj, spev, maľovanie, písanie atď.)	☐	☐	☐	☐	☐
f) Chodím s kamarátmi do nákupných centier, či na ulicu, do parku len tak pre zábavu	☐	☐	☐	☐	☐
g) Používam internet vo svojom voľnom čase (chat, hľadanie muziky, hranie hier atď.).....	☐	☐	☐	☐	☐
h) Na hracích automatoch (takých, kde sa dajú vyhrať peniaze) hrávam.....	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

4. Koľko celých dní si chýbal/a v škole za MINULÝCH 30 DNÍ?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Ani raz	1 deň	2 dni	3-4 dni	5-6 dní	7 dní či viac
a) Kvôli chorobe.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Ulial/a si sa ("blicoval/a" si)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Pre iné príčiny	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

5. Čo v uvedených stupniciach najlepšie vystihuje v priemere Tvoj školský prospech, resp. priemernú známku na konci minulého klasifikačného obdobia?

Označ iba jeden štvorček.

	Známka	alebo	Percento
1 ☐	1		(90-100)
2 ☐	2		(70-89)
3 ☐	3		(50-69)
4 ☐	4		(25-49)
5 ☐	5		(0-24)

Ďalšia veľká časť dotazníka sa týka cigariet, alkoholu a rôznych iných drog. O týchto veciach sa dnes veľa rozpráva, ale je o nich len veľmi málo presných informácií. Máme teda stále čo robiť, aby sme spoznali skutočné zážitky a postoje ľudí v Tvojom veku.

Nasledujúce otázky sa týkajú FAJČENIA CIGARIET.

6. Čo myslíš, aké ťažké by pre teba bolo získať cigarety, ak by si chcel/a?

- 1 Nemožné
- 2 Veľmi ťažké
- 3 Dost' ťažké
- 4 Dost' ľahké
- 5 Veľmi ľahké
- 6 Neviem

7. Koľko rás (ak vôbec) si počas svojho života fajčil/a cigarety?

Počet prípadov →	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

8. Ako často si fajčil/a cigarety počas PREDCHÁDZAJÚCICH 30 DNÍ ?

- 1 Vôbec nie
- 2 Menej ako 1 cigaretu týždenne
- 3 Menej ako 1 cigaretu denne
- 4 1-5 cigariet za deň
- 5 6-10 cigariet za deň
- 6 11-20 cigariet za deň
- 7 Viac ako 20 cigariet za deň

9. Kedy si (ak vôbec) po PRVÝ RAZ urobil/a niektorú z nasledujúcich vecí?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Nikdy	9 a menej
rokov	10
rokov	11
rokov	12
rokov	13
rokov	14
rokov	15
rokov	16 a viac
rokov
a) Vyfajčil/a prvú cigaretu.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Začal/a fajčiť každý deň.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Ďalšie otázky sú o **ALKOHOLICKÝCH NÁPJOCH** – vrátane piva, vína a liehovín, či alkopops (namiešané nápoje vo fľaškách (napr. Radler) a v plechovkách, nie také, čo sa riedia počas pitia, ako strik, kofola s vínom atď.).

10. Čo myslíš, aké ťažké by pre teba bolo získať čokoľvek z nižšie uvedeného, ak by si chcel/a?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Nemožné	Veľmi ťažké	Dost' ťažké	Dost' ľahké	Veľmi ľahké	Neviem
a) Pivo (s alkoholom, nie nealkoholické).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Mušt (ako Sangria, či jablčný s obsahom alkoholu).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Alkopops (už pripravené, cca do 5% alkoholu).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Víno.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Tvrdý alkohol (whisky, koňak, vodka atď.) (ráta sa i tvrdé miešané s nealko, ale nie alkopops)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

11. Koľko rás (ak vôbec) si vypil/a nejaký alkoholický nápoj?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Počet prípadov → 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Za celý život	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Minulých 12 mesiacov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Posledných 30 dní	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

12. Spomeň si na MINULÝCH 30 DNÍ. Koľko rás (ak vôbec) si vypil/a niektorý z nasledujúcich alkoholických nápojov?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Počet prípadov → 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Pivo (nie nealkoholické).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Mušt (s obsahom alkoholu).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Alkopops (cca do 5% alkoholu)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Víno.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Tvrdý alkohol (whisky, koňak, aperitív atď.) (ráta sa i tvrdé s nealko, ale nie alkopops) ..	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

Nasledujúce otázky sú o tom, kedy si posledne pil/a alkohol

13. Keď si posledne pil/a alkoholický nápoj, ktorý deň to bolo?

- 1 Vôbec nikdy nepijem alkohol
- 2 Pred 1 – 7 dňami
- 3 Pred 8 – 14 dňami
- 4 Pred 15 – 30 dňami
- 5 Pred 1 mesiacom – 1 rokom
- 6 Pred viac ako 1 rokom

14. Spomeň si na POSLEDNÝ DEŇ, v ktorom si vypil/a nejaký alkohol? Ktorý z nasledujúcich nápojov si vtedy pil/a?

Označ všetko, čo Ťa vystihuje.

- 1 Vôbec nikdy nepijem alkohol
- 1 Pivo (nepatrí sem nealkoholické pivo)
- 1 Mušt (ako Sangria, či jablčný s obsahom alkoholu)
- 1 Alkopops (cca do 5% alkoholu)
- 1 Víno
- 1 Tvrdý alkohol

14a. Ak si pil/a PIVO v ten posledný deň, keď si pil/a nejaký alkohol, koľko si ho vypil/a? (Nepatrí sem nealkoholické pivo)

- 1 Vôbec nikdy nepijem pivo
- 2 Nepil/a som pivo, keď som posledne pil/a alkohol
- 3 Menej než fľašku či plechovku (< 5 deci; „malé pivo“)
- 4 1-2 bežné fľašky alebo plechovky (5 deci až 1 liter)
- 5 3-4 bežné fľašky alebo plechovky (1 až 2 litre)
- 6 Viac ako 4 bežné fľaše alebo plechovky (>2 litre)

14d. Ak si pil/a VÍNO v ten posledný deň, keď si pil/a nejaký alkohol, koľko si ho vypil/a?

- 1 Vôbec nikdy nepijem víno
- 2 Nepil/a som víno, keď som posledne pil/a alkohol
- 3 Menej ako dva poháre (< 20 cl; menej ako 2 deci)
- 4 2-3 poháre alebo pol fľašky (20-40 cl; 2-4 deci)
- 5 4-6 pohárov (41-74cl; 4-7,5 deci)
- 6 Viac ako 6 pohárov (fľaša a viac) (≥75 cl; ≥7,5 deci)

14b. Ak si pil/a MUŠT v ten posledný deň, keď si pil/a nejaký alkohol, koľko si ho vypil/a? (Nepatrí sem mušt bez obsahu alkoholu)

- 1 Vôbec nikdy nepijem mušt
- 2 Nepil/a som mušt, keď som posledne pil/a alkohol
- 3 Menej než fľašku či plechovku (<50cl; < 5 deci)
- 4 1-2 bežné fľašky alebo plechovky (5 deci až 1 liter)
- 5 3-4 bežné fľašky alebo plechovky (1 až 2 litre)
- 6 Viac ako 4 bežné fľaše alebo plechovky (>2 litre)

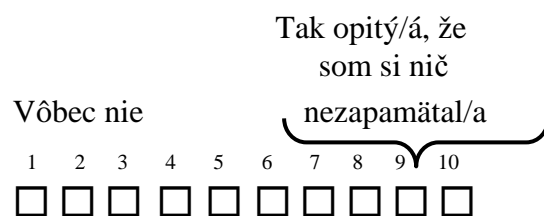
14e. Ak si pil/a TVRDÉ v ten posledný deň, keď si pil/a nejaký alkohol, koľko si ho vypil/a?

- 1 Vôbec nikdy nepijem tvrdé
- 2 Nepil/a som tvrdé, keď som posledne pil/a alkohol
- 3 Menej ako dva poháriky (< 7 cl; menej ako 1 deci)
- 4 2-3 poháriky (20-40 cl; 2-4 deci)
- 5 4-6 pohárov (41-74cl; 4-7,5 deci)
- 6 Viac ako 6 pohárov (fľaša a viac) (≥75 cl; ≥7,5 deci)

14c. Ak si pil/a ALKOPOPS (namixované, s obsahom cca do 5% alkoholu) posledný deň, keď si pil/a nejaký alkohol, koľko si ho vypil/a?

- 1 Vôbec nikdy nepijem alkopops
- 2 Nepil/a som alkopops, keď som posledne pil/a alkohol
- 3 Menej než 2 fľašky či plechovky (<50cl; < 5 deci)
- 4 2-3 bežné fľašky alebo plechovky (5 deci až 1 liter)
- 5 4-6 bežné fľašiek alebo plechoviek (1 až 2 litre)
- 6 Viac ako 6 pohárov (fľaša a viac) (≥75 cl; ≥7,5 deci)

14f. Označ na škále od 1 do 10 ako opitý si bol/a v ten posledný deň, v ktorom si pil/a alkohol. (Ak si necítil/a účinok, označ štvorček č. „1“)

- 11 Vôbec nepijem alkohol

Nasledujúce otázky sú o konzumácii alkoholu počas predchádzajúcich 30 dní

15. Spomeň si na POSLEDNÝCH 30 DNÍ. Koľko ráz (ak vôbec) si kúpil/a pivo, mušt, alkopops, víno alebo tvrdý alkohol v obchode (potraviný, liehoviny, kiosk, benzínová pumpa), aby si ho skonzumoval/a?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

Počet prípadov →	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Pivo (nie nízko či bezalkoholové)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Mušt (s obsahom alkoholu)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Alkopops (cca do 5% alkoholu)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Víno	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Liehovina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

16. Spomeň si ešte raz na POSLEDNÝCH 30 DNÍ. Koľko ráz (ak vôbec) si pil/a pivo, mušt, alkopops, víno alebo tvrdý alkohol v krčme, bare, reštaurácii alebo na diskotéke (v nejakom lokále)?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

Počet prípadov →	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Pivo (nie nízko či bezalkoholové).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Mušt (s obsahom alkoholu)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Alkopops (cca do 5% alkoholu)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Víno	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Liehovina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

17. Spomeň si ešte raz na POSLEDNÝCH 30 DNÍ. Koľko ráz (ak vôbec) si vypil/a päť alebo viac dávok alkoholu po sebe? ("Dávka" je pohár vína (asi 1,5 deci); krígel, fľaša alebo plechovka piva (do pol litra); alebo 1 poldeci tvrdého alkoholu, resp. zmiešaného nápoja, koktailu.)

- 1 Ani raz
 2 1 raz
 3 2 razy
 4 3-5 krát
 5 6-9 krát
 6 10 alebo viackrát

Ďalšie otázky sa takisto týkajú alkoholu

18. Koľkokrát sa Ti stalo, že si si pitím alkoholických nápojov navodil/a opitost', napr. si sa potácal/a, nedokázal/a si poriadne rozprávať, vracal/a si, alebo si nepamätal/a na to, čo sa stalo včera?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

Počet prípadov →	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Za celý život.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Minulých 12 mesiacov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Posledných 30 dní	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

19. Kedy si (ak vôbec) po PRVÝ RAZ urobil/a niektorú z nasledujúcich vecí?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Nikdy	9 a menej rokov	10 rokov	11 rokov	12 rokov	13 rokov	14 rokov	15 rokov	16 a viac rokov
a) Vypil/a pivo (aspoň jeden pohár).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Vypil/a mušt (aspoň jeden pohár).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Vypil/a alkopops (aspoň 1 pohár).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Vypil/a víno (aspoň jeden pohár).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Vypil/a tvrdé (aspoň jeden pohár).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Opil/a sa z alkoholu.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9

20. Do akej miery je pravdepodobné, že ak vypiješ alkohol, stanú sa s tebou nasledujúce veci?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Veľmi pravdepodobné	Pravdepodobné	Neisté	Nepravdepodobné	Veľmi nepravdepodobné
a) Budem sa cítiť uvoľnene	☐	☐	☐	☐	☐
b) Budem mať problém s políciou	☐	☐	☐	☐	☐
c) Poškodím si svoje zdravie.....	☐	☐	☐	☐	☐
d) Budem sa cítiť šťastný	☐	☐	☐	☐	☐
e) Zabudnem na svoje problémy	☐	☐	☐	☐	☐
f) Nedokážem prestať piť	☐	☐	☐	☐	☐
g) Bude mi nanič po „opici“	☐	☐	☐	☐	☐
h) Budem kamarátsky/á, spoločenský/á....	☐	☐	☐	☐	☐
i) Spravím čosi, čo budem ľutovať	☐	☐	☐	☐	☐
j) Poriadne sa zabavím.....	☐	☐	☐	☐	☐
k) Budem sa cítiť chorý/á.....	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

21. Koľkokrát sa Ti počas MINULÝCH 12 MESIACOV v dôsledku TVOJHO VLASTNÉHO PITIA ALKOHOLU stali nasledujúce veci?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Počet prípadov → 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Šarvátka alebo bitka	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Nehoda alebo úraz	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Vážne problémy vo vzťahu k rodičom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Vážne problémy vo vzťahu k priateľom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Znížená výkonnosť v škole alebo práci	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Stal/a som sa obeťou krádeže, lúpeže	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Mal/a som ťažkosti s políciou	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Bol/a som sa v nemocnici či na pohotovosti....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Mal/a som pohlavný styk bez ochrany	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Mal/a som sex a na druhý deň to oľutoval/a.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

Trankvilizéry a sedatíva, ako napr. Diazepam a pod. občas predpisujú lekári, aby ľuďom pomohli upokojiť sa, zaspáť alebo sa uvoľniť. Predpokladá sa, že lekárne ich nevydávajú bez receptu.

22. Bral/a si niekedy trankvilizéry alebo sedatíva (napr. diazepam), pretože ti ich užívanie predpísal lekár?

- 1 Nie, nikdy
 2 Áno, ale menej ako 3 týždne
 3 Áno, 3 alebo viac týždňov

Nasledujúce otázky sa týkajú marihuany a hašiša.

23. Čo myslíš, aké ťažké by pre teba bolo získať marihuanu alebo hašiš, ak by si chcel/a?

- 1 Nemožné
 2 Veľmi ťažké
 3 Dost' ťažké
 4 Dost' ľahké
 5 Veľmi ľahké
 6 Nevieam

24. Koľko ráz (ak vôbec) si užil/a marihuanu (marišu, trávu) alebo hašiš (haš, hašišový olej)?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

Počet prípadov →	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Za celý život	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Minulých 12 mesiacov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Posledných 30 dní	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

25. Kedy si (ak vôbec) po PRVÝ RAZ vyskúšal marihuanu alebo hašiš?

- 1 Nikdy
 2 Mal/a som 9 alebo menej rokov
 3 Mal/a som 10 rokov
 4 Mal/a som 11 rokov
 5 Mal/a som 12 rokov
 6 Mal/a som 13 rokov
 7 Mal/a som 14 rokov
 8 Mal/a som 15 rokov
 9 Mal/a som 16 alebo viac rokov

26. Koľko ráz (ak vôbec) si mal/a príležitosť užil/a marihuanu alebo hašiš, ale si to neurobil/a?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

- 1 Nie
 Áno → Koľko ráz sa Ti to stalo počas života?
- 2 1-2
 3 3-5
 4 6-9
 5 10-19
 6 20-39
 7 40 alebo viackrát

Nasledujúce otázky sú o niektorých ďalších drogách.

27. Čo myslíš, aké ťažké by pre teba bolo získať čokoľvek z nižšie uvedeného, ak by si chcel/a?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Nemožné	Veľmi ťažké	Dost' ťažké	Dost' ľahké	Veľmi ľahké	Neviem
a) Amfetamíny (ako Psychoton, Fenmetrazin atď.)...	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Trankvilizéry alebo sedatíva	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Extáza.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Prchavé látky (toluén, atď.).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

28. Koľko ráz (ak vôbec) si užil/a extázu?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

Počet prípadov →	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Za celý život	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Minulých 12 mesiacov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Posledných 30 dní	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

29. Koľko ráz (ak vôbec) si čuchal/a prchavú látku (toluén alebo iné rozpúšťadlá) kvôli ich účinkom?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

Počet prípadov →	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Za celý život	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Minulých 12 mesiacov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Posledných 30 dní	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

30. Koľko ráz (ak vôbec) si počas svojho života užil/a niektorú z nasledujúcich drog?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

Počet prípadov →	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Trankvilizéry alebo sedatíva (bez lekárskeho predpisu)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Amfetamíny	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) LSD alebo iné halucinogény.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Krek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Kokaín.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Netalin.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Heroín	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) "Magické huby".....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) GHB (alebo „liquid“).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Anabolické steroidy.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Drogy som bral/a injekčne (ako heroín, kokaín, amfetamíny)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l) Alkohol spolu s tabletami (pre lepší účinok) ..	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m) Pervitín (Péčko, Piko, Perník).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

31. Kedy si (ak vôbec) po PRVÝ RAZ urobil/a niektorú z nasledujúcich vecí?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Nikdy	9 a menej rokov	10 rokov	11 rokov	12 rokov	13 rokov	14 rokov	15 rokov	16 a viac rokov
a) Skúsil/a amfetamíny.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Skúsil/a trankvilizéry či sedatíva (bez lekárskeho predpisu).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Skúsil/a extázu.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Skúsil/a čuchať prchavé látky kvôli ich omamným účinkom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Skúsil/a som alkohol spolu s tabletkami (pre lepší účinok).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9

32. Koľkokrát sa Ti počas MINULÝCH 12 MESIACOV v dôsledku TVOJHO VLASTNÉHO UŽITIA DROGY (napr. kanabisu, extázy, či amfetamínov) stali nasledujúce veci?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Počet prípadov → 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) Šarvátka alebo bitka	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Nehoda alebo úraz	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Vážne problémy vo vzťahu k rodičom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Vážne problémy vo vzťahu k priateľom.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Znížená výkonnosť v škole alebo práci	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Stal/a som sa obeťou krádeže, lúpeže	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Mal/a som ťažkosti s políciou	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Bol/a som sa v nemocnici či na pohotovosti....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Mal/a som pohlavný styk bez ochrany	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Mal/a som sex a na druhý deň to oľutoval/a.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

Nasledujúce otázky sa týkajú rozličných látok.

33. Spomeň si na MINULÝCH 30 DNÍ. Koľko peňazí si minul na tabak, alkohol a kanabis?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

Suma v Euro →	0	10 a menej (3 Big Mac)	11-30 (4-10 Big Mac)	31-50 (11-17 Big Mac)	51-70 (8-23 Big Mac)	71-90 (24-30 Big Mac)	91 a viac (31+Big Mac→)
a) tabak.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) alkohol	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) kanabis	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

34. Koľko tvojich kamarátov/kamarátiek podľa tvojho odhadu

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Nikto	Málo	Dost' veľa	Väčšina	Všetci
a) fajčí cigarety	☐	☐	☐	☐	☐
b) pije alkoholické nápoje (pivo, víno, tvrdý alkohol).....	☐	☐	☐	☐	☐
c) opije sa aspoň raz za týždeň	☐	☐	☐	☐	☐
d) fajčí marihuanu (marišu, trávu) alebo hašiš.....	☐	☐	☐	☐	☐
e) berie trankvilizéry alebo sedatíva (bez lekárskeho predpisu)	☐	☐	☐	☐	☐
f) užíva extázu	☐	☐	☐	☐	☐
g) čuchá prchavé látky (fetuje)	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

35. Robí niektorí z tvojich starších súrodencov nasledujúce veci?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Áno	Nie	Neviem	Nemám staršieho súrodenca
a) fajčí cigarety	☐	☐	☐	☐
b) pije alkoholické nápoje (pivo, víno, tvrdý alkohol).....	☐	☐	☐	☐
c) opíja sa	☐	☐	☐	☐
d) fajčí marihuanu alebo hašiš (trávu, marišu)	☐	☐	☐	☐
e) berie trankvilizéry alebo alebo sedatíva (bez lekárskeho predpisu)	☐	☐	☐	☐
f) berie extázu.....	☐	☐	☐	☐
g) čuchá prchavé látky (fetuje)	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4

36. Nakoľko podľa teba EUDIA RISKUJÚ, že si môžu uškodiť (fyzicky alebo ináč), v prípade, že.....

Označ jeden štvorček v každom riadku

	Bez rizika	Mierne riziko	Stredné riziko	Veľké riziko	Neviem
a) občas fajčia cigarety	☐	☐	☐	☐	☐
b) fajčia jednu alebo viac krabičiek denne.....	☐	☐	☐	☐	☐
c) skoro každý deň si vypijú 1-2 poháre	☐	☐	☐	☐	☐
d) skoro každý deň si vypijú 4-5 pohárov	☐	☐	☐	☐	☐
e) každý víkend si vypijú 5 a viac pohárov	☐	☐	☐	☐	☐
f) vyskúšajú 1-2x marihuanu (kanabis, trávu)....	☐	☐	☐	☐	☐
g) príležitostne fajčia marihuanu alebo hašiš	☐	☐	☐	☐	☐
h) pravidelne fajčia marihuanu alebo hašiš.....	☐	☐	☐	☐	☐
i) 1-2 krát vyskúšajú extázu.....	☐	☐	☐	☐	☐
j) pravidelne berú extázu	☐	☐	☐	☐	☐
k) 1-2 krát vyskúšajú amfetamíny	☐	☐	☐	☐	☐
l) pravidelne berú amfetamíny	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

Nasledujúce otázky sú o твоjich rodičoch. Ak ťa vychovávali adoptívni rodičia, nevlastní rodičia, alebo iné osoby, odpovedaj za nich. Ak máš napríklad nevlastného otca, aj biologického otca, odpovedz iba za toho, ktorý mal pri tvojej výchove väčší význam.

37. Akú najvyššiu úroveň vzdelania dosiahol tvoj otec?

- 1 Skončil základnú školu, alebo menej
- 2 Skončil učňovku
- 3 Strednú školu (s maturitou)
- 4 Niekoľko semestrov na vysokej škole (neúplné VŠ vzdelanie)
- 5 Skončil vysokú školu (univerzitu, úplné VŠ vzdelanie)
- 6 Nevie, alebo nič z uvedeného

38. Akú najvyššiu úroveň vzdelania dosiahla tvoja matka?

- 1 Skončila základnú školu, alebo menej
- 2 Skončila učňovku
- 3 Strednú školu (s maturitou)
- 4 Niekoľko semestrov na vysokej škole (neúplné VŠ vzdelanie)
- 5 Skončila vysokú školu (univerzitu, úplné VŠ vzdelanie)
- 6 Nevie, alebo nič z uvedeného

39. Ako je celkovo na tom tvoja rodina v porovnaní s inými rodinami na Slovensku?

- 1 Oveľa lepšie
- 2 O dosť lepšie
- 3 O niečo lepšie
- 4 Rovnako
- 5 O niečo horšie
- 6 O dosť horšie
- 7 Oveľa horšie

40. Ktorí z uvedených ľudí žijú v tej istej domácnosti ako ty?

Označ všetko čo platí

- 1 Žijem sám/sama
- 1 Otec
- 1 Nevlastný otec
- 1 Matka
- 1 Nevlastná matka
- 1 Brat(ia)
- 1 Sestra(y)
- 1 Starí rodičia (jeden alebo obaja)
- 1 Iný príbuzný (1 alebo viac)
- 1 Osoba/y, s ktorými nie som príbuzný/á

- 41. Ako si obvykle spokojný/á so.....**
- | | Veľmi
spokojný/á | Spokojný/á | Ani tak
ani tak | Nespo-
kojný/á | Veľmi ne-
spokojný/á |
|-------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a) vzťahom s matkou? | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| b) vzťahom s otcom? | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| c) vzťahom s kamarátmi? | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

42. Ako často o tebe platia nasledujúce vety?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

- | | Skoro
vždy | Často | Občas | Zriedka | Skoro
nikdy |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a) Moji rodičia určujú záväzné pravidlá toho, čo smiem robiť doma | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| b) Rodičia určujú záväzné pravidlá toho, čo smiem robiť mimo domu.. | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| c) Moji rodičia vedia, s kým som po večeroch | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| d) Moji rodičia vedia, kde som po večeroch | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| e) Ľahko získam náklonnosť a starostlivosť od matky alebo otca..... | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| f) Ľahko získam emočnú podporu od matky alebo otca | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| g) Ľahko si môžem požičať peniaze od matky alebo otca | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| h) Ľahko dostanem peniaze ako dar od matky alebo otca | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| i) Ľahko získam náklonnosť a starostlivosť od najlepšieho priateľa... | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| j) Ľahko získam emočnú podporu od najlepšieho priateľa/ky | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

43. Vedia tvoji rodičia, kde tráviš sobotné večery?

- 1 Vždy to vedia
 2 Dost často to vedia
 3 Občas to vedia
 4 Obvykle to nevedia

44. Ak by si niekedy užil/a marihuanu alebo hašiš, myslíš si, že v tomto dotazníku by si to bola povedal/a?

- 1 Už som povedal/a, že som to užil/a
 2 Určite áno
 3 Asi áno
 4 Asi nie
 5 Určite nie

45. Ak by si chcel/a fajčiť (alebo to už robíš), čo myslíš, dovolili by ti to tvoji otec a matka?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

- | | Dovolil/a by mi
(či už mi dovolil/a)
fajčiť | Nedovolil/a by mi
(či už mi nedovolil/a)
fajčiť doma | Nedovolil/a by mi
(či už mi nedovolil/a)
vôbec fajčiť | Neviem |
|----------------|---|--|---|--------------------------|
| a) Otec | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| b) Matka | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| | 1 | 2 | 3 | 4 |

46. Čo myslíš, ako by reagovala tvoja matka, keby si urobil/a nasledujúce veci?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

- | | Ona
by mi to
nedovolila | Ona
by ma od toho
odrádzala | Jej
by to ani
nevadilo | Ona
by s tým
súhlasila | Neviem |
|---------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------|------------------------------|------------------------------|--------------------------|
| a) Opil/a by som sa | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| b) Užil/a marihuanu/hašiš | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| c) Užil/a extázu | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |

47. Čo myslíš, ako by reagoval tvoj otec, keby si urobil/a nasledujúce veci?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	On by mi to nedovolil	On by ma od toho odrádzal	Jemu by to ani nevadilo	On by s tým súhlasil	Neviem
a) Opil/a by som sa	☐	☐	☐	☐	☐
b) Užil/a marihuanu/hašiš.....	☐	☐	☐	☐	☐
c) Užil/a extázu.....	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

48. Ako spokojný /á si obvykle s

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Veľmi spokojný	Dost' spokojný	Ani spokojný, ani nespokojný	Dost' nespokojný	Veľmi nespokojný
a) finančnou situáciu svojej rodiny?.	☐	☐	☐	☐	☐
b) so svojím zdravím?	☐	☐	☐	☐	☐
c) so sebou samým?.....	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

49. Koľko peňazí minieš obvykle za týždeň na svoje osobné potreby bez kontroly zo strany rodičov?

--	--	--	--

odhadni to v korunách

Táto časť dotazníka je o tom, čo si myslíš sám o sebe.

50. Dolu je zoznam tvrdení, ktoré sa zaoberajú celkovými pocitmi voči sebe.

Označ jeden štvorček v každom riadku podľa toho, či súhlasíš alebo nie.

	Silne súhlasím	Súhla- sím	Nesú- hlasím	Silne nesúhlasím
a) Som vcelku spokojný/á sám so sebou	☐	☐	☐	☐
b) Občas si myslím, že som úplne nanič	☐	☐	☐	☐
c) Myslím, že mám veľa dobrých vlastností	☐	☐	☐	☐
d) Dokážem presne toľko, čo väčšina ľudí	☐	☐	☐	☐
e) Mám pocit, že nemám byť veľmi na čo hrdý/hrdá.....	☐	☐	☐	☐
f) Občas sa cítim byť zbytočný/zbytočná.....	☐	☐	☐	☐
g) Cítim, že som hodnotný človek, prinajmenej aspoň tak, ako iní	☐	☐	☐	☐
h) Chcel by som, aby ma mali viac v úcte	☐	☐	☐	☐
i) Keď sa to tak vezme, stále viac cítim, že v živote zlyhávam.....	☐	☐	☐	☐
j) Mám o sebe pozitívnu mienku	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4

51. Ako často si počas PREDCHÁDZAJÚCICH 7 DNÍ

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Zriedka alebo nikdy	Len občas	Niekoľko ráz	Skoro stále
a) stratil/a apetít a nechcel/a nič jesť	☐	☐	☐	☐
b) mal/a problém sústrediť sa na to, čo chceš robiť	☐	☐	☐	☐
c) pociťoval/a depresiu	☐	☐	☐	☐
d) mal/a pocit, že sa musíš nútiť do vecí, ktoré by si mal/a spraviť.....	☐	☐	☐	☐
e) mal/a smutnú náladu	☐	☐	☐	☐
f) nedokázal/a pracovať (doma, v robote, v škole).....	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4

52. Do akej miery súhlasíš alebo nesúhlasíš s nasledujúcimi výrokmí?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Úplne súhlasím	Skôr súhlasím	Neviem	Skôr nesúhlasím	Úplne nesúhlasím
a) Smiete porušiť väčšinu pravidiel, ak sa ukáže, že strácajú platnosť.	☐	☐	☐	☐	☐
b) Konám podľa takých pravidiel, ktoré vyhovujú mne	☐	☐	☐	☐	☐
c) V živote je vlastne iba málo absolútnych pravidiel	☐	☐	☐	☐	☐
d) Ťažko niečomu dôverovať, pretože všetko sa stále mení	☐	☐	☐	☐	☐
e) V podstate nikto ani nevie, čo sa od neho v živote čaká	☐	☐	☐	☐	☐
f) Nikdy a ničím si v živote nemôžete byť istí	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

Nasledujúce otázky sa týkajú spôsobov správania, ktoré môžu byť proti určitým spoločenským pravidlám alebo zákonu. Dúfame, že odpovieš na všetky otázky. Ak ale narazíš na takú otázku, na ktorú nedokážeš odpovedať úprimne, radšej ju vynechaj a neodpovedz na ňu. Nezabúdaj, že tvoje odpovede sú anonymné.

53. Ako často si počas POSLEDNÝCH 12 MESIACOV

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Počet prípadov → 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 a viac
a) udrel/a niektorého zo svojich učiteľov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) zamiešal/a sa do bitky v škole alebo v robote.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) zapojil/a sa do bitky, v ktorej skupina tvojich priateľov bola proti inej skupine	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) poranil/a niekoho natoľko, že potreboval/a obvazy alebo lekára	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) použil/a akýkoľvek druh zbrane, aby si niečo získal/a od inej osoby	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) zobral/a niečo, čo ti nepatrilo, v cene nad 500 korún	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) zobral/a niečo z obchodu bez toho, aby si za to zaplatil/a	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) podpálil/a niečo zámerne na cudzom majetku	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) poškodil/a zámerne školský majetok	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) dostal/a sa do problému s políciou kvôli niečomu, čo si urobil/a	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

54. Stalo sa ti niekedy niečo z nasledujúcich vecí?

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Vôbec nie	Jeden raz	Dva razy	3-4 razy	5 či viac ráz
a) Ušiel/ušla som z domu na viac ako jeden deň	☐	☐	☐	☐	☐
b) Myslel/a som na to, že si dajako ublížim	☐	☐	☐	☐	☐
c) Pokúsil/a som sa o samovraždu	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

55. Užil si vôbec niekedy kanabis?

1 Nie (Ak nie, prejdí k ďalšej časti, otázka č. a1).

2 Áno —————> **Ak áno, stalo sa Ti niečo z nasledujúcich vecí?**

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Áno	Nie
a) Zistili niekedy Tvoji rodičia, že užívaš kanabis?.....	☐	☐
b) Zistil niekedy učiteľ, že užívaš kanabis?.....	☐	☐
c) Dozvedeli sa niekedy policajti, že užívaš kanabis?.....	☐	☐
d) Užil/a si niekedy kanabis pred vyučovaním alebo v škole?.....	☐	☐
e) Kritizoval/a Ťa niekedy kamarát/ka za to, že užívaš kanabis?.....	☐	☐
f) Utrpel/a si niekedy úraz, keď si bol/a pod vplyvom kanabisu?.....	☐	☐

56. Užil si kanabis počas POSLEDNÝCH 12 MESIACOV?

1 Nie

2 Áno —————> **Stalo sa Ti niečo z nasledujúcich vecí za POSLEDNÝCH 12 MESIACOV?**

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Nikdy	Zriedka	Z času -načas	Dost' často	Veľmi často
a) Fajčil/a si niekedy kanabis pred poludním?.....	☐	☐	☐	☐	☐
b) Fajčil/a si niekedy kanabis, keď si bol/a sama?	☐	☐	☐	☐	☐
c) Mal/a si už problémy s pamäťou, keď si fajčil/a kanabis? ..	☐	☐	☐	☐	☐
d) Povedali Ti priatelia alebo niekto z rodiny, že by si mal/a prestať alebo obmedziť fajčenie kanabisu?.....	☐	☐	☐	☐	☐
e) Pokúsil/a si sa prestať alebo obmedziť fajčenie kanabisu, ale bezúspešne?	☐	☐	☐	☐	☐
f) Mal/a si niekedy problémy kvôli užívaniu kanabisu (hádky, bitka, úraz, zlé výsledky v škole, atď.)?	☐	☐	☐	☐	☐

57. Užil si kanabis počas POSLEDNÝCH 30 DNÍ?

1 Nie

2 Áno —————> **S kým si užíval kanabis za POSLEDNÝCH 30 DNÍ?**

Označ jeden štvorček v každom riadku.

	Nikdy	Aj áno, aj nie	Zväčša
a) S kamarátmi/kamarátkami	☐	☐	☐
b) So známymi	☐	☐	☐
c) S mojimi súrodencami	☐	☐	☐
d) S neznámymi ľuďmi	☐	☐	☐
e) Sám/sama.....	☐	☐	☐

58. Máš partiu alebo skupinu priateľov, kde sa kanabis bežne fajčí, keď sa stretnete?

1 Nie

2 Áno —————> **Ako často sa za mesiac stretávaš s členmi tejto partie?**

- 1 Skoro každý deň
- 2 3 – 4 krát týždenne
- 3 1 – 2 krát týždenne
- 4 1 – 2 krát mesačne
- 5 Menej ako raz za mesiac

Otázky v poslednej časti dotazníka sa týkajú fajčenia a pitia alkoholu za minulých 12 mesiacov (výrazom „pitie“ sa myslí pitie alkoholu; výrazom „flaša“ fläša alkoholu).

Ak vôbec nepiješ alkoholické nápoje, prejdi k otázke T1. Ak piješ, hoci aj zriedka, odpovedz na otázky od a1 do a30:

- a1. Koľko si toho vypil/vypila, keď si posledne pil/pila?**
1 Bol/a som v nálade, alebo menej 2 Opil/a som sa 3 Nevedel/a som, čo robím
- a2. Ráno po pití bývaš často ako priotrávený/á a máš výčitky svedomia (plúšť či „kocovinu“)?**
1 Nie
2 Áno
- a3. Stalo sa Ti, že si sa zatriezva „rozklepal/a“ (tras rúk, vnútorná triaška), v dôsledku predošlého pitia?**
1 Nie 2 Občas 3 Skoro po každom pití
- a4. Cítiš sa telesne zle (vracanie, žalúdočné kŕče a pod.) následkom pitia?**
1 Nie 2 Občas 3 Skoro vždy keď pijem
- a5. Mal/a si už pocit, že je načase obmedziť svoje pitie (nie ešte abstinovať, ale piť menej)?**
1 Nie
2 Áno
- a6. Ak sa chceš v spoločnosti dostať do takej nálady ako ostatní, potrebuješ si vypiť viac alkoholu než oni (alebo si dať 1-2 poháre vopred)?**
1 Nie, nikdy 2 Občas áno 3 Skoro vždy
- a7. Keď si vypiješ začne Ťa to „vodit“, takže sa tackáš, potkýnaš alebo motáš?**
1 Nie 2 Občas 3 Často
- a8. Cítil/a si niekedy nezvyklé teplo, alebo sa horúčkovito spotil/a v dôsledku predošlého pitia?**
1 Nie 2 Jeden raz 3 Niekoľko ráz
- a9. Hneval/a si sa niekedy, že ľudia kritizujú a ponosujú sa, či poukazujú na tvoje pitie?**
1 Nie
2 Áno
- a10. Mávaš strach z toho, že keď pocítiš potrebu vypiť si, nebude nič poruke?**
1 Nie
2 Áno
- a11. Zvykneš mať fläšu pri posteli (alebo niekde na dosah v spálni)?**
1 Nie
2 Áno
- a12. Stáva sa, že piješ potajomky, alebo si ukrývaš fläše?**
1 Nie
2 Áno

- a13. **Mával/a si „okienka“ (t.j. zabudol/a časť z toho, čo sa stalo alebo povedalo počas pitia)?**
1 Nie, nikdy
2 Občas
3 Často
4 Skoro pri každom pití
- a14. **Nosíš so sebou fľašu alebo si ju držíš niekde poruke?**
1 Nie
2 Niekedy sa stane
3 Väčšinou je to tak
- a15. **Po určitom čase abstinencie (nepitia) si skončil/a tak, že si znova začal/a veľa piť?**
1 Nie
2 Niekoľko ráz
3 Skoro každý raz
- a16. **Opil/a si sa niekedy „do nemoty“ (nevedel/a si čo robíš, hovoríš, alebo si odpadol/odpadla a pod.)?**
1 Nie
2 Tak raz za rok
3 Dva razy za rok alebo viac
- a17. **Vyskytli sa u Teba svalové záškľby alebo kŕče (prípadne záchvat) po období pitia?**
1 Nie
2 Jeden raz
3 Niekoľko ráz
- a18. **Ak už piješ, tak v kuse celý deň („doplňáš hladinku“)?**
1 Nie
2 Áno
- a19. **Po riadnej pitke Ti to myslelo pomalšie, ťažkopádne alebo nejasno?**
1 Nie
2 Áno, na niekoľko hodín
3 Áno, jeden alebo dva dni
4 Áno, viacej dní
- a20. **Cítil/a si niekedy, že sa Ti prudko rozbúšilo srdce v dôsledku predchádzajúceho pitia?**
1 Nie
2 Jeden raz
3 Niekoľko ráz
- a21. **Myslíš takmer neustále na pitie a alkohol?**
1 Nie
2 Áno
- a22. **Cítil/a si sa kvôli pitíu psychicky zle či depresívne, alebo si mal/a pocit viny za svoje pitie?**
1 Nie
2 Áno
- a23. **Zistil/a si, že účinok 1-2 pohárov alkoholu je slabší, ako bol predtým (alebo trvá kratšie)?**
1 Účinok je rovnaký
2 Účinok sa trochu znížil
3 Účinok je značne (zreteľne) slabší
- a24. **Mal/a si v dôsledku pitia úzkostné stavy a čudné sny či pocity, ktoré Ti nahnali strach?**
1 Nie
2 Raz alebo dvakrát
3 Často
- a25. **Už si si ráno musel/a vypiť („vyraziť klin klinom“) na upokojenie nervov alebo prekonanie zlých pocitov po pití (ako potenie, tras rúk, či tzv. pľúšť, „kocovina“)?**
1 Nie
2 Áno

a26. Vzhľadom na „okná“ (stratu pamäti následkom pitia):

- 1 Nikdy si nemal/a okno
2 Mal/a si okná, čo trvali menej ako hodinu
3 Mal/a si okná, čo trvali niekoľko hodín
4 Mal/a si okná, čo trvali deň alebo viac

a27. Skúsil/a si na dlhší čas (2-4 týždne a viac) „přibrzdiť“, t.j. piť menej alebo zriedkavejšie, ale bezúspešne?

- 1 Nie 2 Raz či dvakrát 3 Už viacej ráz

a28. Piješ zväčša prvé 1-2 poháre na dúšok („do dna“), alebo zvykneš piť rýchlym tempom?

- 1 Nie
2 Áno

a29. Dokážeš vo väčšine prípadov prestať piť po jednom-dvoch pohároch?

- 1 Nie
2 Áno

a30. Ak pocítiš, že dobrá nálada z pitia alkoholu sa stráca, dáš si ešte 1-2 poháre, aby sa ti nálada vrátila?

- 1 Nie, nikdy 2 Občas áno 3 Skoro vždy

Ak vôbec nefajčíš cigarety, prejdí k otázke č. T4. Ak ich fajčíš, hoci aj zriedka, odpovedz na otázky T1, T2, T3.:

T1. Ako skoro po zobudení si zapaluješ svoju prvú cigaretu?

- 1 Do 30 minút
2 Po 30 minútach

T2. Ako často pri fajčení vdychuješ (šlukuješ) cigaretový dym?

- 1 Nikdy
2 Občas
3 Vždy

T3. Fajčíš aj keď si chorý/chorá a väčšinu dňa preležíš?

- 1 Áno
2 Nie

T4. Ako často si v miestnosti, kde sa fajčí?

Označ len jeden štvorček.

- 1 Skoro nikdy
2 Občas
3 Často
4 Skoro každý deň

* * * * *

*Veríme, že Tvoje odpovede boli presné a úprimné. Teraz daj vyplnený dotazník do obálky, zalep ju, ale NENAPIŠ ani na ňu svoje meno, adresu alebo triedu, či školu. Až potom ju odovzdaj anketárovi.
Ešte raz Ti ďakujeme za spoluprácu*

XII. LITERATÚRA

1. Andersson, B., Hibell, B., Beck, F., Choquet, M., Kokkevi, A., Fotiou, A., Molinaro, S., Nociar, A., Sieroslawski, J., Trapencieris, M.: Alcohol and Drug Use Among European 17 – 18 Year Old Students. Stockholm, Modintryckoffset AB, 2007.
2. Gual, A., Anderson, P., Segura, L., Colom, J.: Alkohol a primárna zdravotná starostlivosť: Výcvikový program na identifikáciu a krátke intervencie. Bratislava, vydavateľstvo Asklepios 2007. Adaptácia a preklad: A. Nociar
3. Hibell, B., Andersson, B., Bjarnason, T., Ahlström, S., Balakireva, O., Kokkevi, A., Morgan, M.: The ESPAD Report 2003. Alcohol and Other Drug Use Among Students in 35 European Countries. Stockholm, Modin Tryck AB, 2004.
4. Johnston, L., Driessen, F., Kokkevi, A.: Surveying Student Drug Misuse: A six country pilot study. Pompidou Group, Council of Europe, Strasbourg 1994.
5. Nociar, A.: Extension of the Treatment Demand Indicator from City to National level in the Countries of Central and Eastern Europe. Final Report to the Pompidou Group Project P-PG/Epid 2000, 4. Strasbourg, Council of Europe Publishing 2000a, 68 p.
6. Nociar, A.: Porovnanie prieskumov ESPAD na Slovensku v rokoch 1995 – 1999. (Európsky školský prieskum o alkohole, tabaku a drogách (ESPAD) u študentov stredných škôl v roku 1995-1999: Metóda a výsledky). Bratislava, vydavateľstvo Asklepios 2000b.
7. Nociar, A.: Prieskumy o drogách, alkohole a tabaku u slovenskej mládeže. Bratislava, Veda 2004.
8. Nociar, A., Juráš, L., Škultétyová, M.: Škála alkoholovej závislosti - ADS. Bratislava, Psychodiagnostické a didaktické testy, š.p., 1990, 51 s.
9. Nociar, A., Miller, P.: Alcohol tolerance and illicit substance use among teenagers in Slovakia. Drugs: education, prevention and policy 9, 2002, 3, 247-252.
10. Nociar, A., Šteliar, I.: Census and treatment demands in Bratislava (1994 data). In: M. Stauffacher, Synthesis Report: Census and treatment demands in various European cities. Trends 1992-1994. Council of Europe 1996.